

Revolver

september - november 93 št. 9 400 SIT

Pink tabor

Primer

neke nune

Balet

Pasolini

Orlando

Stryker

Fitness

Fini

*Ne
razmišljaj
predolgo*

*Revolver
ti svetuje
uporabo
kondoma*

O PARTNERSTVU

"Za veliko sredstev javnega obveščanja je samsko življenje v velikem mestu prava formula za brezskrbno veselje in pohajkovanje. Po njihovem mnenju se nevezani in srečni neporočeni moški in upov polna neporočena ženska selita z zabave na zabavo, imata visoke dohodka le zase in veliko prostega časa brez obveznosti, v katerem do konca izkoristita prednosti naše permisivne družbe. Sam sem prepričan, da to ni res. Zdi se mi, da so samski ljudje - posebno neporočeni v poznih dvajsetih in zgodnjih tridesetih letih - pogosto najbolj osamljeni ljudje v velikem mestu..."

Ta naključni odlomek iz nekega poljudnega psihološkega priročnika gotovo lahko izpričuje, z nekaterimi popravki seveda, stanje današnjega homoseksualno usmerjenega posameznika (posameznice). Ali res?

Vselej sem se trudil, da bi zapisane besede v dobršni meri veljale tako za gaye kot za lezbijke. Ob tokratni temi pa se mi zdi to nemogoče. Nemogoče iz preprostega razloga, ker se moški in ženske razlikujemo oziroma ker nas razlikujejo. Zatorej tokrat zgolj poskus pogleda v moška partnerstva. Če skušam grobo razmišljati o tem, kako so moški homoseksualci živeli skozi tisočletja, bi težko rekel, da je šlo za partnerstva, o kakršnih razmišljamo danes. Praviloma so bili poročeni z ženskami (ki so bile v glavnem podrejene), imeli so otroke, preživljali družino. Njihovo homoseksualno življenje (bolj ali manj skrito, redkokdaj odkrito) so predstavljala prijateljstva, druženje, spolni odnosi, za krajši čas morda skupno življenje (vojaki). Redko so povsem skrbeli drug za drugega, imeli odgovornosti, prevzemali žrtve. Komaj sto let je tega, kar so bile jasne postavljene zahteve družbi - po priznanju homoseksualnosti! Oblike življenja homoseksualcev so se vse bolj spreminjale: odprli so se prvi lokali za homoseksualce, sprožila se je ponudba, ki je bila usmerjena k novim potrošnikom - homoseksualcem. To je bila hleščeča doba med obema vojnama, doba, ko se je zdelo, da bleščeče, pestro, z abave in seksualnih partnerjev polno življenje, brez družbene represije, lahko naredi homoseksualce srečne predstavnike družbe. Ponovitev te evropske dobe se je zgodila v Ameriki, koncem šestdesetih in v sedemdesetih letih. Pojavila se je celo beseda gay (vesel), ki naj bi označevala homoseksualca nove dobe. Gay naj bi bil vesel, ponosen nase, srečen porabnik cele pahljače ponudb in možnosti, ki so mu bile namenjene. Zaživel naj bi polno (beri: promiskuitetno), svobodno življenje, otreseel naj bi se lastnih travm, pritiskov družbe, naukov vzgoje in tradicije. To je bil čas po seksualni revoluciji, čas barov, parkov, savn, oglasov, brzenja od enega do drugega, uživanja v seksu, skrbi za telu, mišice itd. Imeti stalnega partnerja je bila prava redkost, saj si s tem posnemal življenje hetero družbe, nisi se podvrjel gay življenjskemu stilu. Potem je prišlo v družbi do obrata k tradiciji in seveda aids. Gay ideologija se je hitro (kot vselej) prilagodila novim razmeram. Na družbeni obrat k ljubezni, partnerstvu, družini je odgovorila s težnjo po priznanju homo partnerstva, po posvajanju otrok... Življenjski stil gayev se je očitno spremenil, začeli naj bi skrbeti za partnerja, vzgajali otroke..., manj časa naj bi imeli za obiskovanje lokalov, za druženje, za seksualne ekskurzije, podvrženi naj bi bili novim odgovornostim, žrtvam.

Gotovo, noro in naporno življenje modernega sveta je koncem stoletja pripeljalo v vse večjo izoliranost, odtujenost, osamljenost ljudi (kot v začetnem citatu). Obrat k sočloveku je bil nujen. Med gayi se prav posebej, ker je bil tu aids, bolniki, ki niso imeli partnerja, pozitivni, ki potrebujejo partnerjevo oporo, posamezniki, ki jih življenje iz postelje v posteljo vse bolj pušča prazne... Tako smo prišli do tu, ko so zahteve po partnerstvih vse večje, ponekod so partnerstva že zakonsko urejena, marsikje delajo na tem.

TODA KAJ PARTNERSTVO SPLOH JE? Priznati moram, da pri nas poznam zelo malo gayev, ki bi živeli skupaj v stalni zvezi že več let. (Seveda obstajajo tudi poročeni gayi, pa ti me tu ne zanimajo.) Največji del gay scene so samski moški in te bi grobo razdelil na tiste nad trideset in one pod. Prvi imajo večinoma že urejeno življenje (služba, položaj, stanovanje, samostojnost), samo njihovo spolno (in čustveno seveda) življenje ni urejeno - se pravi niso v zvezi, ki bi jim omogočala redno spolno življenje, pač pa so prepuščeni lastni aktivnosti ali materialnim zmožnostim pri iskanju bolj ali manj občasnih ali začasnih partnerjev. Sami izjavljajo, da si želijo stalnega partnerja, da pa ga zaman iščejo že vrsto let, morda so celo že obupali ali se navadili na svoj "življenjski stil". Morda pa (IN TU JE TISTO) sploh niso pripravljeni ali sposobni stopiti v partnersko zvezo. Če radi berete oglase ali opazujete gaye na delu, boste ugotovili, da večinoma iščejo mlajše partnerje za druženje, zabavo, prosti čas (ne pomnim, da bi kdaj bral oglase, v katerem gay išče partnerja za skupno življenje). Oni drugi pod trideset se dosti bolj veselo in radoživno preganjajo po gay sceni. Tudi oni, po lastnih izjavah, iščejo partnerja za zvezo (oni še nujajo, da ga bodo našli), vendar jim to ne uspeva preveč. Res, ustvari se nemalo parov, ki pa kaj hitro (po kakem mesecu) razpadejo, ustvarijo se novi itd. (če dobro opazujete, lahko zaključite, da gre za nekakšno kolobarjenje). Lahko se tolažimo, da se mladi pač morajo izživeti, si nabrati izkušnje in da se bodo kasneje nekako zresnili itd. - TODA - padli bodo v kategorijo nad trideset, o kateri je že bilo govora.

KAKO TOREJ V PARTNERSTVO, če si ga res želimo? Predvsem ZAVESTNO! (Banalno rečeno - v življenju ne zamenjamo sto služb, da bi ugotovili, katera nam bolj ustreza, prav tako se ne selimo kar naprej iz kraja v kraj, iz države v državo, da bi našli PRAVO; od kje torej fikсна ideja, da moramo preobrniti sto tipov, da bomo našli PRAVEGA). Morda bo malce zlobno, če privlečem na dan hetero zvezo. Toda, tisočletja so bile hetero zveze skoraj določene, določili so jih starši, položaj v družbi, vera ipd. Šele kakih dvesto ali sto let si moški svobodno izbirajo družice (in obratno) - pa še to ne vselej. Njihova zveza ima določen namen, morda otroke, skupno premoženje, varnost, biti v dvoje, urejeno spolno življenje, čustveno skupnost, ne biti sam itd. Res da se tudi ločujejo, a se znova poročajo (in to ne za mesec, dva!). Dobršen del te zveze verjetno nosi ženska, ki je naučena (vzgoja), da je popustljiva, uvidevna, tolerantna, se prilagaja... - obenem pa vse bolj na to navaja tudi moškega, ki se je seveda moral spustiti s piedestala.

Kaj pa gay zveza? Najdeta se tipa (moška!), kljub vsemu vzgojena v moška, trčita skupaj, navadno najprej skozi seks, kaj malo pripravljena popuščati. Bitko med spoloma tu zamenja bitka med pripadnikoma istega spola, ki imata iste vrline in slabosti. Seksualno se sicer bolj poznata, ob vprašanju prilaganja, odkritosti, tekmovalnosti pa se stvari zalomijo. K temu prištejmo še strahove pred razkritjem (pred družbo, starši) - skratka homofobijo, mik večine (gay scena pač ni po parih - nasprotno, pari so izjema, so moteč element, ker dokazujejo nesposobnost te večine, da bi si ustvarila partnerstva, če si to res tako želi, kot zatrjuje), neobstoje zakonske ureditve in verjetno še kaj, pa so težave popolne. Kot prvo, verjetno se je potrebno pri sebi odločiti, kaj pravzaprav želimo!!! Če želimo živeti samsko življenje, se tako tudi obnašamo. Če pa želimo partnerstvo, je odgovor enak - skratka, iskati moramo partnerja (in to ne šele tedaj, ko smo že prekolobarili polovico gay scene). Zveza sama od sebe prav gotovo ne bo prišla, pa tudi obstala ne bo sama od sebe. Za to se bomo morali (oba! - morda eden bolj kot drugi) krepko potrditi. Če se nam ne da, je dosti bolje, da se odločimo za samsko življenje in prenehamo jadikovati, kako drugi miso za zvezo. Na ta način bomo manj utrjvali sebe in druge. Če pa se nam da, poskusimo. Neumno je čakati na pravega - tak gotovo ne obstaja ali pa je vsak lahko pravi. Tudi zaljubljenost ni potrebna, morda bo prišla kasneje (tudi v seks se skoraj vselej spuščamo brez zdajljenosti, pa tudi marsikatero različico nas ne motijo). Me ustrašimo se razlik (zakaj bi moralo biti obema všeč isto - od glasbe do kuhinje ali seksa; pomislimo vsaj malo na to, kakšne so šele razlike med moškim in žensko!); če nam je kaj do zveze, jih bomo premagovali skupaj. Partnerja moramo jemati z njegovimi napakami vred - in se zavedati svojih! Kaj mislimo, da smo kaj boljši od njega? Predlagajmo skupno življenje (skoraj vse je mogoče, če želimo), načrtujmo prihodnost skupaj. Predvsem pa se moramo naučiti, da smo odgovorni za zvezo, za partnerja (kaj če ostane brez dela, kdo ga bo preživljal? - kaj če zboli, kdo ga bo negoval? - ali ga boste zapustili, če postane seropozitiven?), in da moramo kdaj tudi kaj žrtvovati. Zveza ni sožitje dveh samostojnih vase zaverovanih neodvisnih posameznikov, pač pa povezava dveh. Nihče ne more početi vsega, kar mu pač pade na pamet (tudi v službi ne, v šoli, na cesti, zakaj bi si to lahko privoščili s svojim partnerjem) - tako imenovana svobodna zveza je bila sicer dokaj moderna, gotovo pa preveč neodgovornega obnašanja ne koristi partnerstvu. Če nismo sposobni sprejeti nekaterih pravil in obveznosti, je boljše, da ostanemo kar samski. Tisti pa, ki bi le radi živeli s partnerjem, naj ne pretiravajo z zunanji strahovi (sosedji jim ne bodo kurili predpražnikov, pa tudi trgovci jim ob družinskih nakupih ne bodo delali težav, če bodo imeli denar). Predvsem naj se posvetijo notranjim nevarnostim (od neprilaganja do dolgočasnja in varanja); vlagajo naj v partnerstvo, kajti le tako se jim bo obrestovalo.

B.M.

(Predvsem pa ne čakajte na pozitiven rezultat aids testa, ki bi v vas sprožil malo resnejšo potrebo po partnerstvu.)

3 žehra

7 dom in svet

12 intervju z berlinsko aktivistko

16 pink tabor

19 starši

20 spomini

22 gayi in straight ženske

23 foto 1: Castelli

27 Lambda: Ganimed in drugi

28 cerkev: primer neke nune

30 ples: balet

32 slike: Leonor Fini

34 portret: W. von Gloeden

36 branje: Anna Livia

38 Pasolini

40 film: Orlando

41 branje: Pasijon

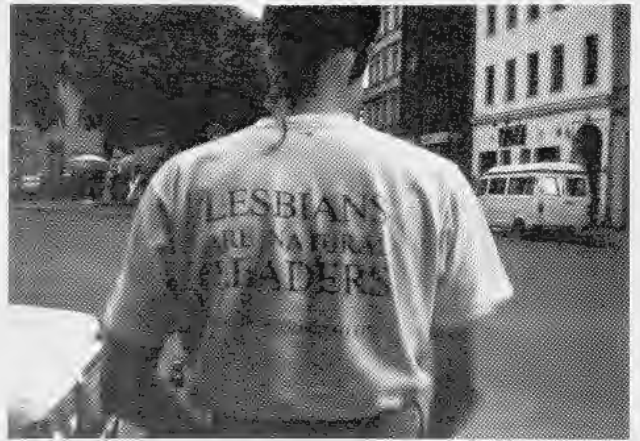
42 foto 2: Berlin

44 porno: Jeff Stryker

46 seks: gay seks

47 šport: fitness

48 kontakt

Naslovnica: Jasna Klančičar

Roza klub je organizacija, ki skuša pokrivati široko področje homoseksualnosti - tako moške kot ženske. Naš naslov je: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana (IV.nad., soba 404), tel. 061.124.089 (ob torkih in četrkih med 12. in 14. uro), fax 061.329.185, Žiro račun za plačilo posameznih publikacij, članarine (2000 SIT za 93.91) ali prostovoljnih prispevkov je: 50100-678-44345.

Roza disk - K1, na Kersnikovi 4, vsako nedeljo od 22. do 4. ure.

Revolver - revija s homoerotičnim nabojem, je revija Roza kluba.

Pogovori - mešano, tečejo občasno, pozanimajte se za termine.

Kontakt - navodila in obrazec v Revolverju (za člane in članice brezplačno).

Projekti - Homoseksualnost, kaj je to?, Varnejši seks, Brošura: Gay in lezbične organizacije v Sloveniji, Homoseksualnost in mladi.

Dnevi gay in lezbičnega filma: 5-12.12.93

Založba Škuc-Lambda: M.Foucault: Zgodovina seksualnosti, I.Knabino: Ganimed in drugi, C.Bergles: Ilkija.

Magnus - gay sekcija: sestanki vsak četrtek ob 17.00 (soba 404).

LI - lezbična sekcija: informator Pandora, pogovori, srečanja, izleti, rekreacija, pozanimajte se za termine.

SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja: 061.97.82, 061.441.993 - je prav tako odprt za težave, stiske lezbijk.

REVOLVER, revija za kulturna in politična vprašanja (revija s homoerotičnim nabojem). Izhaja četrtletno. Cena posamezne številke je 400 SIT. Ustanovitelj in založnik: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana. Odgovorni urednik: Brane Mozetič. Naslov uredništva: Revolver, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, tel. +38.61.124.089, fax: 329.185. Tehnično urejanje in postavitve: Božjan Lisec. Tisk: Grafična delavnica ČUK, Postojna. © Revolver, 1993. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov revije je dovoljen samo s pismenim privolenjem založnika. Pridržujemo si pravico do objave pisem, fotografij ali člankov, prispelih na uredništvo. Mnenja avtorjev v reviji so njihova osebna in ne izražajo vselej stališč uredništva. Objava piscev, fotografov, modelov, reklamerjev ali drugih oseb in organizacij ne izpricuje njihove seksualne usmerjenosti. Prispevki v reviji niso honorirani. Po mnenju Ministrstva za informiranje sodi revija med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Uvodnik - odmev

Branje urednikovega uvodnika pomeni (lahko) za bralca svojevrsten užitek. Aktualen, političen, provokativen, polemičen in kot takšen močno izstopajoč od ostalih prispevkov. Morda tudi zaradi tega, ali pa predvsem, v vlogi Big brotherja o "govedu, ki prežvekuje."

Teme o aidsu, politiki, nacionalizmu so zadeve, ki so sila zanimive pa vendar tako, milo rečeno, neprijazne. In puščajo svobodo, Svobodo, da si misliš svoje, in svobodo, da to tudi poveš, če želiš. Naj ta reuvodnik ne zveni kot opravičilo, zakaj ob projektu zgibanke Spolnost in aids tako malo podpore. Nekaj podobnega sem poskušal napisati že pred izidom zadnje številke **Revolverja**, pa sem sklenil, da ne bom, in sem papir odrgel v koš.

Spustiti se v polemiko z dr. **A. Dolencem** se mi zdi ponižujoče (do sebe, seveda), da ne rečem primitivno. Konec koncev ne stojimo na sodišču, da bi si dokazovali, kdo je "bolan" in kdo ne. Pa tudi on ne bere časopisa "izrodkov". Ostalih 79.999 pa imajo svoj razlog in verjamem, subjektivno enako tehtnega, zakaj so molčali.

Psihologija oziroma zavest gay populacije se v ničemer ne razlikuje od ostale (hetero) populacije. In če se omejimo samo na politiko, lahko vlečemo številne paralele. Če so Slovenci po komunizmu izvolili postkomunizem, gaye še toliko manj zanima, ali bi sploh koga izvolili. Če se zaradi afer svet še ni podrl, si tudi z afero (pa čeprav se tiče tudi njih) *Spolnost in aids* ne bodo belili glave. In če ste, dragi urednik, v eni izmed prvih številčk napisali, "da so gayi sami sebi največji sovražniki" (se strinjam, o.p.), bi le še dodal, da pravzaprav ne vedo kaj hočejo, ali bolje rečeno nočejo, kar bi drugi hoteli. Nočejo, da se o tem govori po medijih, nočejo v politiko, nočejo spremembe "družinske" zakonodaje, nočejo gay subkulture... Ker s tem prehajamo na eno temeljnih vprašanj, ali homoseksualnost tako ubraniti, da sama sebe ožigosa (o tem tudi dr. **Lokar**, glej prejšnje številke) - na tem mestu končujem. Morda gayi (pa tudi lezbijke - naj mi bo oproščeno, če jih eksplicitno ne navajam, misli se tudi na njih) vedo za drugo pot in utopično mislijo na čas, ko dejansko ne bo pomembno, kdo s kom spi, zato tudi vsako drugačno "izpostavljanje" ni in ne bo potrebno.

Hoteli ali ne, stvari so se premaknile. Glede na povedano ne morem reči, ali na bolje ali na slabše. Kakor za koga. Homofobi bodo postali še ostrejši, nekaterim se bo odprl nov svet, peščica bo rinila z glavo skozi zid, vsak ostaja tisto, kar je. Vsekakor pa nima smisla prehitovati časa. Le-ta prinaša zrelost, odločnost in pripravljenost. Tudi za ceno ljudi oziroma njihovih življenj.

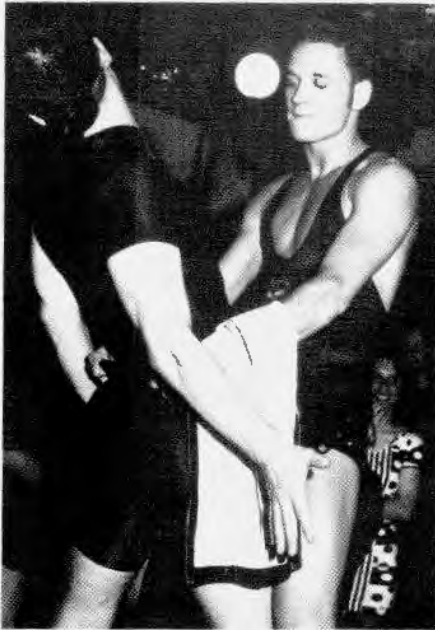
Rene-Phillip

Pro et contra - odmev

Hay!!!

Super. Berlinski zid je začel padati. Kako lahko ženska sodi o tem, kaj čuti moški?

Kako neumno je pozijala, ko je g. Aleksander dejal, da je že pri šestih letih razčistil sam s seboj. To je ja nekaj povsem vsakdanjega. Ko si mulček in sedeš kakemu možatemu stricu v naročje in čutiš, kako ti 220 voltov vre čez telo in kako se topiš, kot da si iz voska. To se mi še danes dogaja. Tudi na delovnem mestu, kjer včasih nalašč prosim kakšnega možatega sodelavca - po možnosti takega s črnimi brki - da mi kaj pokaže ali pove. Ko se tip sklanja nad mojo delovno mizo, med papirje in nič hudega sluteč govori strokovne besede, se jaz kot drogiran komaj držim skupaj. Pa naj kdo reče, če to ni prijetno. Kot mulc sem bil pijan in sem nekemu sedel na kolena in takrat sem si rekel: "Moj Bog, daj, da ta trenutek večno traja..." Kdor je gay, pozna ta feeling. Ta trapasta gos, ki vas je ves čas skušala postaviti ob zid, kot zločinca najnižje kate-

Go Go Boys z Dunaja v Roza disku - 13. 6.

gorije, ki vas je ves čas gledala "pomilovalno", kot učena sova, ki vse ve, sigurno ne more s tisto svojo glavo slijakarskega konja, ki se je na pamet naučil nekaj knjig..., torej ne more vedeti, kaj je to moški seks, in še manj, kaj je to moška ljubezen. Sigurno celo življenje občuje le vaginalno in zato misli, da je vse ostalo napačno. Jaz pa ne mislim tako in mar mi je, kaj si kdo misli. Želim si, da bi lahko moje telo raztrgal na drobne koščke in da bi vsak del dal v roke kakemu rudarju, kovaču, miličniku in podobnim profilom poklicev. Da bi me mečkali in da bi v nebo vpil o svoji pasivnosti, na katero sem celo ponosen. Želim, da ležejo name vsi dedci tega sveta in da me pokavsajo pred to učeno kuzlo, ki vam ni mogla niti do kolen...

mk

Spoštovani urednik!

Že dalj časa se pripravljam, da Vam napišem nekaj besed, ki se tičejo gay življenja, hic et nunc, kot bi rekli Latinci. Gay razmere v domačih logih so mi nekako bolj prezentne, v tujini, posebno v Italiji, kjer sem študiral dve leti, pa mi je prezentno nekako bolj ozko, omejeno na en kraj - Milano, kjer sem na filozofsko-teološkem inštitutu študiral podiplomski študij.

Od vsega začetka kupujem revijo **Revolver** in to javno, v kiosku, brez sramu, saj sem gay z dušo in telesom (cum corpus et anima), če se smem tako izraziti. Nimam je namenja kritizirati, ker to ni moja pravica, izrazil pa bi veliko hvaležnost, da ste javno deklarirali svojo seksualno pripadnost, ki je danes še vedno pod vplivom mračnega srednjega veka in inkvizicije, posebno španske, ki je znana po svoji mazohistični teoriji. Razumem Vas, da se odkrito jezite na nas gaye, ker smo tako konformistični, in moram Vam pozitivno pritrčiti, saj po dveh letih moje vmitve iz tujine opažam resnično tisti konformizem, ki ga iz Italije ne poznam. Ne vem, zakaj smo Slovenci tako čuden narod tudi v teh pogledih in če pogledam samo ravnanje iz naših vrst, bi lahko rekel, da smo veliki licemerci, skratka populacija hlapcev in dekel, ki samo poklekujeta pred svojim gospodarjem in mu poljublja prstan, v zahvalo da ga le-ta lahko pretepa! Resnično ugotavljam, da smo mi največji krivci za svoje licemerno obnašanje in heteroseksualci že zdavnaj niso tisti strašni bič, ki bi se iz nas posmehoval ipd, pač pa se sami gayi kaznujemo s svojim vedenjem, promiskuitetnim namreč! Ne razumite me napak, lepo prosim, nisem freudovsko zakompleksan tip gaya, ki se smili nad svojo usodo. S svojo pripadnostjo sem razčistil že zdavnaj, čeravno je bilo to dejanje s strani cerkve obsojano in je še vedno. Opisal Vam bom svojo življenjsko zgodbo, ki je zelo zanimiva.

Po srednji šoli leta 1980 nisem točno vedel, kaj naj študiram, ali medicino ali teologijo, zato sem se odločil, da opravi najprej pripravništvo. Bil sem otrok brez staršev, živel sem v skrbništvu skrbnikov, ki si tega imena sploh niso zaslužili, saj so bili vseprej kot dobri starši. Venomer pa sem si želel izbrati humani poklic in zato sem še tako okleval, kam naj se usmerim. V cerkev sem zahajal vsak dan, saj sem bil župnikov "mali pomočnik", sosede pa so bile medicinske sestre, zato me je privlačil tudi ta poklic. No, izbral sem potem gostinstvo, ker sem takoj dobil stipendijo. Na Bledu bi obiskoval Šolo, to pa je bil tudi tisti kamenček, ki je prevagal vso situacijo, saj sem se le tako lahko rešil skrbnikov. Šolo sem končal, mature nisem opravljal, ker sem bil odličnjak, seksualnih izkustev pa tudi nisem imel, saj sem vedel, da nisem "normalen" človek. Hrepenel sem samo po fantu, dekleta me niso pod nobenim pogojem privlačevala, stikov s fanti pa se tudi nisem upal navezovati, ker nisem imel pojma, kaj je z menoj. Opravil sem tudi pripravništvo, še vedno brezmadežno čist pri 18 letih! Toda želja po fantu me še ved-

no ni minila, čeravno sem se na vso moč trudil, da bi hodil s kakšno punco. Torej, ker sem že tako bil celibater, mi ni bilo težko se odločiti za duhovništvo. Iz Pirana sem telefoniral v samostan, kaj mi je potrebno storiti in predstojnik samostana mi je vse razložil. Odločil sem se za vstop v ta meniški stan in novembra 1980, na svoj rojstni dan, vstopil v samostan. Sprejeli so me nad vse prijazno, bil sem eden najmlajših menihov v Sloveniji tisti čas. Tu se začenja pot do škofa, kjer moraš povedati, ali si vstopil v ta stan iz razočaranja nad ljubeznijo ipd., vse to sem prestal.

Toda moja sreča v tem stanu je bila zelo varljiva, bil sem tako zaslepljen, da sem mislil, da svojo seksualno pripadnost skrijem med samostanske zidove in tako umirim svojo slo. želje, hrepenenje. Ker so v samostanu vsako poletje pripravljali delovni tabor za študente in dijake, sem spoznal mladeniča svojih let, Ljubljancana. Bil je na letnih počitnicah pri nas, celo predstojnik mi ga je dal v varstvo, češ, če bo z menoj, se bo lažje odločil za meniški stan. Toda fant se je vse bolj navezoval name, to je bila ljubezen na prvi pogled, kot pravijo nekateri. Vsepovsod mi je bil za petami, obiskoval me je v celici, sprehajala sva se po inetju in jaz sem bil tisti čas resnično tako neveden, da sploh nisem opazil, kako je fant zaljubljen vame. Tudi jaz sem ga imel neznančno rad, samo to sem opravičeval s krščansko ljubeznijo do svojih bratov ipd. Pogovarjala sva se o vseh mogočih stvareh, tudi o puncah, toda vedno mi je zatrjeval, da jih ne mara, da so preveč bebaste in da se bo raje odločil za vstop v samostan in tako bova lahko skupaj. Naj Vam povem, da sem bil tudi nepokvarjen tip, saj sva bila velikokrat prijateljsko objeta in si izkazovala geste ljubezni in tega nisem izkoristil, ker sploh nisem vedel kako? Prišlo pa je samo od sebe, za njegov rojstni dan. V samostanu je vedno takšna navada, da ti opat pripravi za god ali rojstni dan boljše kosilo in tudi darila so vključena. Če si mlad, so toliko bolj pozorni ostali menihi

in vsakdo ti nekaj daruje, res imenitno! Tudi mojemu fantu je dal predstojnik pripraviti vse to, moram reči, da je bil fant prijetno presenečen. Hotel sem mu voščiti kar v jedilnici, kot ostali menihi, pa mi je ob poljubu dejal, da bo zvečer prišel v mojo celico. Vse to sem jemal popolnoma normalno, sploh nisem razmišljal, da bi lahko iz tega nastalo kaj več, tako kot danes, ko sem bolj izkušen in več vem. Zvečer je prišel, ker nisva mogla naglas klepetati, sva se odpravila na samostanski vrt in se zopet objeta sprehajala. Sedla sva na klopco, naslonil se je name, jaz sem ga objel. Šele v tem trenutku se je začelo vse v meni odpirati! Šele sedaj sem spoznal, da je to obojestranska zaljubljenost, jaz pa sem jo samo krščeval s Kristusovo ljubeznijo in podobnimi svetopisemskimi izrazi, dokler nisem spoznal, kaj je to. Tisti večer sem doživel pravo razodetje, čutil sem, da se tresem, drhtim in on ravno tako, oba pa sva mislila, da naju le zebe! V tistem trenutku je on prevzel vodstvo in me kar sam povabil v celico. Prijeto sem bil presenečen, ko je rekel, da bo prespal kar pri meni, saj se mu tako ne da na drugi konec samostana. Potem so se začele dogajati same lepe stvari, za katere jaz sploh nisem imel pojma! Prvič biti v isti postelji s fantom, se ljubiti z njim, doživeti čudovito noč, to je kakor videti samega Boga!

Pri 18 letih sem imel prvo izkustvo s fantom in to tako čudovito izkustvo, da sem svojo seksualno pripadnost doživljal kot božji dar. Oba sva spoznavala najini telesi iz dneva v dan, ničesar se nisva sramovala, nisva imela moralnega mačka, kot sem pričakoval, saj sem bil po naravi zelo boječ pred božjo kaznijo, toda razmišljal sem, zakaj neki bi me Bog kaznoval za ljubezen? Saj ne sovražim, saj vendar ljubim, z vso dušo in telesom. Telo sem podaril fantu, ki me je ljubil, katerega sem jaz ljubil!

Najin odnos se je poglobljal iz dneva v dan, moram Vam reči, da sem na podlagi tega imel ogromno delovne energije, vsako delo sem prevzemal s takšno lahkoto, se postil ipd., saj me je ta ljubezen strašansko dvigovala. Spoznal sem se tudi z njegovimi starši

in mlajšim bratom, ki je bil ravnotako duša, prijeten fant in sama dobrota. Starši so me vzeli kar za svojega in me klicali za tretjega sina. Tudi mlajšega brata so mi prepustili v varstvo, tudi midva sva se navezala drug na drugega. Primerjal sem ju med seboj in ugotavljal, da sta odraščala v družini, kjer je vladala popolna ljubezen, kjer ni bilo pokvarjenosti, kjer je poljub ob snidenju pomenil veselje srečanja. Z njunimi starši smo se začeli tikati, kamor so šli, od vsepovsod so mi pisali. Celo doma so preuredili sobo samo zame, če bi kdaj prišel na vikend, dopust. Resnično Vam povem, čudovita družina, s katero še danes prijateljujemo, čeravno sta oba fanta poročena. No, v samostanu sva nadaljevala z ljubezenskimi sestanki in še kasneje, ko sem moral v Ljubljano v semenišče na študije. Ob vikendih sem bil pri njih doma, fant se je preselil kar v mojo sobo. Starši niso slutili za to najino ljubezen, saj so najine ljubezenske geste jemali kot da sva brata. Najina ljubezen je trajala 5 let, ko se je on nespretno zapletel s punco in ga je spravila pred oltar pod prevezo, da je noseča. Naj Vam omenim, da sva bila oba toliko psihično zrela, da nikoli nisva zganjala scene in afere ali ljubosumja. To je bila ljubezen zaradi ljubezni in iz ljubezni. Vse sva si delila, posteljo, denar, cigarete, knjige, obleke.

Ker sem bil že filozof, njegove poti nisem obsojal, spomnim pa se, ko sva se še zadnji večer v postelji pogovarjala o tem pripetljaju, da me je zadela božja kazen za nezvestobo Bogu. Jokal sem kot otrok, pa vendar si ga nisem lastil, ker nisem imel pravice. Zavedal sem se filozofskega pojma človekove svobode in ta pojem mi je potem tudi pomagal, vsaj mislim tako, čeravno se kot škorpion zelo navežem na človeka. Pustiti človeka, da sam odloča o svoji svobodni in za svobodno delovanje, je bila edina moja filozofija, čeravno njegovo dejanje ni bilo svobodno, pač pa je bilo pogojeno s strašanskimi žrtvami in prepiri z njeno družino, pa tudi z njegovo.

Po 4. letniku sem tako odšel v vojsko, trdno odločen, da mu bom ostal zvest. Nisem se spuščal v nobene avanture, postal sem resen, zelo delaven in delal pokoro za svoj petletni greh nezvestobe Bogu. Še vedno sem bil prepričan, da bom ostal v cerkvi, da bom služil le Bogu in ljudem, vendar - misel na mojega fanta me je spravljal v obup. Sploh se nisem mogel več znajti brez njega, bil sem totalno samo še kompjuter brez srca, brez čustev, spolnost se mi je sama od sebe uprla, tako da tudi masturbiral nisem celo leto in še po vrnitvi iz vojske, ko sem se bromiral iz dneva v dan, dokler me ni to začelo tako boleti, da sem moral poiskati zdravniško pomoč. Tudi ljudje so opazili, da sem samo še stroj, da se ne smejim več, da samo še delam in študiram; odločil sem se, da grem na terapijo k svojemu profesorju dr. psihologije. Vse sem mu povedal, pričakoval sem, da me bo začel napadati, da kot bodoči duhovnik nimam kaj iskati v tem poklicu, pa še peder povrhu. Toda bil je popolnoma razumljiv, pomagal mi je, da sem se rešil tistih strašnih skrupulov, da sem smrtno grešil kar celih pet let. Svetoval mi je, naj

Salomé v Roza disku - 18. 7.

zamenjam kraj in naj odidem študirat teologijo na tuje. Odšel sem v peti letnik, spoznal nove kolege, profesorje in res sem se vživel zelo čudovito. V 6. letniku pa sem v Milanu spoznal tudi študenta teologije, doma je bil s Hrvaške, ki mu je pa šlo pretežno smo za seksualne užitke in promiskuiteto. Vsekakor sem iskal prijatelja, ki bi bil vsaj malo podoben prvemu fantu, toda v tem Hrvatu ga nisem našel.

Kar sem Vam hotel povedati je to, da smo gayi sami krivi, da imajo ljudje takšno mišljenje o nas, saj je čista resnica, da le majhen odstotek vseh gayev želi le enega partnerja in da mu je zvest. Tudi ta drugi prijatelj je želel živeti nadvse konformistično, brez problemov in težav, seks pa vedno takrat, ko bi se njemu tako zahotelo. Toda nisem imel moči reči: ne, nočem živeti kot prostitut, hočem ali konec, ali pa ven iz tega lažnega labirinta. Naredil sem rajši konec in bilo je res osvobajajoče. Počutil sem se svobodnega in imel sem svoj karakter. Upri sem se in to mi je veliko pomenilo, pa tudi dolgoletna praksa iz meditiranja mi je prišla na pomoč. Po diplomii so me predstojniki samostana dali na dveletni podiplomski študij, kot sem že omenil, v Italijo. Prišel sem v naš samostan, kjer sem prvo leto samo študiral in živel v svetem celibatu. Trdno sem bil odločen, da bom postal duhovnik in zato sem se vedel kot se temu spodobi. Star sem bil 29 let in skrajni čas, da že nekaj nastane iz mene. Toda moj libido zopet ni miroval. Naletel sem na mlajšega prijatelja iz moje provenience, ki pa je bil, moram priznati, izvrsten igralec in skušnjavec. Prvo leto ga niti opaziti nisem hotel, saj sem kot podiplomec zviška gledal na ostale študente, tako tudi nanj. Vendar je bil sam bolj "prefrigan", kot pa bi si človek lahko mislil. Pod krinko svetosti, pobožnosti, je prežal lev, ki je znal izvrstno napasti svojo žitev. Tudi on je bil iz Ljubljane, študiral je v Italiji, saj je v cerkvi res izredna priložnost, da lahko študiraš zunaj. Začel je s svojimi pastmi ravno v jeseni, ko sem bil drugo leto podiplomec in začelo se je obiranje jabolk. Kot Slovenca sva bila določena za skupno obiranje in naneslo je na vseh vrst pogovorov, tudi na seks in homoseksualnost. Ta tema me je že začela žgečkati, vendar sem si rekel, naj le on govori in tako bom spoznal, kam pes taci moli. Ne boste verjeli, dogovorila sva se še za isti večer. Zopet sem padel v klešče in vedel sem, da se tudi to ne bo končalo v moje dobro, pač pa bom žrtev. Moram priznati, da je bil kljub svoji mladosti zelo izkušen ljubimec. Nikoli mu ni bilo dovolj, seksa si je želel vsepovsod, tako da sva se celo na vrtu; našel je prostore, za katere se mi še sanjalo ni, da obstajajo, celo pod tujem, ko sva se vrnila z dela na vrtu. Toda jaz nisem vedel, da je on kot nekakšen bolničar za vse nas mlade potrebeže. Mislim sem, da sva si zvesta, da je on samo z menoj, vendar je bil to dokaz, da kljub svojim 29 letom še vedno nisem pokvarjen in da vse verjamem, kar me ljudje "nalagajo". Poleg mene je ta fant imel še dva mlada menih, ki pa sta bila Avstrijca in zelo ljubosumna. Kadar je bil dodeljen za delo z menoj, sta se onadva vedno pritoževala, češ,

Slovenci ste vedno skupaj. Kadar sem jaz delal z enim od teh dveh je bilo zopet prisotno ljubosumje, ker se nisem tako zanimal zanju, kajti bil sem zvest Slovencu. Toda ne vem, ali je Bog tako hotel, da sem ga zalotil z obema in to čisto slučajno. Enkrat na vrtu, drugič v sobi z mašinimi oblačili in kasneje to niso več niti prikrivali. Hoteli so vključiti še mene in bi to nastal nekakšen trio, česar pa jaz nisem hotel. Ta Slovenec me je potem rotil, da bi pobegnila skupaj v svet, živela skupaj in podobna nakladanja, vendar jaz nisem hotel slišati za to. Odnos se je tako spremenil, da Vam moram reči, da se je kar naprej drl name, kar naprej ga je zganjalo ljubosumje, venomer me je špijoniral, skratka življenje je postalo neznosno. Kadar koli sem se pogovarjal z enim od teh Avstrijcev, vedno me je zbadal, da sem spal z njim, da se sestajam z obema, pa zakaj se midva več ne moreva dobiti ipd., dokler me nekega dne ni pretepel kar na hodniku samostana, pred mojo sobo in me potem zvelkel noter in nadaljeval s pretepanjem. V hipu mu je postalo žal, začel me je objemati, se opravičevati, toda v meni je bilo že odločeno: proč od tega norca, ki mi je zavozil življenje, ki me je strašansko ponižal kot človeka in zopet sem se počutil kot prostitut. Znova so me prevzeli takšni strahovi pred grehom, do sebe sem čutil strašanski gnus, zakaj, nisem vedel. Vedel pa sem to, da v samostanu ne bo življenja zame. Tisi teden pred vrnitvijo v Slovenijo sem končno odgrnil tančico laži, s katero sem se obdajal 11 let služenja sveti cerkvi. Vse moje življenje je bilo popolnoma zlagano. Svet je mislil, kakšni svetniki smo, toda jaz sem bil velik "looser". Ta dogodek me je naredil zopet pametnejšega in samemu sebi sem se zdel nor, ker sem se prepustil čustvom, ne pa intelektu. Mučil sem se cel teden in končno je zmagala resnica, da sem se samo skrivil v samostan, da bi prikril svojo homoseksualnost. S predstojniki samostana je šlo težko, ker so me hoteli obdržati, kot dobrega študenta in nasploh. Niso mi hoteli vrniti potnega lista za vrnitev, tako da sem šel na takratni YU konzulat in se zlagal, da mi je bil ukraden. Na novega sem moral čakati še 10 dni.

Nisem pa točno vedel, kam naj grem, ko se vmem iz samostana, saj še slišati več nisem mogel, da bi ostal v sveti cerkvi. Staršev tako nisem imel in tudi v samostanu so me strašili, da bom zunaj propadel, da nimam kam, da je komunizem in z mojo fakulteto tako nimam kaj iskati v laični družbi. Toda nisem se dal, trdno sem bil odločen, da je bilo 11 let vrženih proč dovolj in da je čas, da se sam znajdem v življenju. Šel sem torej k bratu v Ljubljano, še isti mesec junija sem si našel službo v tehnični trgovini, kasneje pa kot vzgojitelj. Več kot eno leto sem bil zopet celibater, dokler me ni spravil v posteljo kolega na isti šoli, vendar moram zopet poudariti - gayi smo res svinje - vrgel me je v posteljo, "nategnil", odšel, naslednji dan v službi pa me že ni več poznal. Verjemite mi, da sem bil totalno frapiran, sploh si nisem znal to razložiti. Hodiva drug mimo drugega in sva si kot tujca. Toda nisem klonil, pustil sem ga

Salomé v Roza disku - 18. 7.

njegovi lastni neumnosti, zvedel pa sem od najinega skupnega prijatelja, da sem naletel na zelo promiskuitetnega človeka. Moram Vam reči samo to, da sem se zopet počutil kot kurba, ki dvigne noge, pokasira in odide.

Zopet sem več kot leto sam in pravim, da se strašansko bojim veze, ki bi me pripeljala v podoben položaj. Bojim se tistega razočaranja, tistega lažnega občutka sreče in ker sem škorpion, je kar dobro, da sem nevezan, čeravno je v službi ob tako lepih fantih težko biti neprizadet. Vendar, kot zelo karakteren človek sem odločno proti temu, da bi imel kaj s svojimi dijaki. Rajši se naredim neumnega in nevednega na seksualnem področju, kot pa se podajati v nevarnosti.

Hočem Vam reči samo to in to tudi zagovarjam, da heteroseksualci le niso tako grdi in ne vem kaj še, kot mislimo gayi, pač pa so kar dobro poučeni o našem življenju in da je mnenje gayev iz trte zvito. Gayi sami sebi kopljemo grob ravno zaradi naše nestalnosti do partnerja, nezvestoba je vsakodnevni pojav, kaj pa je prava ljubezen, pa malokateri gay ve. Ljubezen je povezana tudi z žrtvami, z drugačnimi pogledi in tisočimi malenkostmi, vendar se gayi te ljubezni branijo.

To so moja osebna razmišljanja in mogoče se tudi motim, vendar tako sem jaz doživljal življenje gaya. Lepo vas pozdravljam, se zahvaljujem in Vam želim vse dobro!

Mario

GAYI & LEZBIJKE - Zavezniki ali Sovražniki

Namen prispevka je prikazati de lata stanje, ki se kaže skozi kulturno, biološko, sociološko, psihološko. ... zrcalo družbe v kateri živimo tako eni kot druge. Opozorimo naj na to, da v ta namen nismo opravili nobenih empiričnih raziskav, na področju zavesti in morale pa prav tako ne moremo reči, da obstaja ena sama in edina resnica - zato gre za subjektivno mnenje. Ker glede na zgoraj povedano ne ocenjujemo stanja kot je, tudi ne moremo trditi, kakšno naj bi (normalno) stanje bilo. V tem smislu skušamo samo opozoriti na nekatere osnovne razlike in nakazati nekaj smernic in možnih rešitev, ki se odpirajo ob tem vprašanju.

Če pogledamo temeljne razlike med gayi in lezbijkami, moramo začeti pri temeljni biološki delitvi na moškega in ženskega. Na prvi pogled nekaj povsem razumljivega, vendar ni tako. Po eni strani ta razlika pojasnjuje, da istospolna usmerjenost izvira NAJMANJ iz razlike med spoloma, po drugi strani pa boj za socializacijo homoseksualcev pomeni boj za odpravo predsodka, kakšna je posameznikova spolna orientacija. Gayi se potemtakem ne razlikujejo od "ostalih", saj občujejo z ženskami tako kot vsi ostali, izvzemši spolni odnos. Praksa to tudi potrjuje, problem, ki se tu odpira, pa je, ali je razlika med spoloma res vedno in samo *condictio sine qua non* za dejstvo, da nekdo spi z istospolnim partnerjem. Tisti NAJMANJ zapisan zgoraj je po našem mnenju le najmanjši skupni imenovalec, nikakor pa ne nujni ali celo edini razlog.

Zdaj to biološko razliko postavimo v širši prostor v družbi. V očeh le-te je gay-moški in lezbijka-ženska. Seveda moramo biološko razliko razlikovati od pojma moški-ženska v političnem, kulturnem in sociološkem smislu. Prav tega imamo v misli in se nam eo ipso vsiljuje svetopisemska zgodba o stvarjenju ženske. S tem pa imata obe homo populaciji že določen položaj v družbi. Lezbištvo danes ni več predmet zgražanja, morda se nad njim zmrdujejo še največ gayi sami! Še tako "normalna" ženska pa bo težko napredovala v službi, bila izvojenca za predsednico države ali kaj podobno "visoko kletcega". Nasprotno, vice versa je pri gayih. Na pijačo ali v kino se še upajo ali upamo tako gayi kot hetero moški, ne da bi bili žrtev sumničnega in ožigosanja, Bog ne daj, da bi se prijeli čez rame ali pa odšli skupa na dopust, to je pa že preveč.

Po povedanem izhaja, da se gayi in lezbijke ubadajo s čisto določeno drugačnimi problemi. O vsej (ne)opaznosti lepo govori tudi nedeljski K1. Medtem ko pri moški tako gay kot hetero populaciji ni opaziti ekstremizma, pa ženski del kar tekmuje med seboj, katera bo imela najbolj ogabne cunje na sebi in katere kombinacije bi bil vesel sam Jean Paul Gaultier. Vse to kaže na željo biti opazen v družbi (nasploh) in biti uveljavljen. S tem smo pravzaprav že prešli na sam odnos znotraj gay populacije, se pravi med gayi in lezbijkami, ki pa je vse prej kot milo rečeno tole-

ranten. Zakaj je tako, je težko reči, gotovo ne zaradi garderobe, ki je bila dana zgolj par example. Več kot očitno pa je, da gayi gledajo na svet skozi oči spolnosti oz. seksa (torej še ožje), zato jim manjka malo več poslušna in strpnosti, vsaj za tiste probleme in težave, ki jih lahko označimo kot "skupne". Nasprotno pa lahko trdimo, da so lezbijke včasih preveč, včasih pa premalo agresivne, labilne in nagnjene h kompliciranju. Pri obojih pa je zaslediti tudi veliko mero sebičnosti po načelu "Vsak naj se briga zase!". Verjetno to škoduje tako eni kot drugi strani. Če ne drugače, je na moč praktično, pod stalnim pritiski okolice, izbrati si partnerja ali partnerico nasprotnega spola za krinko. Takšna rešitev gotovo ni najboljša niti trajna, je pa vsekakor boljša kot nič, vsaj za tiste, ki na coming out: še niso pripravljene, ali pa ga nikoli ne bodo naredili. Gotovo pa je potrebno vsaj minimalno soglasje in pripravljenost sodelovati, tako na področju politike, kulture, zakonodaje in še kje. Takšna rešitev ne samo da prinaša skupne koristi, ampak nas tudi uč: odprtosti in razumevanja. Kako namreč lahko pričakujemo strpnost in razumevanje od drugih, sami pa nismo pripravljeni podpreti svojih problemov, sicer na nasprotnem spolu, pa vendar posredno dotikajočih se tudi naš?

Sebastian

Iskreno me preseneča, da se je našel gay, ki poskuša razmišljati tudi o odnosu med lezbijkami in gayi. Pa ne samo razmišljati, v zgornjem pisnu je zaznati že tudi nekaj tvojih (vaših?) dokončnih ugovoritev, no, čeprav subjektivnih, kot se here.

Seveda, izvor razlike med lezbijkami in gayi je gotovo razlika med spoloma. O tem ni dvoma. In to je nezanimarljiva razlika, še posebej zato, ker je še najmanj pomembna, da je biološka. Res je, tudi "normalna" ženska bo težko napredovala - s tega vidika je družbi vseeno, če je lezbijka ali ne. Dovolj je, da je ženska. Zato gre pri lezbijkah za dvojno marginalizacijo, ki pri gayih ni prisotna - tudi če naredijo coming out. Največkrat je dovolj biti ženska, pa že naletiš na kup družbenih norm, omejitev itd., kaj šele lezbijka. Zato so seveda problemi lezbijk in gayev medsebojno zelo različni in tudi vedno bodo. Treja ugovora, da danes lezbištvo ni več predmet zgražanja, in podprašaj, da se morda nad njim še največ zmrdujejo gayi sami, sta na kaj majarjih nogah. Zdi se, kot da se nad lezbištvom nihče ne zgraža, ker pač ženska seksualnost nikoli ni štela in ker se niti srednjeveški teologi niso mogli odločiti, ali je lezbištvu sploh kak hudi greh, če ne pride do penetracije. Tisto, kar je tri v peti družbe, so ženske, ki so drugačne, ki gredo čez njim postavljen družbene ovire: to so ženske, ki jim je na prtem mestu (ali pa jim je vsaj enako pomembno tudi) delo, ne pa materinstvo in skrb za družino, to so neodvisne ženske in to so med drugimi tudi ženske, ki očitno pokažejo, da imajo svojo seksualnost in jo tudi živijo (ne glede na spolno nagnjenje).

Ne verjamem, da bi se gayi kaj preveč zmrdovali nad lezbištvom. Kvečjemu jim za to ni kaj preveč mar, kar se pa nasezadnje ne gre

preveč čuditi. Mislim, da velja tudi obratno, saj tudi večini lezbijk ni kaj preveč do tega, da bi se ubadale še s težavami moških, četudi gayev. Zato tvoje vprašanje, ali smo zavezniki ali sovražniki, lebdí nekako v zraku in nima veliko možnosti, da bi se spustilo na zemljo. Nismo ne eno ne drugo, res pa bi bilo pomembno doseči nekakšno koeksistenco, sodelovanje in medsebojno spoštovanje. Vse našeto pa bo najbrže zelo težko ustrvariti, če se bomo istočasno vtkali v zmanjnost drugega spola in ga a priori obkladali s posem porušenskimi, da ne rečem plitvimi sodbami, denimo, da so lezbijke včasih preveč premalo agresivne, labilne in nagnjene h kompliciranju. Kolikor je meni znano (in logično) so to lastnosti posameznic in posameznikov, ne pa skupine ljudi. No, razen če, podobno kot Janina novinarica, lezbijkam (posameznicam!) odrekaš možnost lastne osebnosti - njej so se pač zdele vse lezbijke enako dolgočasne in nezanimive, v nasprotju s pozornost vzbujajočimi deklet, ki so (po njenem) izražale osebnost. Čeprta ti na videz sklepaš nekaj povsem drugega, sem prepričana, da so tvoje in novinarkeine dokončne in izključujoče trditve zrasle na čisto istem zelniku.

Pa še eno banalno podrobnost naj omenim: v disko K4 prihaja veliko žensk, tudi biheteroseksualnih. Ali tako dobro razlikuješ heteroseksualke in lezbijke, da lahko že kar "ugotoviš", katere in kakšne so lezbijke? Meni to ne uspeva in mi pač ne bo, dokler sploh usmerjenost obiskovalke ne bo napisana kar na čelu.

Kar se tiče ekstremizma, se gotovo pojavlja povsod, v vseh družbenih skupinah. Sicer pa je treba le malo pomoliti nos čez mejo (no, pa ne v Avstrijo, ampak v kak Berlin ali Amsterdam, London), da vidimo, kaj je v resnici tisto, kar mi še zaradi razpete strajce ali strigane nogavice imenujemo ekstremizem - pri vsem pa nam v tujni sploh ni treba nujno v lezbični ali gay lokal, da bi videli celega hudiča!

Sicer pa se mi problem t.i. zaveznišva ali sovraštva kaže na nekem drugem nivoju. Mislim, da sploh ne gre za problematične odnose med lezbijkami in gayi kol takimi. Prav gotovo je bolj problematičen, nedorečen in nestrpen odnos med akti isti in aktivistkami na eni in zgolj uporabniki, potrošnicami gay scene na drugi strani. Lezbijke in gayi - aktivisti imajo med sabo gotovo manj težav na osnovi spolne razlike, saj jih nasezadnje povezuje skupno delo in celo neke humanistične ideje. Povsem drugače pa je s pasivno potrošniško klientel (tako lezbično kot gay), ki je velikokrat nasršena proti aktivistom, tistim pedrom in lezbijkam, ki se nekaj gredo, čeprav po njihovem mnenju itak nič pametnega ne zrihtajo. Če seveda pri tem frustracij gay in lezbične populacije, ki si ne upa priti niti na sceno ali kupiti Revolverja v trafiki ter se maskira s partnerji nasprotnega spola, niti ne omenjam.

Bojana Vesel

VEČKRATNA STIGMA: tujec, gay, HIV-positive...

Na konferenci *Migranti in aids*, ki je maja potekala v mladinskem taboru Blossin, so se zbrali številni eminentni gostje iz različnih zahodnoevropskih držav. Njihovo delo temelji predvsem na področju aids preventivne in dela s HIV pozitivnimi, priseljenimi iz manj razvitih evropskih držav in drugih kontinentov. Tu gre za seznanjanje, informiranje in ozaveščanje o nevarnosti aidsa, torej v prvi vrsti za preventivo. Predavanja o doseženih rezultatih na teh (in drugih) področjih so kar sili la k razmišljanju o tem, kakšno je trenutno stanje v Sloveniji.

Še posebno me je k temu spodbudila delovna skupina z naslovom Večkratna stigmatizacija: tujci, homoseksualci, seksualni delavci (prostitutke, prostitutki, zvodniki itn.), narkomani in HIV pozitivni. Vse prisotne v delovni skupini je najbolj zanimal položaj gayev migrantov, še več, najbolj jih je zanimala situacija glede naštetih problemov v Sloveniji. Ob mojem razmišljanju niso mogli skriti začudenja in zaskrbljenosti. Najprej sem govoril o samem položaju gayev in lezbijk pri nas, ki je s prevladujočo homofobijo še vedno na precej nižjem nivoju kot v zahodnem svetu. Prevladujoči stereotipi, moralne norme in tabuji našega plemena še zdaleč niso pripeljali do bistvene izboljšave njihovega položaja.

Podobno ali še slabše stanje velja za HIV pozitivne in/ali obbolele za aidsom ter za sam splošni odnos do tega pojava, ki je vse bolj razširjen, kljub dokaj iluzornemu dejstvu, da podatki zaenkrat še niso zaskrbljujoči. Zaskrbljujoče je predvsem dejstvo, da pri nas še nimamo formirane skupine (mišljen je vsaj aids-help), ki bi skrbelo za aids preventivo pri vseh slojih prebivalstva, še manj take, ki bi skrbelo za boljši status HIV pozitivnih in/ali obolelih. Pri tem je mišljena možnost njihove zaposlitve, zdravljenja, svetovanja in sama borba proti diskriminaciji. Kot da pri nas to nikogar ne skrbi; še več, vsak poskus takih dejavnosti javnost celo moti (primer "afere" z zgibankami *Spolnost in aids*).

Diskriminacija je vse večja tudi v primeru priseljencev iz bivših jugoslovanskih republik, prav tako njihovih potomcev, ki so izpostavljeni vse večjim sovražnostim, s tem, da v sami ustavi nimamo urejenih osnovnih pravic in zakonov v zvezi s priseljenici in/ali migranti. Zdaj pa poskušajmo vse te njihove slabe razmere združiti v razmišljanje in jim dodati še možnost kakršnekoli aids preventive ter drugih dejavnosti na tem področju. Pokaže se nam zelo jasna slika, ki zahteva takojšnjo akcijo: s sodelovanjem vseh organizacij in institucij, ne pa z njihovim nasprotovanjem in ignoranco.

Pri tem sem seveda pozabil omeniti možnosti, da ste kot tujec lahko tudi gay in/ali narkoman in/ali seksualni delavec in/ali vse skupaj. Dovolj je že, da ste HIV pozitivni, četudi pri tem heteroseksualni. Dovolj je celo, da niste dobro obveščeni. In že je tu stigma.

Andrej Zornik

IX. mednarodna konferenca o aidsu, Berlin junij 1993

VZHODNA EVROPA, čet.10. junij 1993

"Če ljudje nimajo denarja niti za aspirin, kdo bo potem mislil na aids?" Neprilavljene avtoritete zdravstvenih organizacij v vzhodnoevropskih državah lahko pričakujejo eksplozijo epidemije.

Najbolj sočen primer za to je ALBANIJA - nekoč najbolj izolirana vzhodnoevropska država - političnih meja, ki bi njene prebivalce obvarovale pred epidemijo aidsa, nima več. Po več kot dveh letih od padca berlinskega zidu in procesa razdruževanja Vzhodnega bloka so v Albaniji zabeležili prvi primer HIVa.

Albanija je pri tem le tip vzhodnoevropske ledene gore. Primeri HIV pozitivnih se prav tako vse pogosteje pojavljajo na Češkem, Madžarskem in v Rusiji. Večina gostujočih predavateljev iz naštetih držav pravi, da so povsem neprilavljeni na širitev epidemije aidsa. Bolezen bo očitno tudi tam prehitela zdravstvene organizacije in druge državne institucije.

Situacija je še posebej zaskrbljujoča v Moskvi. *"Odkar je vlada od leta 1986 začela spremljati potek, so odkrili že okrog 700 prijavljenih primerov."* pravi **Kevin Gardner**, ki zastopa AESOP raziskovalni center v Moskvi. Večina strokovnjakov domneva, da je realna slika stanja najmanj desetkrat višja. Nekateri govorijo celo o številki 20000 seropozitivnih - in to le v samem ruskem glavnem mestu.

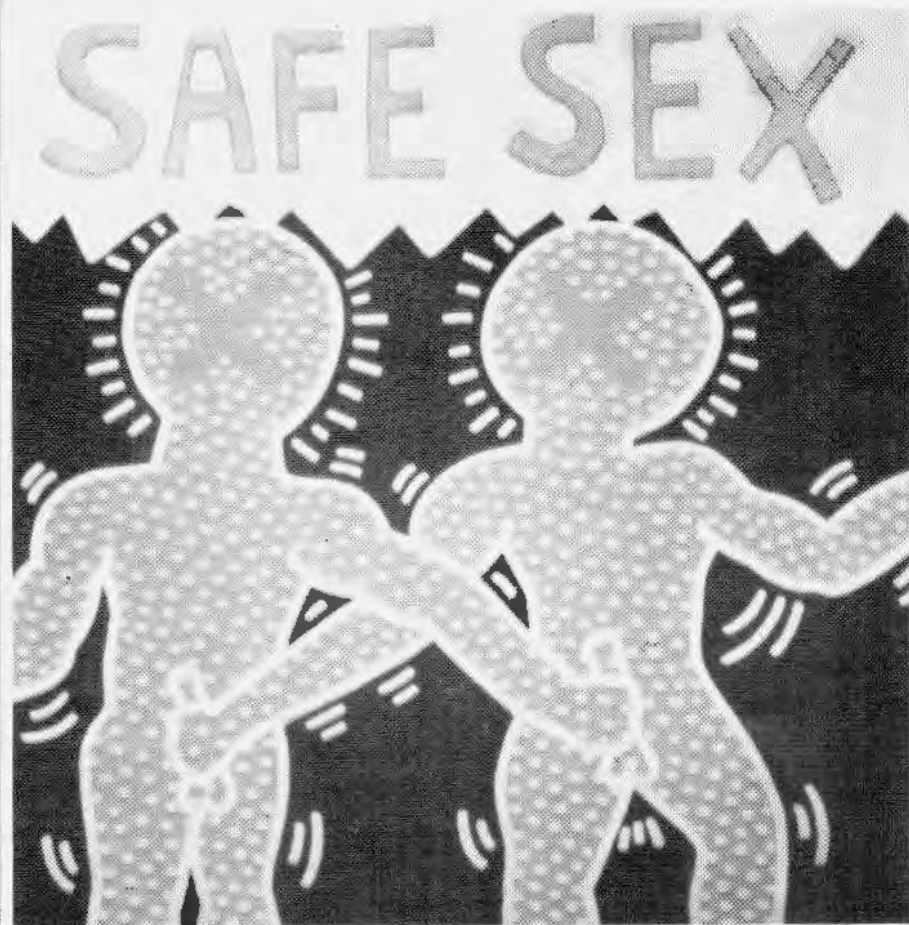
V Rusiji seveda tudi še niso oblikovali nacio-

nalnega programa. V sami Moskvi obstaja kot del AESOPA šest organizacij: časopis OGONJOK, Združenje Venue za HIV-pozitivne, društvo Ustavimo aids, Vročna linija, ISO raziskovalni center ter gay organizacija. Poleg tega ni objavljenega safe sex materiala, zgibank in posterjev; če ti so, so slabe kvalitete.

Situacijo otežujejo še pomanjkanje izobraževanja in opozarjanja pred nevarnostmi aidsa, pomanjkljiva opremljenost zdravstvenih organizacij, kratka problemi finančne narave, ki so pravi odraz "aidsofobije" (kot je stanje označila ga. **Marina Saveljeva**, predstavnica AESOPA iz Moskve). Poleg tega oblasti zanikajo in prikrivajo podatke ter vzroke pripisujejo zahodnim družbam, ki naj bi jih podtaknili Vzhodni Evropi z "uvozom" virusa. "Analni seks je primarna metoda, ki jo mladenke prakticirajo za kontrolo rojstev. Kvaliteta kondomov je slaba. Vsi vedo, da so povsem nezanesljivi. Ko vse drugo propade, preostane le še splav, kar je še bolj nevarno, saj so sterilizacijske prakse v bolnicah zelo slabe, plastične rokavice pa so praktično nedosegljive," pravi niski zdravnik **Arnold**.

Doktor **Maci** iz Albanije je opisal njihov problem: *"Ljudje nimajo navade uporabljati kondomov in zdravstveni pripomočki v bolnicah so le občasno sterilizirani"*.

Kaj pa preostale vzhodnoevropske države? V BOLGARIJI je trenutno edina organizacija, ki se je soočila s problemom aidsa (seveda) gay organizacija GEMINI. Njihov vodja je situacijo opisal takole: *"Od leta 1968 v Bolgariji ni dovoljeno biti gay?! Če si HIV+, ti je še toliko slabše: to je prava nočna mora. Prve*

primere so pri njih odkrili leta 1985. Med gayi, seveda. Gaye nadzira policija in so se prisiljeni testirati. Trenutno je uradno 20 pozitivnih oseb, od katerih naj bi jih 10 že umrlo...".

V Romuniji jih je še nekaj več, na Madžarskem še za ducat več, o stanju v ostalih republikah bivše Jugoslavije se nikomur niti ne sanja, saj se njihovi predstavniki (se ve zakaj) konference niso udeležili.

Pač pa se je tam pojavil predstavnik STIGME, katerega govor sem zamudil. Pogovor z njim je sledil po končani konferenci in je podobil na poročilo z majske mednarodne konference *Migrantje in aids*, na pogovor s predstavniki različnih mednarodnih institucij in organizacij, ki so bolj ali manj humanitarne, neprofitne in nevladne narave (op.av.: človek nikdar ne ve), ter na "mrtvega grobarja tožbo". Nekateri obvladajo politični govor, retoriko in sklepanje poslov na konferencah bolj, drugi spet manj.

ČEŠKA Aids Help Society poroča o negativni reakciji države in o vse večjem številu okuženih narkomanov. Prav tako na Poljskem, kjer so narkomani že nekaj časa skupina z najbolj rizičnim načinom obnašanja, z največjim številom okuženih in tako, poleg gayev seveda, izpostavljena najhujši družbeni in politični represiji.

Svetovni program za aids Mednarodne zdravstvene organizacije (GPA WHO) poskuša pomagati Vzhodni Evropi rešiti njene probleme. Letos pomladi je bila v latvijskem glavnem mestu Rigi med znanstvenimi in finančnimi ministri Vzhodne Evrope ter

predstavniki GPA in WHO sklenjena "riška pogodba" (*RIGA Statement*). WHO je vzpodbudil ministre, da so vzpodbudili nevladne organizacije (NGO) pri oblikovanju centrov za izobraževanje in pomoč narkomanom, seksualnim delavcem (=prostitutkam) in homoseksualcem.

Vendar Saveljeva in ostali Vzhodnoevropejci pravijo, da so njihove vladne organizacije zelo nezanesljive, ko gre za vprašanje javnega zdravstvenega sistema o drogah in podobnem. Denar, ki je namenjen njim, naj bi se po njihovem mnenju porabil za birokracijo, laboratorije in neuporabna zdravila. "Ministrom smo napisali ogromno pisem. Odgovori, ki smo jih prejeli niso ravno izražali dobrodošlice," pravi Saveljeva in dodaja: "Napisali so, da aids ni največji problem v Rusiji. Največji problem za njih je POMANJKANJE ASPIRINA".

"Kako nas po vsem slišanim in napisanem ne bi bolela glava," sem se spraševal sam, kanadski pozitivni narkoman in reporter pa jih je vprašal: "Ali bomo ustanovili kakšne servise ali pa bomo raje čakali, da se zgodi ČUDEŽ?"

Pa dajmo! Čudeži se dogajajo, mar ne? In ljudje: HIV+ in/ali- še vedno umirajo, mar ne? Tudi pri nas, tudi zunaj. Verjemite ali ne, tisti pozitivni, ki sem jih spoznal na konferenci, so polni ljubezni, razumevanja in tolerance. Tisti, ki jih poznam pri nas, bi ta tri zgoraj našeta magična in opojna sredstva še kako zelo potrebovali.

Zoran Adreev

ILGA konferenca v Barceloni (11.-17. julij 1993)

15. ILGA (Mednarodno lezbično in gay združenje) svetovna konferenca je letos potekala v Barceloni. Poleg delavnic so udeleženci konference imeli sprejem pri katalonski vladi in pri županu Barcelone. Članica skupine LL in Roza klub je na tako imenovanem European Panel predstavila lezbično in gay gibanje v Sloveniji. Vrhunec dogajanja pa so nedvomno bile lezbične in gay demonstracije proti nasilju nad homoseksualci v Latinski Ameriki, Turčiji in na področju v vojno vpletenih republik nekdanje Jugoslavije. Pohoda, ki se je začel pred turškim konzulatom, se nadaljeval po sloviti barcelonski ulici Ramblas v središču mesta in se zaključil pred kipom Kristofa Kolumba, so se udeležili tudi članici in člana sekcije LL oziroma Roza kluba.

Naslednja ILGA konferenca bo prihodnje leto v New Yorku od 25. junija do 3. julija. Njena posebnost bo ta, da bo prvi dan namenjen samo lezbijkam. Poleg ILGA konference bo ob 25. obletnici stonewallskega upora potekal veliki pohod na Združene narode. Pred konferenco pa bodo od 18. do 25. junija že četrte Gay (olimpijske) igre, podkrepjene z bogato kulturno ponudbo. Tudi igre bodo množični dogodek s tisoči udeleženk in udeležencev z vsega sveta, dogodek, za katerega se močno ogreva in tudi nabira finance sama Martina Navratilova. Informacije o igrah dobite na naslovu: *Gay Games IV, 19 West 21st Street, New York, NY 10010, USA.*

S.T.

Lesbotrip

Lezbična skupina LL načrtuje v prihodnjih mesecih naslednje pohode in izlete za lezbijke:

16. in 17. oktobra smo namenjene na Pohorje, kjer homo prehodile del slovenske planinske transverzale;

30. oktobra se bomo odpravile na Nanos;

13. novembra nameravamo zavzeti Slavnik;

27. novembra nas čaka Lisca;

11. decembra pa jo bomo ucvrle na Vogar in Voje;

Za vse podrobnejše informacije se pozanimajte pisno na naslov: *Sekcija LL, Kersnikova 4, 61 000 Ljubljana.*

Pa še to - v primeru slabega vremena ne obupajte, saj se ponavadi na licu mesta odločimo za kak krajši izlet v okolico Ljubljane. Seveda ta program še ni popoln; vmes bo vskočil še kakšen piknik, pozimi tudi smučanje. Vse dodatne informacije vam bodo na voljo na zgornjem naslovu.

Makso Pirnik (1902 - 1993)

Komaj je dopolnil deveto desetletje, že se je za vedno poslovil slovenski skladatelj in zborovodja, ki je še prav pred kratkim kazal toliko optimizma in življenjske radosti, da bi mu jo lahko zavidal prenekateri mladenič. Med deli, ki jih je zapustil, prednjačijo zlasti mladinske zborovske skladbe, več kot omembe vreden pa je tudi opus komorne glasbe. Imel je izjemno število učencev in spomin nanj še zlepa ne bo zbledel.

V besedi in sliki

Tudi tokrat se ne izneverjamo tradiciji in vas (poleg na izdaje "domače" Lambde) spet opozarjamo na nove knjižne izdaje. **Tomaž Šalamun** je doživel čast, da mu je v zbirki Kondor še zamlada izšla antologija poezije "Glagoli sonca" (MK,93), jasno, z dečkom in jelenom na naslovnici. Vinko Möderndorfer je izdal zbirko kratke proze "Krog male smrti" (CZ,93), in naj ne bo nikogar, ki ne bi prebral vsaj zgodbe "Maks". "Spoznavanje višjega jaza" (Katedra,93) pa so antropološki eseji, ki jih je napisal **Vili Ravnjak**. Ker govori tudi o prepovedanih in zamolčanih spolnih znanjih, bomo o njej rekli besedo več prihodnjic. V galeriji Stopnišče pa so 1. septembra odprli razstavo fotografij **Nanlja Poljanca**. Ni kaj, obeta se tudi kulturno "vroča" jesen.

dom in svet

IV. Gay športne igre

Športni dogodki in kulturni festival - New York, junij 94
Igre lahko spremenijo svet.

Naslednje leto se bodo v New Yorku od 18. do 25. junija odvijale najbolj nore in najboljše športne igre z gay športnicami in športniki iz celega sveta z geslom *Unity 94*. IV. gay igre so osredotočene na sodelovanje. Vsakdo je dobrodošel - ljudje vseh starosti, vseh barv, sposobnosti, vseh spolnih orientacij in ne glede na HIV status. Atleti in umetniki na vseh nivojih sposobnosti lahko sodelujejo, ker zmagati na gay igrah pomeni delati nekaj dobrega.

K sodelovanju vzpodbujamo vsakega, ki podpira načela gay iger, da se lahko priključijo in sodelujejo kdorkoli. Igre razvijajo kolegijskost in upanje v našo skupnost, s snovanjem novega nivoja moči in ponosa. Več moči in ponosa imamo, z manj predsodkov in homofobije se bomo soočili v življenju.

Gre za ponos

Duh IV. gay športnih iger- *Unity 94* - je eden od dosežkov, visoka samopodoba in ponos. Gay igre se bodo pridružile 25. obletnici stonewallskega upora v New Yorku, rojstvu

lezbičnega in gay gibanja za človekove pravice. Igre in obeležje tega dogodka v naši zgodovini bo prispevalo k smislu skupnosti, v kateri smo kot gayi in lezbijke. V zelo resnem smislu gay igre vodijo k podpiranju drug drugega, k skrbi za samega sebe in k izboljšanju naših življenj.

Zgodovina

Dr. Tom Waddell si je zamislil in predstavil idejo "gay olimpijskih iger" leta 1980. Prve igre (*Izziv 82*) so bile leta 1982 v San Franciscu, kjer je nastopilo 1300 atletov.

Leta 1986 so bile II. gay igre (*Triumf 86*) spet v San Franciscu s 3500 udeleženci.

Nazadnje so bile leta 1990 v Vancouveru v Kanadi (*Praznovanje 90*), III. gay igre s 7300 atleti, 1200 kulturnimi ustvarjalci in 200 000 gledalci.

Martina Navratilova, teniška zvezda, je o IV. gay igrah izjavila: "IV. gay igre in kulturni festival so mogočen stroj za napad na homofobijo in priložnost, da pokažemo svojo moč in ponos. Igre so triumf vseh gayev in lezbijk, posamezno in kolektivno, v sportu, kulturi in duhu. IV. gay igre bodo spremenile mišljenje, ki ga ima svet o nas."

Brucc Hayes, dobitnik zlate medalje na gay igrah in tudi na olimpijskih igrah pa pravi:

"Zmagati na olimpijskih igrah 1984 je bilo zame nekaj, kar sem zmeraj upal, da se bo zgodilo, ampak sodelovati na gay igrah, na več načinov, pa je bila najbolj osrečujoča in hvaležna izkušnja v moji atletski karieri."

Gre za gay kulturo

Na kulturnem festivalu bo neskončno možnosti za ogled del, ki so jih ustvarili priznani umetniki in tisti, ki se šele uveljavljajo. To bo največji ansambel lezbičnih umetnic in gay umetnikov, ki bo predstavil in razstavil svoje stvaritve po celem mestu New York.

Stonewall 25

V nedeljo 26. junija 1994 pa bo več kot milijon ljudi marširalo mimo zgradbe Združenih narodov v Central Park v podporo človekovih in civilnih pravic gayev in lezbijk po celem svetu.

Se ti zdi mikavno? Želiš biti zraven, kot aktivni udeleženec ali pa kot gledalec?

Stopi v stik z nami, pridruži se skupini, ki pripravlja odhod na največji gay dogodek do zdaj. Na IV. gay igrah in kulturnem festivalu bodo tudi gayi in lezbijke iz Slovenije. Zagotovo. Sigurno. 100%.

Prijave za sodelovanje na igrah pošljite do 1. novembra na naslov:

Roza klub, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, "Za IV. gay igre"

Absolute Torch and Tang

Lesbo diva devetdesetih **k.d. Lang** je brez oklevanja sprejela ponudbo, da prispeva glasbo (*Even Cougirls Get the Blues*) za najnovejši film kulturnega režiserja **Gus Van Santa** (*Mala Noč, Drugstore Cowboy, My Own Private Idaho*). In vsebina filma? To bo zgodba o poželjuju in lezbični ljubezni med "kravjimi dekleti", neke vrste ljubezenski western, torej. Še naslov: *Pineapples and Poontang*.

Coming out brez meja

Country pevka **k.d. lang** je po nedavnem javnem priznanju, da je lezbijka, poskrbela še za en šok. Na naslovnici avgustovske številke revije *Vanity Fair* jo vidimo v moški obleki na brivskem stolu, brije pa jo nihče drug kot super manekenka **Cindy Crawford** v izzivalni kopalni obleki. Gay fotograf **Herb Ritts** je pričaral še nekaj "spornih" fotografij v omenjeni reviji: na eni od njih se izzivalno oblečena Cindy, pripravljena na poljub, nagiba nad ležečo k.d. lang. Drugače pa k.d. v intervjuju govori o odnosu z očetom, težavah z intimno prijateljico, o ljubezni do nastopanja, motorjih in ženskah. Prav tako razmišlja o razlogih za in proti coming outu ter ugotavlja, da je njeno vegetarijanstvo bolj razburilo privrženca country & western glasbe kot pa njen coming out. Seveda pa ne gre zanemariti stališč lepoticke Cindy Crawford, prijateljice **Richarda Gere**a, ki je že večkrat poudarila, da omenjene fotografije s k.d. lang nimajo nobene zveze z njeno spolno naravnostjo. Cindy je namreč heteroseksualna. Fotograf Ritts pa se najraje spominja prizora, ko se je Cindy med snemanjem močno nagnila h k.d. lang, tako da je slednja hudo zardečala...

Lezbijke v nacistični Nemčiji

Gloria Gaynor o homoseksualcih

Pri nemški feministični založbi *Orlanda Frauenverlag* je izšla nova knjiga avtorice **Claudie Schoppmann**, ki raziskuje življenje lezbijk v času nacističnega režima, ko so homoseksualne moške javno preganjali, lezbijke pa so bile potisnjene v tako imenovano sivo polje družbene negotovosti. Da bi se izognile preiskavam, so se poročale in skušale živeti čimbolj neopazno. **Elizabeth Zimmermann** (na sliki) pripoveduje, da je v času Tretjega rajha kar se da skrivala svoje spolno nagnjenje, saj je še kako dobro vedela, da nacisti poleg drugih iztrebljajo tudi homoseksualce. Seveda pa so takrat preganjali vse, ki se niso strinjali z obstoječim režimom - tako so mnoge lezbijke bile zaprte tudi kot Židinke ali komunistke.

Gloria Gaynor, pevka, ki je še posebej med gay publiko zaslovela z evergreeni, kot sta *Will Survive* (trenutno je zelo uspešen remix istoimenske pesmi) in *I Am What I Am*, je zaradi nedavnih izjav, ki jih je navedel sicer opravljeni angleški tabloid *The Sun*, morda izgubila možnost za nastopanje v gay klubih. Mnogi gayi in lezbijke, ki jim je bila na kožo pisana njena glasha, še bolj pa besedila, so razočarani. V intervjuju je **Petru Willisu** povedala naslednje: "Nikoli ne vem, kaj naj rečem ljudem, ki mi pravijo, da so jim moje pesmi pomagale razdreti povoke in jim omogočile svobodno zaživetje homoseksualnosti. To vsekakor ni bil moj namen. Ne odbravam ničesar, kar ne odobrava Sveto pismo... Bog ima rad homoseksualce, vendar ne mara tega, kar počnejo, tako kot ne mara tistih, ki lažejo ali varajo. Vedno molim za vse te ljudi..."

Rebecca Fitzgerald, pevkinja tiskovna predstavica, je sicer zanikala omenjeno izjavo, sama Gloria pa je še ni demantirala.

Newsweek

V *Newsweeku* (21. junija) se je prvič v zgodovini tega časopisa pojavila lezbična tema kot zgodba z naslovne strani. Doslej je namreč *Newsweek* vedno dajal poudarek na moški homoseksualnosti. Tokrat pa naslovnico krasi lezbični par **Ashley Herrin** in **Catherine Angiel**. Več strani dolga reportaža o večjem coming outu lezbijk (s vprašanjem Kje so meje tolerance?) se začne z razsvetljensko ugotovitvijo, da so lezbijke vedno bile nevidna skupina homoseksualno usmerjenih ljudi. Kdo ve, morda se pa svet spreminja?

Optimističen napredek pri cepivu proti virusu HIV

Od 1987 je 15 poskusnih cepiv vstopilo v fazo 1 in v nekaterih primerih v fazo 2 poskusov na ljudeh, da bi proučili njihovo varnost in vpliv na imunski sistem. Trinajst od teh 15 poskusnih cepiv so testirali na HIV negativnih prostovoljcih kot preventivno cepivo in 8 na HIV inficiranih prostovoljcih kot terapevtsko cepivo, ki prepreči ali zavre napredovanje aidsa.

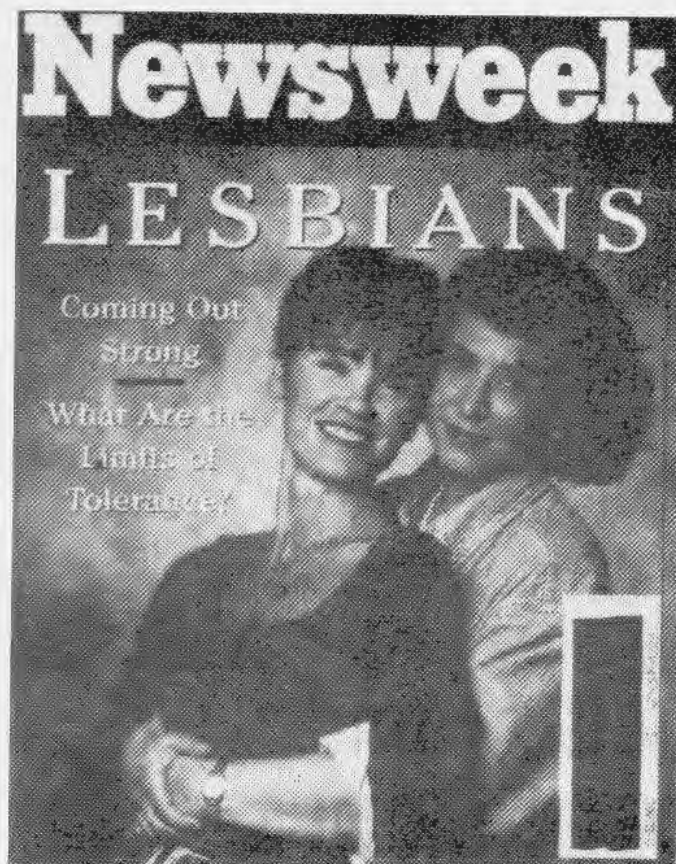
Poskusna cepiva, ki so jih evalvirali do danes na HIV negativnih prostovoljcih, so se na splošno pokazala kot varna in da jih telo dobro prenaša v količinah, ki so potrebne za odziv proti virusu HIV. Pri prejšnjih cepivih so enak odziv običajno dosegli šele po nekaj dozah imunogena, komponente cepiva, ki povzroči imunski odziv. Ta koncentracija HIV protiteles je bila običajno zelo majhna, kratkotrajna in relativno odvisna na tip virusa.

Pri HIV pozitivnih prostovoljcih pa so pokazali, da cepiva dobro prenašajo, da je varno in zmorejo ustvariti povečan imunski odziv.

V obeh poskusnih skupinah pa ni na voljo podatkov o učinkih na zavarovanje proti okužbi pri HIV negativnih prostovoljcih ali morebitni upočasnitvi razvoja aidsa pri HIV pozitivnih osebah.

Po podatkih WHO bo do leta 2000 na svetu 30 - 40 milijonov moških, žensk in otrok okuženih z virusom HIV. 90 odstotkov teh infekcij se bo zgodilo v deželah v razvoju predvsem pri heteroseksualnih spolnih odnosih. V industrijskih državah je število na novo okuženih v skupini homoseksualnih in biseksualnih moških zabeležilo padec. Toda število infekcij s heteroseksualnimi odnosi še vedno raste in to zaradi večjih števil med intravenoznimi narkomani, ki imajo odnose z drugimi.

Dr. Michael Merson pravi: "Vzgoja za varno spolnost in uporaba kondoma sta temelja naše strategije za preprečitev prenosa virusa HIV."

Rozasti iz Praunheima

V začetku tega leta je v Kölnu pri založbi *Kiepenbauer und Witsch* izšla knjiga z naslovom "50 let perverzen" - sentimentalni spomini **Rose von Praunheima**. Knjiga je izšla ob petdesetletnici tega obscenega nemškega režiserja, katerega filmski opus smo si v Ljubljani lahko ogledali na tednu gay filmov leta 1990. Sestavljena je iz številnih poglavij, ki hkrati pomenijo prelomnice v njegovi življenjski karieri. Tako na primer: Droge, Moja pot k filmu, Cenzure in škandali, Socialno udejstvovanje, Aids, Molk = Smrt itd.; dodana je tudi njegova filmografija, ki jo bogatijo številne fotografije. Poglavja so nadalje razdeljena na kratke zgodbe, ki delujejo kot nekakšni izrezki iz dnevnika, postavljeni pod različna poglavja iz njegove kariere, ki v knjigi nima neke časovne kontinuitete. Branje je zabavno, samo pisanje nepretenciozno. Ni tako perverzno... Povsem odprto govori tako o svojem privatnem kot zasebnem torej seksualnem življenju in drugih eksistenčnih problemih (gaya). Njegovi spomini na omenjena področja življenja in dela so izvrsten dokument o načinu življenja nekega režiserja, schwul aktivista in predvsem pedra; zdaj tudi pisatelja. To je knjiga, ki bi jo moral poznati in prebrati vsak vsaj malo pokvarjen gay. Bravo Rosa! Še nadaljnjih 50 perverznih let ti želimo: brez virusa, brez morale in seveda brez strahu.

Kolorado

Višje sodišče v ameriški zvezni državi Kolorado je odločilo sprejem amandmaja, ki homoseksualcem v tej zvezni državi močno krati pravice. Sodišče je v obrazložitvi zapisalo, da bi amandma, ki so ga volilci z večino podprli, lahko kršil ustavo Združenih držav.

Novembra 1992 se je 53 odstotkov volilcev odločilo za 2. amandma, ki pa nikoli ni prišel v veljavo, ker so mnoge skupine za pravice gayev in lezbijk tožile državo Kolorado. Če bi amandma sprejeli, bi le-ta izničil zakone v mestih Denver, Boulder in Aspen, ki prepovedujejo diskriminacijo proti homoseksualcem, in tudi zavrl sprejem novih proti diskriminacijskih zakonov v drugih mestih.

Sprejem amandmaja pa je v Koloradu dvignil veliko prahu. Skupine za pravice gayev in lezbijk so organizirale bojkot proti državi. Poročajo, da je bojkot to ameriško zahodno državo stal več kot 20 milijonov dolarjev, saj so mnoge (ne samo gay) organizacije odpovedale vse konvencije in turistična potovanja v Koloradu. Tudi **Martina Navratilova**, ki stanuje v Koloradu, je napovedala, da se bo odselila in ne bo več plačevala davkov državi, ki ji ne omogoča osnovnih človekovih pravic.

Zasedanje sodišča, ki bo presodilo o neustavnosti amandmaja, pričakujejo letos jeseni.

Vabimo vas
v nove
prostore na **Metelkovi**
(stavba Louci)

Program
(razstave,
literarni večeri,
pogovori,
showi, bar...)

Vsak ponedeljek,
sredo in petek ob 20^h

ROZA KEUB

Ira Kormannshaus

T: Ali morda veš, koliko ljudi se je udeležilo letošnje Gay&Lesbian Pride parade v Berlinu?

Ira: Domnevno nekje med osem in dvanajst tisoč, ne vem natančno. Po mojem bi jih lahko bilo tudi petnajst tisoč.

T: In koliko izmed tebe udeležencev je bilo povabljenih oziroma če vprašam nekoliko drugače - ali ste na parado in spremljajoče dogodke povabili še kakšne skupine poleg naše, lezbične skupine LL iz Ljubljane, ali pa so bili v glavnem udeleženci prisotni individualno in samoiniciativno?

Ira: Koncept je bil ta, da bi povabile lezbičke iz drugih držav, še posebej iz Vzhodne Evrope, in te naj bi predstavile trenutno situacijo pri njih doma. Tako smo na primer povabile Karlo iz Prage, Ilso iz Argentine... Prav tako smo razposlale ogromno pisem na naslove širom po svetu, s katerimi trenutno razpolagamo, in obvestile tako skupine kot posameznice o tem, kako naj bi letošnja parada in vsi dogodki v zvezi z njo izgledali, skratka, k sodelovanju smo hotele pritegniti čimveč govornic od drugod, pa tudi tistih, ki bi sodelovale na drugačne načine, s kakšno razstavo na primer ali s čimerkoli. Seveda pa naše finančne zmožnosti niso bile takšne, da bi si lahko privoščile ne vem kako veliko število gostij.

T: No, prav glede financ sem hotela vprašati; ste imele kakšne sponzorje, ki so krili vse te stroške?

Ira: Na primer predavanje Susie Bright smo finančno pokrile tako, da smo našle verigo desetih poslovnih žensk, od katerih je vsaka prispevala po 150 nemških mark. Nekaj denarja smo prav tako dobile od univerze, od študentskega odbora, potem od Netzwerk, organizacije, ki podpira manjše skupine s finančnimi težavami. Ostala sredstva smo morale preprosto pridobiti tako, da smo pobirale vstopnino za koncerte in ostale prireditve, ki smo jih organizirale v tednu pred parado. Vendar pa je obveljalo pravilo, da se plačujejo samo kulturne prireditve, ne pa tudi politične, kamor sodijo recimo predavanja, predstavitev, diskusije... Kajti menile smo, da mora biti vsa ta manifestacija, vključno s samo parado, karseda politično obarvana.

T: Ali morda veš, koliko lezbijk je prišlo na te kulturne prireditve?

Ira: To je v tem trenutku še težko natančno reči. Na primer na otvoritvenem žuru jih je bilo približno osemsto, predavanja Susie Bright se je udeležilo nekje tisoč žensk, saj prostor, v katerem je predavanje potekalo, sprejme največ šeststo ljudi, še vedno pa je pred vrati ostalo vsaj petsto žensk, ki jih ni bilo mogoče spraviti noter. To je bil zares uspeh. Ruske noči se je udeležilo štiristo, petsto žensk, petkovega koncerta okrog šeststo žensk, medtem ko je bilo

v Tempodromu približno dva tisoč ljudi, v soboto pa je bil Tempodrom popolnoma zaseden, se pravi, okoli šest tisoč ljudi, istočasno pa je bilo v Kultur Brauerei tri do štiri tisoč ljudi, nekaj takega.

T: Kultur Brauerei je videti kot nekakšna opuščena pivovarna. Kako ste uspeli najeti tak prostor? Ali pa gre morebiti za nekakšen squat?

Ira: Ne, ne gre za squat. To je v resnici nekoč bila pivovarna, vendar je že precej časa, kar so jo zaprli. Po padcu berlinskega zidu so si različne kulturne skupine iz nekdanjega Vzhodnega Berlina prizadevale pridobiti prostore v tej stari pivovarni za svoje dejavnosti in projekte. To jim je tudi uspelo in tako imajo sedaj na razpolago

približno petnajst tisoč kvadratnih metrov prostorov, kjer organizirajo razne koncerte, literarne večere, razstave in podobno. Ker poznamo neko žensko, ki dela v Kultur Brauerei, smo se preko nje uspeli dogovoriti, da smo rezervirale prostor za naše prireditve, ki so obeležile letošnjo vseevropsko gay in lezbično parado, čeprav bi se prav takrat, se pravi, konec junija, morala v tem kulturnem centru pričeti obnovitvena dela. Vendar so nam šli toliko na roko, da so ta dela premaknili v mesec julij.

T: Najemino pa ste verjetno morale plačati?

Ira: Ja, seveda, vendar je bila to najnižja možna postavka.

T: Prej si omenila Tempodrom. Kaj torej je Tempodrom?

Ira: Neka ženska, ki je podedovala ogromno denarja, je želela ustvariti prostor, ne zgolj za kulturne prireditve, pač pa tudi prostor, ki bi bil odprt za pobude manjših, tudi marginalnih skupin, ki se ukvarjajo s kulturno dejavnostjo. Ne vem sicer, ali je zakupila tudi zemljo, vsekakor pa je postavila ogromen šotor, kjer potekajo v glavnem koncerti. Morda je pri vsej stvari najbolj zanimivo to, da je točno na tem mestu, kjer sedaj stoji šotor, v dvajsetih letih imel Magnus Hirschfeld svoj Inštitut za seksologijo.

T: Ali so ta Inštitut zaprli pred drugo svetovno vojno?

Ira: Ne vem točno, kdaj so ga nacisti zaprli. No, Hirschfeld ni bil samo gay, bil je tudi Žid. Uspel je pobegniti. Vendar pa nacisti inštitut takšne vrste, se pravi, za raziskovanje spolnosti, tako in tako ni zanimal. Ne vem pa, kaj natanko se je zgodilo s samo zgradbo, morda je bila uničena v bombnih napadih. Zanimivo je, da še celo danes ni takšnega inštituta v okviru nobene univerze. Obstaja le majhna skupina znanstvenikov, ki samoiniciativno sledijo tradiciji Magnusa Hirschfelda in za svoje delo le včasih dobijo od države majhno denarno podporo, kar pa seveda nikakor ni dovolj za zares kvalitetno raziskovalno delo.

T: Kako to, da sta istočasno potekali dve paradi - druga se je imenovala Europride parada - kako je s tem?

Ira: Martin Freitag je imel idejo, da bi se letošnja parada imenovala Europride. No, osebno sem proti imenu Europride protestirala od samega začetka. Zveni namreč tako, kot da Euro pomeni predvsem Evropsko skupnost, to pa nehoti izloča vse ostale, kar se je na nek način tudi zgodilo. Med lanskoletnim Lezbičnim tednom (tradicionalna vsakoletna prireditve z delovnim naslovom *Lesbenuoche*, op.) smo sprejele resolucijo, v kateri se zavzemamo, da bi naj bila parada mnogo bolj politično obarvana, kot je to bilo sprva mišljeno, da naj bi na njej sodelovali tudi telesno hendikepirani gayi in lezbijke, se pravi invalidi, potem predstavniki rasnih

skupin in pa predstavniki iz Vzhodne Evrope. No, združenje CSD kot krovni organizator letošnje parade se je na videz strinjalo z vsemi temi pobudami, s tem, da je izvedbo letih prepustilo nam, obenem pa ves čas spretno blokiralo naše iniciative. Tako smo na koncu sklenili, ne samo jaz, ampak tudi na primer Angela, ki je organizirala celoten festival, pa Thomas in še nekateri drugi, ki so prej sodelovali v skupnem pripravljalnem odboru, da preprosto ne moremo več sodelovati z njimi na zadovoljivi ravni in da ne moremo sprejeti imena Europride. Tako smo se januarja letos dokončno razšli in pričeli samostojno pripravljati festival in demonstracije. V bistvu niti nismo želeli, da bi bila to izključno evropska protestna manifestacija, pač pa mednarodna in pravem pomenu besede, zato smo predlagali naziv Mednarodne lezbične in gay demonstracije. Tu bi še dodala, da ime Europride ni bilo sporno samo zaradi tega, ker je impliciralo zgolj na Evropo, pač pa se je bilo potrebno vprašati tudi, kdo naj bi bil ponosen na kaj, saj iz samega imena ni bilo razvidno, da gre za lezbijke in gaye, za lezbične in gay demonstracije. V imenu, za katerega smo se odločili mi, je vse to razvidno, politični namen, ki smo ga hoteli izraziti, pa je bil predvsem v protestu proti rasizmu, seksizmu, fašizmu in antisemitizmu, česar pa v pripravljalnem odboru demonstracij, v združenju CSD, niso nikoli imeli namena narediti.

T: Torej ste v bistvu bili s CSD ves ta čas v sporu. Ali imate z njimi sploh še kakšne kontakte?

Ira: No, bolj ali manj gre za osebne kontakte. Pred nekaj meseci sem si osebno prizadevala, da bi kljub vsemu imeli ene same, skupne demonstracije. Še v času tik pred dunajsko vzhodnoevropsko konferenco ILGA je bilo videti, da bomo imeli eno samo parado. Ko pa sem se vrnila z Dunaja, to je bilo konec aprila, sem izvedela, da bosta dve demonstraciji. Na CSD so se odločili, da hočejo imeti demonstracije na Kudammu, njihov osnovni koncept pa je bil masovni coming-out (masovno razkritje v javnosti, op.). To, vsaj meni se zdi tako, seveda ni zadosti; vsa stvar mora imeti še kakšno drugo vsebino.

T: Ali morda veš, koliko lezbijk in gayev se je udeležilo te druge, tako imenovane Europride parade?

Ira: Ne vem čisto natančno. Po policijskih poročilih sodeč okoli dvanajst tisoč.

T: Me smo pravkar izvedele, da je bila na slovenski TV parada omenjena, govorilo pa se je o približno petnajst tisoč udeležencih. Zanimivo pa je, da so pokazali posnetek z naše in ne z Europride parade in sicer tistega golega, modro pobarvanega gayja.

Ira: Res težko rečem, koliko ljudi se je parade dejansko udeležilo, saj sama nisem bila na Kudammu, na tej drugi paradi. Tudi ocene nekaterih, s katerimi sem govorila o teh Europride demonstracijah, se precej razlikujejo med seboj. Nekdo mi je na primer dejal, da udeležencev ni bilo več kot pet tisoč in da je bila parada dolgočasna, spet nekdo drug pa, da jih je bilo gotovo več kot pet tisoč in da je bila atmosfera od-

lična. Za vas pa bo gotovo zanimiv naslednji podatek: CSD trdi, da policija ni bila sposobna dovolj učinkovito zaščititi udeležencev zabave, ki je bila predvidena po demonstracijah, tako da so jo morali ob desetih zvečer prekiniti. No, ravno včeraj je bila na našem plenarnem zasedanju neka novinarka, ki se je prav o tem pogovarjala s policijo. Le-ta namreč trdi, da so imeli dva dni pred dogodkom informacije o tem, da naj bi se v bližini prostora, kjer naj bi se odvijal ta CSD žur, dogajal naci party. Da ne bi prišlo do kakršnihkoli izgrediv in provokacij, je policija tja poslala petsto mož in trdi, da ni bilo nikakršnih problemov; torej je očitno, da je CSD izkoristil ta naci žur kot izgovor za lastno nesposobnost pri organizaciji zabave. Na primer, neki zelo popularen bend, ki bi moral igrati na tej zabavi, je zadnji hip odpovedal sodelovanje, glavni bend, ki naj bi bil nosilec celotnega dogajanja, pa se sploh ni pojavil, ker mu CSD kot organizator ni bil sposoben zagotoviti velikega odra za njihov nastop. Skratka, tu gre za cel kup pomembnih podrobnosti, ki naravno kažejo na to, da je bil strah CSD-ja pred fašističnimi izgredivi tokrat pretiran in je bolj služil kot izgovor, ker se žur ni odvijal po zastavljenem programu.

Nataša: Kolikor vem, si že zelo dolgo ena najpomembnejših aktivistk na berlinski lezbični sceni. Kdaj si se dejansko začela ukvarjati z aktivizmom?

Ira: S svojim političnim aktivizmom sem začela, ko mi je bilo enajst let. V višjih razredih osnovne šole sem se pričela zanimati za politiko, takrat sem nekaj delala za Komunistično partijo. Potem sem delovala v raznih mladinskih skupinah, ki so se ukvarjale z izobraževalnim programom, pridružila sem se mirovnemu gibanju, protinuklearnim pobudam, pa ženski mirovni iniciativi; končno pa sem naredila coming-out in se najprej vključila v žensko (feministično) gibanje v Dusseldorfu, kjer sem tedaj živele; delala sem v ženskem centru in ženskem cafeju, pomagala pri organizaciji vsakoletnih demonstracij ob osmem marcu - svetovnem dnevu žensk... V Dusseldorfu sem si sicer prizadevala izboljšati lezbično sceno, v glavnem pa sem delala na širših, ženskih projektih. No, ko sem pred desetimi leti končno prišla v Berlin, se mi je zdelo, da sem prišla v neke vrste nemško prestolnico lezbijk in gayev in sem se torej usmerila v izključno lezbični aktivizem, se lotila lezbičnih projektov. Kot novinarka delam za različne ženske časopise, manjše lezbične publikacije, delam v okviru *Svobodne berlinske univerze*, štiri leta sem delala na radijski postaji 100, česar se spominjam kot enega svojih najlepših obdobij. Resnično sem bila potta, ko je bila ta radijska postaja ukinjena zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

N: Ali nam lahko poveš kaj več o tej radijski postaji?

Ira: Ja, to je bila alternativna radijska postaja in vsi, ki smo delali tam, smo delali skorajda volontersko, zaradi lastnega veselja. Smo pa zato pri svojem delu imeli precej proste roke. Nihče nam namreč ni predpisoval, kaj moramo narediti, ampak smo o pro-

gramu odločali vsi skupaj, se sprti dogovarjali o vsem. V glavnem je šlo za oddaje z žensko tematiko, nekaj prostora pa je bilo namenjenega tudi lezbični in gay problematiki, no, od tega je seveda osemdeset odstotkov oddaj odpadlo na gay tematiko. Zato sem raje sodelovala pri tako imenovanih ženskih oddajah in tam vključevala lezbične teme. Imele smo štiri oddaje na teden, ki so trajale po eno ali dve uri. V teh oddajah smo se ukvarjale tako s kulturo kot s politikom. Ob petkih smo ponavadi imeli tako imenovani "Weekly Magazine", nekakšno pregledno oddajo čez celotedensko dogajanje na sceni in napovednik dogodkov čez konec tedna, kar smo popestrili z aktualnimi intervjuji.

N: Ali si kdaj konkretno sodelovala pri organizaciji tradicionalnega lezbičnega tedna (Lesbenwoche, op.)?

Ira: Seveda, bila sem celo ena izmed predlagateljic te prireditve. Kot sem že prej omenila, sem bila znotraj univerze aktivna v ženskem gibanju, kjer smo med drugim pripravljale tudi tako imenovano *Poletno univerzo* (Summer University, op.). No, resnica je ta, da v ženskem gibanju lezbijke opravijo glavnino vsega dela, ostajajo pa nekako zamolčane. Zato so vedno bili med lezbijkami in ostalimi ženskami manjši in večji konflikti. Leta 1984 je bilo več kot očitno, da tokrat ne bo zadosti žensk za organizacijo te Poletne univerze. Predlagala sem, glede na to, da smo ostale v glavnem samo še lezbijke, ki smo bile pripravljene delati, da bi naredile tokrat za spremembo Lezbično poletno univerzo; pozneje je iz tega izšel *Lesbenwoche*. Tako smo imele prvi *Lezbični teden* v oktobru leta 1985, prireditve pa se je udeležilo najmanj dva tisoč lezbijk, nekaj jih je celo prišlo iz tujine, večina pa iz vse takratne Zahodne Nemčije. Bilo je neverjetno, odlična atmosfera, ogromno diskusij!

N: In pozneje, v naslednjih letih?

Ira: Vedno so bile ženske, ki so izražale težnje po tem, da bi bilo političnih diskusij na tovrstnih prireditvah po možnosti čim manj, kaj šele, da bi si drznile govoriti o lezbični seksualnosti. Tega mi je bilo počasi dovolj in tako sem nazadnje sodelovala pri organizaciji te prireditve leta 1987 ali 1988, ne vem več natančno. V tem času smo razmišljale, da bi ta teden poimenovala Srečanje lezbičnega gibanja ali gibanj. Zdelo se je, da je nastopilo obdobje nekakšne stagnacije in hotele smo injicirati določene ideje, kako iti naprej, želele smo preko letakov pozvati in k sodelovanju pritegniti čim večje število lezbijk, kar bi s seboj gotovo prineslo nove, sveže ideje, skratka novi zagon. Pojavila se je tudi dokaj močna struja, ki je hotela, da se že končno bolj decidirano govori o lezbični seksualnosti, tudi o temah, kot so lezbična prostitucija in lezbijke in aids, vendar je bila skupina tistih, ki so temu nasprotovali, močnejša in je te pobude onemogočila.

N: Omenila si, da bi letos rada organizirala nekakšen kulturni festival, ki bi potekal vzporedno z Lezbičnim tednom. Kako je s tem?

Ira: V Okviru Lezbičnega tedna je vedno potekal tudi filmski festival, vendar je

njegova poglobljena pomanjkljivost ta, da so se filmi vsa ta leta znova in znova ponavljali, večno isti stari lezbični filmi. No, enkrat se je pojavila še neka gledališka skupina, ki je igrala tako, kot da bo vsak hip konec sveta. Po nedvomnem uspehu kulturnega festivala, ki je potekal v okviru pravkar končanih demonstracij, se mi je utrnula ideja, da bi bilo dobro, ko bi se kaj takega dogajalo tudi v času, ko bo potekal Lezbični teden, da bi bilo dobro, ko bi bila na vpogled širša in bolj sofisticirana ter angažirana ponudba lezbične kulture, katere obstoj se mi zdi izredno pomemben. Skratka ne želim, da bi bile večno odvisne, omejene in obsojene na iste stare dobre lezbične filme, saj je na voljo še toliko drugih stvari, ki jih je vredno in ki jih lahko in jih tudi moramo pokazati, stvari, na katere smo upravičeno lahko ponosne.

N: Torej bosta Lezbični teden in kulturni festival skoordimirana med seboj, boste torej sodelovali?

Ira: Ja, definirano, o tem ni nobenega dvoma. To ne bo tako kot v primeru spora s CSD, navsezadnje pa gre za povsem drugi dogodek.

N: Ali nam lahko morda поблиže predstavite lezbično TV postajo, ki prav tako deluje tukaj, v Berlinu?

Ira: To je res hecno; najprej smo bili zaradi finančnih problemov prisiljeni ukiniti našo radijsko postajo, kar me je resnično potrla. Malo po tistem je na *Berlinskem filmskem festivalu* k meni pristopila **Monika Treut** in mi povedala, da **Rosa von Praunheim** išče lezbijke, ki bi bile pripravljene sodelovati pri oblikovanju lezbičnih televizijskih oddaj. No, moje televizijske izkušnje so bile takrat skoraj nične, zato sem ji rekla, da je najbolje, da me Rosa sam pokliče, da se natančneje pogovoriva. Ko sva se malo po tem srečala v cafeju, sem ga torej vprašala, kako je s tem, kaj natančno je imel v mislih. Izkazalo se je, da ni imel namena vključiti lezbijk v TV gay oddaje, pač pa naj bi lezbijke delale povsem samostojne oddaje. Tedaj sem si težko predstavljala, katere lezbijke in kako bi lahko izpeljale tako zahteven projekt, kot je ustvarjanje povsem samostojnih lezbičnih TV oddaj. Vseeno sem poklicala nekaj žensk in jih obvestila o ponujeni možnosti in dva tedna pozneje smo se jaz in še dve ženski sestale z Roso in še nekaterimi, da bi skupaj zasnovali koncept TV oddaj in se dogovorili za možne načine financiranja programa, kajti TV postaja, ki nam je omogočila predvajanje, nam finančnih sredstev za realizacijo programa ni zagotovila, ker jih preprosto ni imela. Rosa je ponudil finančno pomoč s svoje strani za osnovna materialna sredstva, kot so videotrakovi, kamera in podobno za prve tri oddaje, takorekoč za sam stan. Treba je bilo tudi razmišljati o tem, da bi za oddaje pridobile čimveč žensk, ki obvladajo ta medij. Tu moram dodati, da je bil eden izmed večjih problemov ta, da Rosa ni ravno najbolj priljubljen na berlinski gay sceni in čim smo omenili njegovo ime, medtem ko smo skušali pridobiti nove sodelavce, se je marsikateri gay umaknil in ni hotel sodelovati. Bili smo torej pred zares veliko dilemo, kaj na-

rediti. No, če smo resnično želeli delati te oddaje, smo seveda potrebovali vse te ljudi; torej nam ni preostalo nič drugega, kot da smo se odrekli sodelovanju z Roso, kajti bilo je preprosto neizvedljivo, da bi gayi hoteli sodelovati z njim. Tako smo seveda bili ob ponujeno materialno pomoč z njegove strani; kamero smo si sposodili od nekkih prijateljev, ostalo pa financirali iz lastnih žepov. Takšen je torej bil začetek.

N: In kdaj je to bilo?

Ira: Leta 1991. Sodelovala sem približno pol leta in bilo je resnično izčrpaajoče, kajti nihče med nami ni imel od prej absolutno nobenih izkušenj s TV medijem. Bilo je mnogo bolj naporno, kot delo na radiu, saj je potrebnih ogromno sodelavcev, pa vsi ti pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za kvalitetno delo... Po konferenci *ILGA* v Acapulcu sem se dokončno odločila, da se s tem ne bom več ukvarjala, kajti bila sem resnično preveč utrujena in preokupirana s še mnogo drugimi stvarmi, ki sem jih počela in jih še počnem.

N: Ali nam morda lahko podate vsaj približno oceno, koliko različnih lezbičnih skupin trenutno obstaja in dela v Berlinu?

Ira: Večina lezbijk v Berlinu je na tak ali drugačen način aktivnih in delajo na različnih projektih. Tukaj je *Lezbični svetovalni center*, potem neke vrste dnevni center, ki je dostopen vsem, tudi invalidnim lezbijkam; tam organizirajo različne kulturne prireditve, jejo in kuhajo si skupaj, potem je na voljo tudi *Lezbični arhiv*; ogromno je posamičnih lezbičnih projektov, okoli katerih se po interesih in po potrebi združujejo lezbijke, nekaj je tudi skupin, ki delujejo izključno politično in obstajajo že leta, vendar jih ni zares veliko. Ena izmed le-telj je na primer lezbična skupina znotraj Zelene

stranke, ki sem jo sama ustanovila in to takoj po lokalnih volitvah leta 1981, ko sta v mestni vladi dobili večino Socialdemokratska in Zelena stranka. Je pa tako, da se v Berlinu v glavnem vse, ki smo kakorkoli aktivne, vsaj na videz poznamo in kadarkoli se pojavi kaj novega, kak nov projekt, se ponavadi iste ženske odzovemo in zberemo okoli tega projekta, da bi ga realizirale.

N: Kaj pa je lezbični sceni v Berlinu prinesla ponovna združitve obeh Nemčij?

Ira: S to združitvijo se je pojavilo ogromno problemov. Socialna negotovost gotovo ni porok za dobro razumevanje med ljudmi na Vzhodu in Zahodu; leta 1990 in 1991 je bilo kar nekaj ženskih konferenc na relaciji vzhod-zahod, ki so dokazale, da v osnovi še vedno živimo v dveh povsem različnih svetovih. Res da smo ena nacija ali kako se že temu reče, vendar na osnovi tega ne moremo preprosto ignorirati tega, kar se dejansko dogaja. Imam nekaj prijateljic z Vzhoda, ki mi pogosto pravijo, da je večina zahodnjakinj precej arogantna v odnosu do njih, da jih niti ne vprašajo, kaj potrebujejo, ampak preprosto same sklepajo ali določajo, kaj naj bi to bilo. Prisoten je nekakšen strah, ne znam povedati zakaj, vendar je čutili tako.

T: Ali je možno govoriti o tem, da lezbijke iz nekdanjega Vzhodnega Berlina enakopravno sodelujejo na berlinski sceni ali imajo povsem ločeno lezbično sceno?

Ira: Ne moremo govoriti o tem, da so se povsem zaprle, vendar pa še zmeraj pri zahodnjakinjah obstaja precejšnja mera ignorance napram njim; v osnovi bi bilo možno reči, da imajo ločeno sceno. Na primer, v organizacijskem odboru za pripravo pravkar končanega festivala je bila samo ena ženska z Vzhoda in morda trije ali štirje gayi. Marsikaj je tako bolj odvisno od medsebojnih osebnih kontaktov in ne od nekega formalnega in utečenega medsebojnega sodelovanja na nivoju organiziranih skupin.

N: Znan je primer Christine Schrenk, ki je članica Veznega parlamenta in je odprta lezbijka. Zanimivo je, da prihaja iz bivšega Vzhodnega Berlina.

Ira: Ja, ona bi morala imeti govor neposredno pred letošnjimi demonstracijami. No, zadnji hip se je pokazalo, da je preprosto ne bo; nekega razloga, zakaj je ne bo, ni navedla, rekla je le, da ne more priti. In to samo štiriindvajset ur pred pričetkom demonstracij. Krasno, ne?

Ona je lezbijka, ki prihaja iz Vzhodnega Berlina in je članica *Neodvisnega ženskega združenja*, v katerem so večinoma prisotne ženske iz vse nekdanje Vzhodne Nemčije. Nimajo pa predstavnice zgolj v federalnem parlamentu, pač pa tudi na lokalni ravni, se pravi v berlinskem mestnem parlamentu in tudi drugod. Na ta način si prizadevajo za svoj vpliv v družbenem kontekstu.

N: Kako pa kaj sodelujete z ostalimi lezbijkami in skupinami po Nemčiji?

Ira: To je vedno predvsem odvisno od osebnih stikov. Zase lahko rečem, da vedno sodelujem s tistimi, ki želijo ostati v stiku z menoj. To ne pomeni, da smo v ne vem kako rednih kontaktih, izmenjujemo pa

si ideje, srečujemo se na raznih konferencah in podobno. Skratka, kadar je potrebno, smo v kontaktih.

T: Sandra iz Lesbeninga nam je povedala, da boste bojkotirale letošnjo svetovno konferenco ILGA v Barceloni. Ali morda veš, zakaj je participacija na tej konferenci tako visoka, da si le malo-kdo lahko privoščiti sodelovanje?

Ira: Zato, ker jim tega očitno ni mar. Kolikor je meni znano, so v pripravljalnem odboru konference sami moški, tako kot lani za konferenco v Parizu. Nobena skrivnost tudi ni, da imajo moški ponavadi več denarja kot ženske in moje mnenje je, da jim preprosto ni mar, kaj tako visoke denarne postavke prinesejo s seboj. Verjetno je preprosteje organizirati konferenco tako, da se ti ni treba truditi z iskanjem sponzorjev, cenejših variant nastanitve in podobno.

Ne razumem, kako je možno, da nekateri sprejmejo takšno odgovornost, kot je priprava tako velike konference, pri tem pa pozabijo na to, da je treba znati zagotoviti primerno atmosfero za njeno izvedbo, jo narediti sprejemljivo in dosegljivo čim večjemu številu ljudi. Povsem jasno je, da bo to predvsem moška konferenca, saj, kot rečeno, ženske ponavadi nimamo toliko denarja kot moški, da ne omenjam predstavnikov iz na primer Južne Afrike, vzhodnoevropskih, latinoameriških in podobnih držav. Celo za nas to ni poceni. Težko si predstavljam, da naj bi za takšno konferenco porabila ves svoj mesečni zaslužek. Tega res nisem pripravljena storiti. V prejšnjih letih smo na primer organizirale razne prireditve in zabave, na katerih smo zbrale denar, da smo lahko šle na takšne konference. Vendar letošnja cena presega vse razumne okvire.

N: Ste imele do sedaj kakšne konkretne težave z neonacisti?

Ira: Ja, bili so napadi. Eno izmed žensk, ki je imela nastop v soboto, so pretepli trije skinheadi, na poti z demonstracij proti Kultur Brauerai. Na nek način policija še zmeraj ni zares dojela, kaj se v resnici dogaja. To je zelo mila ocena njihovega dela. To žensko so ti trije zmerjali na način, da je bilo razvidno, da vedo, da je lezbijka. Ne vem sicer, kaj jim je odgovorila, oni so jo začeli brcati in pretepati. Ko so jo zbili na zemljo, so jo brcali v glavo. Zanimivo je, da je bilo do sedaj kar nekaj diskusij o nasilju nad gayi, težko pa bi našli kakšno o nasilju nad lezbijkami. Mislim, da smo nazadnje govorili o tem pred dvema letoma v TV oddaji, ki sem jo takrat pripravila. O tej temi je nasploh težko razpravljati, saj statistik, ki bi obravnavale nasilje nad lezbijkami, ni. Lezbijke, kadar so napadene, ponavadi sicer gredo na Svetovalni center za lezbijke, vendar zaradi stresa ali depresije ali občutkov sramu težko govorijo o teh negativnih in grozljivih izkušnjah, tako da imamo precej težav pri odkrivanju ozadij teh napadov; sem je treba prišteti še dvom o tem, ali so bile napadene zato, ker so lezbijke, ali preprosto zato, ker so ženske. Vendar je nekaj povsem jasno - tudi če je bil napad usmerjen proti ženski, je bil usmerjen proti neodvisni ženski. Ženski, ki daje občutek emancipiranosti in osvobojenosti.

N: Kaj pa vlada, ali ta finančno podpira lezbično gibanje?

Ira: Na neposreden način ne. Na primer, Zelena stranka nam da nekaj denarja, pa določeni posamezniki, ki podpirajo naše pobude in projekte. Glede na plane mestne vlade za prihodnje leto se zdi, da bo ukinjen Svetovalni center za lezbijke, isto velja tudi za feministični center za pomoč. Potrebovale bi denar za tri ženske, ki bi delale polovični delovni čas. Vse to smo ustvarjale dolga leta, zdaj pa je videti, kot da kmalu ne bo ničesar več. Delni razlog za to, da lezbično gibanje ni več tako močno, čeprav je tisti del, ki je deloval avtonomno, to nedvomno bil, je ta, da je ogromno lezbijk integriranih v feministično gibanje, kjer pa na nek način ostajajo nevidne. Osebnostno mislim, da je delni razlog ta, da je v poznih sedemdesetih in zgodnjih osemdesetih letih prišlo do zagona mnogih projektov, ki so ženskam pobrali ogromno energije, pa vse to večno iskanje denarja za te projekte,

večna negotovost, ali jih bo sploh možno izpeljati in kontinuirano delovati naprej... to so torej tisti razlogi, ki negativno vplivajo na razvoj gibanja in ga celo slabijo. To, da so novi projekti nedvomno potrebni in zelo pomembni, je jasno, vendar se dogaja nek paradoks; z vsakim novim projektom se zdi, da postaja gibanje šibkejše in ne obratno, kot bi to lahko pričakovali in kot bi moralo biti. O tem, kaj narediti, je bilo že mnogo razprav; upajmo, da bomo uspele najti sveže, nove usmeritve, ki bodo gibanju prinesle nov zagon.

Tanja Kos & Nataša S. Vegan

LL skupina na Pride v Berlinu.

Po jezeru bliz' Triglava...

Bohinj in Vogel, cvetova slovenske turistične ponudbe, sta letos gostila tretji gay in lezbični tabor (**Pink tabor** - prvi je bil v Ankaranu, lanski drugi pa v Grožnjaju) in prvi tabor o aidsu, 20 udeležencev in udeleženk se je na Voglu pogovarjalo o vplivu družbenih institucij in javnega mnenja na razvoj homoseksualne identitete, popoldne pa so se prepustili rekreaciji v in na jezeru.

Body Positive, prvi tabor za HIV pozitivne, se je ukvarjal s psihosocialno podporo obolenim za aidsom in okuženim z virusom HIV. Dan se je začel ob osmih, ko so udeleženci imeli jutranjo telovadbo. Po zajtrku je sledila ura vzajemne masaže ob izvrstnem videu *The Art of Touch*. Socialni delavec in psiho-

loginja sta bila pripravljena na izziv in sta udeležencem nudila nov pristop k reševanju problemov.

Na delavnicah smo se pogovarjali o imidžih homoseksualcev in načinu pojavljanja v medijih in situaciji primerjali z Veliko Britanijo. Slovenija je v primerjavi z Veliko Britanijo v zaostanku, ima pa zaradi tega nekaj velikih prednosti. Tisk pri nas o homoseksualcih piše dokaj pozitivno (če izvememo pisma tipa A.D.), premalo pa je informacij o dogajanju v skupnosti. Pri delavnici o coming outu smo načeli vprašanja z službe, družine, staršev, zakaj se bojimo izdati svoja prava imena... in zaključili, da je dobro narediti coming out, da pa je odločitev prepuščena vsakemu posamezniku.

Popoldnevi so minili v znamenju zabave. Pripravili smo vožnje s kanuji, gorskimi kolesi, plavanje in izlet na slap Savica. Na vožnji s kanuji so se pomerile ekipe moških in žensk. Rezultat je bil neodločen, tako kot je treba.

Tudi slabo vreme nam ni prišlo do živga. Tri korenine so sredi dežja in ob spremstvu kanujev preplavale Bohinjsko jezero (po širini, da ne bo pomote). Eden od korenin pa se je med plavanjem odločil, da ne more več plavati (beri: ni hotel več plavati) in pobral ga je izvezbani reševalec.

Zvečer in ponoči so sobe v hotelu zbrale udeležence ob pivu, video filmih in zanimivih igrich. Pri tem smo izvedeli o željah in strasteh več kot na kakršnikoli seksualni delavnici. Drzneži, ki so sedeli v krogu, so sprožali sočna vprašanja v pričakovanju še bolj sočnih odgovorov.

Paolo, Milano: "Hotel mi je bil všeč, toda rajše bi stanoval v kakšnem bungalovu ali koči. Mislim tudi, da je bil en teden odločno premalo, moral bi trajati vsaj dva tedna. Na taboru sem pričakoval več moških. Pogrešal sem delavnico Kako biti srečen gay. Vogel in Bohinj sta mi zelo všeč. Prišel bom tudi drugo leto."

Sarab, Leeds: "Lokacija mi je bila zelo všeč, zelo sproščujoča, toda previsoko. En teden je bil dovolj, čeprav bi mi dalj časa bolj odgovarjalo. Mešan tabor je v redu in videti je, da ste v Sloveniji našli pravo razmerje za sodelovanje med gayi in lezbijkami. Dogodki so bili zelo v redu organizirani, pogrešala pa sem delavnice o homoseksualnosti in religiji spolnem nasilju in svetovanju. Tudi razmerje med resnimi delavnicami in prostim časom je bilo v redu izbrano. Delo dopoldan in prosti čas popoldan - idealna kombinacija."

Tanja, Ljubljana: "Lokacija se mi je sprva zdela zgrešena, potem pa sem ugotovila, da je super. Popolnoma sem se lahko sprostila in odštekala od zunanjega sveta. En teden mi vsekakor ni bil dovolj, deset ali več dni je že nekaj drugega. Na delavnicah sem pogrešala bolj osebne pogovore. Pogrešala sem tudi malo več zabave, ki pa je žal ni moglo biti zaradi slabega vremena. Naslednji tabor naj bo vsekakor nekje ob vodi, na morju na primer zaradi bolj stabilnega vremena."

PINK TABOR

lezbična seksualna delavnica

Seksualne delavnice se je udeležilo šestnajst lezbijk. Vse so (anonimno) odgovorile na vprašalnik o spolnem življenju, nakar je sledila diskusija o odgovorih na posamezna vprašanja, spolnih navadah, lezbični spolnosti in fantazijah. Udeleženke so si ogledale tudi angleški safe sex video *Well Sexy Women*.

V pričujočem poročilu objavljamo vprašanja, na katera so udeleženke pisno odgovarjale, in rezultate. Naj še pripišemo, da vse anketirane niso odgovorile na vsa vprašanja.

1. Naštetj tri pogoje, pod katerimi bi se lahko odpovedala seksu.

Tri anketirane bi se odpovedala seksu v imenu duhovnega razvoja, ena na partnerki-no željo, tri bi prenehale seksati, če bi šlo za kakšno bolezen ali aids in ena, "če bi to bilo nujno". Torej šest bi se jih lahko odpovedalo seksu, šest pod nobenim pogojem, ena se ne bi mogla povsem odpovedati seksu, ena ni razumela vprašanja in ena ne ve odgovora.

2. Najdaljše obdobje brez spolnega življenja v času, ko si bila v vezi.

Povprečno obdobje brez spolnosti je en mesec, najmanj en teden in največ eno leto.

3. Kako pogosto imaš spolne odnose?

Povprečno imajo udeleženke spolne odnose dvakrat tedensko, najmanj pogosto enkrat tedensko in najpogosteje vsak dan.

4. Naštetj tri stvari, ki jih najpogosteje počneš med seksom.

Deset anketiranih omenja oralni seks, deset božanje in poljubljanje po celem telesu, šest

stimulacijo klitorisa z prsti, štiri tribadizem, dve vzajemno masturbaciji, dve položaj 69, dve penetraciji, dve poljubljanje dojk in ena drgnjenje.

5. Ali pri skoku čez plot počneš v postelji druge stvari?

Pet jih počne nekaj drugega, pet ne počne ničesar drugega, šest pa jih ne skače čez plot.

6. Koliko časa je trajala tvoja najdaljša zveza z žensko?

Povprečna dolžina zveze je 4,9 let, najmanj eno leto in največ 13 let.

7. S kolikimi ženskami si imela spolne odnose?

Povprečno število žensk je 7,5, najmanj ena in največ 23.

8. Kdaj imaš ponavadi spolne odnose?

Sedem jih največkrat seksa pred spanjem, tri popoldne, dve jutraj in tri menijo, da čas ni pomemben.

9. Koliko v povprečju traja tvoj spolni odnos?

Povprečna dolžina spolnega odnosa je dve

uri, najmanj pol ure in največ tri ure.

10. Koliko časa je trajal najdaljši seks v tvojem življenju?

Najmanj pet ur in največ nekaj dni z vmesnimi prekinitvami (?), povprečje en dan.

11. Koliko si bila stara, ko si prvič spala z žensko?

Najnižja starost je 14 let, najvišja 24 in povprečje 18,5 let.

12. Koliko si bila stara, ko si prvič spala z moškim?

Najnižja starost je 13 let, najvišja 22, povprečno 17, ena pa ni nikoli spala z moškim.

13. Ali si spala z moškimi tudi potem, ko si že spala z žensko?

Štirinajst jih je spalo z moškimi tudi po izkušnji z žensko, dve pa ne več.

14. Koliko časa traja tvoja sedanja veza z žensko?

Najdaljša veza traja 13 let, najkrajša en mesec, povprečje je 4,4 leta in ena ni v vezi.

15. Ali seksaš tudi izven postelje in če, kje?

Trinajst jih seksa tudi drugje, tri pa ne. Od tistih, ki seksajo izven postelje, jih osem seksa na tleh, štiri v avtu, tri stoje, dve na travniku, štiri pod tušem ali v kopalni kadi, ena na balkonu in ena kjer pride.

16. a) Ali uporabljaš spolne pripomočke in katere?

Osem spolnih pripomočkov ne uporablja, osem pa jih uporablja, od tega šest obojesestransko, dve pa enostransko. Od osmih, ki uporabljajo spolne pripomočke, tri uporabljajo dildo, štiri vibrator in ena kitajske kroglice.

b) Ali bi si želela uporabljati spolne pripomočke in katere? (Podvprašanje se nanaša na osem anketiranih, ki jih ne uporabljajo.) Šest jih ne bi uporabljalo ničesar, dve pa bi želeli uporabiti vibrator in dildo.

17. Ali masturbiraš tudi, ko si v vezi?

Osem jih masturbira tudi, ko so v vezi, osem pa ne.

18. a) Ali med seksom fantaziraš?

Enajst jih med seksom fantazira, pet pa ne.

b) Na koga se nanašajo tvoje fantazije?

Dve fantazirata o partnerki, tri nikoli o partnerki, štiri včasih o partnerki, vendar so vključene tudi druge osebe (skupinski seks).

19. Ali kdaj bližnjš orgazem in zakaj?

Dvanajst anketiranih nikoli ne hlina orgazma, štiri pa občasno. Glavni vzrok za pretvarjanje je ta, da niso hotele razočarati partnerke.

20. Ali misliš, da je orgazem nujen?

Štirinajst misli, da orgazem ni nujen in dve mislita, da je.

21. Ali si že uporabljala pripomočke za varni seks?

Štiri so že uporabile pripomočke za varni seks, dvanajst jih pa ni.

22. Ali bi se odpovedala spolnosti z osebo, ki je HIV pozitivna?

Osem bi se jih odpovedalo spolnosti s pozitivno osebo, ena ne ve, sedem se jih ne bi, s pripombo, če bi šlo za globoko ljubezen, ne pa za avanturo.

Coming out

delavnica na Pink taboru

Delavnica je potekala v mešani skupini, torej smo bili udeleženi tako gayi kot lezbijke. Ker je vprašanje razkrivanja oziroma izrekanje sebe za lezbijko ali gay kompleksno in poteka na več nivojih, je delavnica trajala več ur.

Najprej smo udeleženci opisali svoje izkušnje s coming outom doma. Trije staršem še niso povedali, da so lezbijke ali gayi, vendar bi to želeli storiti, saj jih laži, ki si jih morajo izmišljevati in pretvarjanje vse bolj obremenjujejo. Prav tako ugotavljamo, da je coming out skorajda nujen, ko imamo stalnega partnerja ali partnerko, saj je v tem primeru staršem in drugim še težje prikrivati naravo odnosa z njim ali z njo.

Dva udeleženca (moški in ženska) sta imela neprijetne izkušnje s starši, saj so enega razkrili sorodniki, drugo pa so zalotili starši. Ostali niso imeli izrazito negativnih izkušenj, saj so se starši sčasoma le nekako sprijaznili z njihovim nagnjenjem oziroma so se sploh nehali pogovarjati o homoseksualnosti. Velike težave s starši je opisala udeleženka, ki izhaja iz katoliške družine. Starši je sicer niso zavrgli, ker je to v nasprotju s krščanskim naukom, vendar ji lezbičnosti ne morejo odpustiti, sorodniki pa se obnašajo, kot da za njih več ne obstaja.

Večina se je najprej zaupala materi, tudi zato, ker ne živijo z očetom oziroma se z njim o tem niso želeli pogovarjati. Iz pripovedi udeležencev je razvidno, da coming out praviloma ne poteka brez težav, najbrž tudi zato, ker je staršem težko sprejeti že samo dejstvo, da ima njihov otrok spolno življenje, kaj šele, da je homoseksualen.

Naslednji sklop izmenjave izkušenj je bil coming out pred prijatelji oziroma sošolci, sodelavci. Večina si je zaupnike izbrala med najbližjimi prijatelji oziroma prijateljicami, ki so ponavadi pokazali precejšnjo mero razumevanja. Težje je narediti coming out v šoli ali na fakulteti in večina ni in ne želi narediti coming outa v službi. Nekateri smo imeli težave zaradi heteroseksualnih prijateljev ali prijateljic, ki so razglašali našo spolno usmerjenost, največkrat zaradi neuslišane ljubezni.

Coming out v javnosti seveda ostaja tm v peti. Le redki so naredili manjše korake v tej smeri. Bojimo se težav oziroma vpletanja drugih v naše zasebno življenje in nekateri menijo, da bi z javnim coming outom prizadeli tudi partnerja oziroma partnerko in svoje starše.

ST

PINK TABOR

Mediji

Posebna delavnica na letošnjem taboru je bila posvečena medijem, predvsem temu, kaj in kako poročajo naši mediji o gay/lezbični sceni. Zaradi zgibanke o aidsu in zahtev po legalizaciji istospolnih zvez smo bili letos izredno močno medijsko zastopani: o homoseksualni tematiki se je govorilo tako na televiziji (na primer oddaja Pro et contra), na radiu (prvi in drugi program Radia Slovenija, RGL, Radio Student...), gay problematika je polnila stolpce dnevnega časopisja in revij (polemike v sobotni prilogi Dela, ki so jih sprožila pisma bralcev, natančneje, gospoda Dolenca in njegovih somišljenikov ter somišljenic, reportaže in intervjuji z gay in lezbičnimi aktivisti in aktivistkami v Mladini, fotoportret Sandija in Silva, pobudnikov vprašanja o legalizaciji istospolnih zvez, ki je dvignilo precej prahu v javnosti, v Razgledih in še bi lahko naštevali). Mediji so se skorajda brez izjeme letos dobro odrezali, njihov pristop h gay problematiki je mnogo bolj zrel in domišljen kot pred leti, ko novinarji dobesedno niso imeli pojma, kako naj se zadeve lotijo in so iskali predvsem senzacije in stilu, kaj ti pedri in lezbače delajo v postelji, kako si med seboj, če so v paru, delijo delo in podobno; seveda, želje po senzacijah jih seveda nikoli ne bodo povsem zapustile, vendar, dokler stvari ostajajo znotraj razumnih meja in na nekem dokaj profesionalnem nivoju, ki se izogiba žaljivkam in teži k nepristranskosti, je vse O.K.. Da ne bo pomote, stvari še zdaleč niso tako rožnate, kot se morda zdijo po zgoraj zapisanem - osnovno vprašanje namreč ostaja: kako prodreti v medije, ko naša dejavnost v ničemer ni povezana s čim posebnim, nenavadnim, senzacionalnim? Kako torej doseči, da bo lezbična in gay problematika nekaj vsakdanjega, nekaj, o čemer boste lahko pogosto in brez problema brali, poslušali ali gledali v mainstream medijski ponudbi? Sliši se iluzorno, pa vendar...

Nataša S. Vegan

Posebnosti homoseksualne kulture

(predavateljica Sarah Carr)

Sarah Carr, udeleženka letošnjega *Pink tabora* iz Leedsa (Anglija), je pripravila zanimivo predavanje o podobi lezbijk in gayev v javnosti. Predstavila nam je nekatere ekstremne lezbične in gay stile (usnje, SM in podobno), ki v javnosti vzbujajo odpor, saj gredo na roko raznim dežurnim moralistom in dušebrižnikom, ki jih med hetiji ni malo, obenem pa tudi niso kaj prida revolucionarni; ne, subverzivne podobe lezbijk in gayev so v resnici drugje, so tiste, ki predstavljajo skupnost dveh gayev ali lezbijk kot skupnost dveh povsem običajnih ljudi, ki jih na cesti ni mogoče prepoznati. Tako takšni plakati, kot jih za promocijo pozitivnih imidžev gay ljudi uporablja kampanja *POP AGAINST HOMOPHOBIA*, v resnici vzbudijo pozornost, saj jasno sporočajo: lezbijke in gayi so povsod, homoseksualec je lahko kdorkoli, tvoj sosed ali sosedka, sin ali hči, učiteljica) v šoli, zobozdravnik(ica) v ambulanti, mati z otrokom... skratka, homoseksualci smo povsem običajni ljudje in ne čudaki ter perverznejši, kot vse preveč radi na osnovi raznih negativnih stereotipov verjamejo heteroseksualci.

Sarah se je pri svojem predavanju posebej dotaknila še ene kočljive, že kar boleče teme, to je zatiranja fistih lezbijk in gayev znotraj gay skupnosti, ki so povsem nekonvencionalni v primerjavi z večino lezbijk in gayev, se pravi, da se s svojo zunanjo podobo, s svojim imidžem v ničemer ne pridružujejo večinskim tendencam in stilom v gay skupnosti. Sama je v Angliji imela nemalo težav, ker je zaradi svojega izgleda (dolgi lasje, zelo žensveni videz) lezbijke pogosto niso hotele spustiti v bare ali klube, češ, heteroseksualkam je vstop prepovedan. Gre za posebno obliko represije in netolerance znotraj gay skupnosti, za nekakšen body fascism, ki je usmerjen proti individualni izraznosti in favorizira uniformiran način obnašanja; skozi imidže, ki so že skorajda strogo predpisani, posamezni gay ali lezbijka izraža svojo pripadnost in lojalnost skupini. To je seveda močno zgrešeno prepričanje, ki na nek način posnema "šikaniranje" manjšinske homoseksualne populacije s strani večinske heteroseksualne populacije; skratka, vse skupaj sumljivo spominja na čredo, ki izloči vse in vsakogar, ki je videti kot tujek znotraj nje.

Ob njenem predavanju se je razvnela zanimiva diskusija, vrstile so se primerjave med sceno na otoku in pri nas. Eno nam je bilo vsem jasno - trendi z Zahoda se nezadržno selijo tudi v naš prostor in to oboji, pozitivni in negativni. zato je prav, da še zedaj razmišljamo o globljih aspektih kulturnega dogajanja znotraj in na gay sceni.

Nataša S. Vegan

Votla mesta civilizacije

"If you complain you'll disappear just like the lesbians and queers"
The Who
("Helpless Dancer" z LP "Quadrophenia")

V tej civilizaciji je homoseksualnost sploh nenavadno postavljena. Tako ali drugače. A vedno kot mesto, ki se mu obseg in razlaga nenehno izmikata. Če se ji že česa ne podtakne: česarkoli. Da bi le izgledala kot zaokrožena in zaključena celota. Najprej so zaradi nje silno začuden, zaskrbljeni ali prav besni "straight-seksualci". Ni pravega razloga; to sodi v kod človeškega brbljanja; enako strukturo ima razburjenje ob ponujenih biografijah slovenskih Juna(Č)kov ali nad razbitim krožnikom najdražjega jedilnega servisa. To je neke vrste vox populi. Vsi po malem tarnamo. Najpogosteje in najraje kar doma.

Skoraj identično je javno brbljanje, le da potegne za seboj bolj zapletene posledice. Najvztrajnejše in najošabnejše čebija in kleveta seveda znanost sama: kaj vse s(m)o že "izvedeli" o tem ali onem, kako gladko s(m)o si lahko vse "razložili", koliko "intelektualnih" perverziz iz vseh sofisticiranih povezav med začetki in nadaljevanji! Znanstveni govor o homoseksualnosti je čudovit simptom vsega tega početja. Od definiranja pred-postavljenega dalje. Znanstveniku/ci, ki deklarativno ni gay ali lezbijka, a o homoseksualnosti piše in sodi, vsaj dvakrat spodleti in to prav na področjih, ki ju najbolj neguje: v stroki in morali. Najprej gre za to, da se nenehno spreneveda: "homoseksualna bit" (sic) mu/ji je pravzaprav skrita; njegovo/njeno Spoznanje se dviga iz gole vere v realnost nečesa, o čemer ne ve nič: tako le, prav obrekljivo, prenaša govornice sem ter tja. In potem je še obscen/a, ker homoseksualnost vedno definira izključno in samo skozi spolni odnos: ker mu/ji je seks glavni znak v neki ureditvi, je nenazadnje prav on/a točno tisto, na kar kaže: nemoralen pohotnež, podivjani sodomit in še kaj takega neprijaznega.

Na vseh stičiščih in vozlih znanstvene mreže vzrokov in posledic je mogoče kaj prebrati "o tem". Neka Klikla Biologov je ravnokar obelodanila homoseksualno "primo materio", X-gen. Zdaj nam bo vsem skupaj lažje, ko vemo, Kdo Smo in kaj nosimo v sebi. Ta ljubkost identitet! Ali pa družboslovje, ki z vso nestnostjo problematizira odnose med manjšino in večino. O manjšinah se točno ve: to so "grdi, umazani, zli" ali - kot je to v novem modnem navalu liberalistično poduhovljenih izrekanj - "drugačni". Nikdar pa nisem pravzaprav zapopadla, kakšna je vsebina "večine", kdo so ti "Veliki Mi", zaradi katerih se pišejo vsi civilizacijski kodeksi, ustave, deklaracije in razprave. Sama se moram malodane užaljeno pritožiti: prav nikjer nisem našla ničesar zase ali o sebi.

Iz (znanstvene) tute izvita matrica sveta: njeni temelji stojijo na samih votlih mehurjih besedičenja. Kam torej sodini, takšno civilizacijsko ne-bitje: name so pozabili vsi Borcei Zgodovine Za Boljši Dan. Humanizem in Renesansa se še obregnita nista obrne. Revolucij tako ali tako nikdar ni bilo, niti za tisto "večino". Kako sem preživela socializem in bila pri tem čisto tiho, je del iste zgodbe.

Pa četudi bi bila glasnejša, bi povedano - v takšni konstelaciji občutenja identitet le po spolni osi oz. spolni usmerjenosti in potem definirani meja med "Njimi" in "nami drugačnimi" - prehitro ušlo v nek drug tok. Grupiranje ali gerocižiranje "enakih drugačnih" je v tkanino človeškega mišljenja, v železno ponjavo sistemskega funkcioniranja pa še toliko bolj trdno všito, da bi se javna polemika "homoseksualne manjšine" z "oblastjo" smatrala kot samo to in nič drugega. Pred zevajoče nerešenimi pravnimi in sploh legitimizacijskimi problemi gayev in lezbijk lahko vsakdo mimogrede vzpostavi distanco: priden in spoznavno kratkoviden državljan zato, ker to ni "njegova stvar", oblast zaradi svojih večjih in velikih transcendentalnih projektov.

Saj ne gre za to, da bi se sklicevala na logiko "človekovih pravic in svoboščin", ki bi ji univerzalnost ali brezpogojnost morala biti inherentna. Saj vem, kako prastara in, izgleda, nič več kot utopična želja je to. Tudi vem, kakšna grda past se ustvarja tam, kjer se politika (s)lepiz z etiko, s transcendentno namesto imanenco. Ne trdim, da bi "oblasti" morala biti pozorna na dobrobit svojih varovancev ali to dobrobit celo kodirati, kar sicer uspešno počne skozi celoten časovni presek civilizacije. Sama pove in nenehno trohezlja, čemu jo imamo in potem točno tega nikdar ne počne. Sama votla mesta.

Ampak če še za hip ostanem v njenem vsakodnevno predstavljenem kodu, je tudi tu tako očitno ne-skladje, da bi moralo pasti v oči vsakomur, ki z vsaj minimalnim naporom reflektira svojo tu-in-zdaj položaj: to, da oblast/sistem slepomiši s homoseksualnostjo, pomeni vsaj to, da je goljufiv tudi na drugih mestih. Kdaj bodo vsi naši "straight-seksualni" znanci/znanke končno razumeli slepost in paradoksalnost svojih lastnih neskončnih čudenj in zgražanj nad homoseksualnostjo?

Nataša Velikonja

Starši homoseksualci

Noben paradoks ni dejstvo, da so homoseksualni očetje prav tako dobri starši kot vsi ostali starši. Večina teh staršev so ponosni starši, ki ljubijo svoje otroke. S tem člankom bi rad odprl nove horizonte tistim homoseksualno usmerjenim osebam, ki si želijo še bolj polno življenje in bolj razumevajoč svet. Temo je potrebno razčleniti prav iz baze. Homoseksualci imajo otroke iz več razlogov. Najbolj žalosten razlog je vsekakor okolje, kar je pravzaprav čista klasika, tudi pri nas. Po navadi fanta, ki že občuti svojo drugačnost, starši enostavno pahnejo v poroko z dekletom, ki je sploh ne ljubi. Tak način se prakticira predvsem na podeželju ali majhnih mestecih, da bi se ohranila družinska tradicija, njena moralna čistost, in pomirila malomeščanska kultura. Normalno je, da ljubezen pri tem ne igra nobene vloge, zatira pa naš pravi jaz. Na koncu pride spoznanje, da poroka, ki naj bi zadovoljila okolico, sploh ni bila potrebna, saj nam je vzela nekaj najbolj pomembnega v življenju: srečo in zadovoljstvo. Mlad moški je končno spoznal, da na tak način nikakor ni srečen...

V določenih primerih pride do situacije, ko mu nikakor ni jasno, zakaj ga npr. privlači ali družinski prijatelj ali kolega, do katerega je sedaj čutil le prijateljstvo. Ko se zave svoje napake glede poroke, ponavadi moški napravi korak nazaj. Za mnoge poročene homoseksualce se pojavi občutek popolne frustracije, ki prav zlahka vodi v pravo dramo. Tak moški sicer na nek način poskuša razumeti svojo ženo, obenem pa obupano išče izhod. Ta po navadi temelji na dveh temeljnih točkah. Ali sprejeti nastalo situacijo ali pa se bo pogumno odločil za obojestransko prekinitev zveze z vsemi riziki in posledicami, ki temu sledijo. In zakaj pravzaprav vsa ta nesreča?

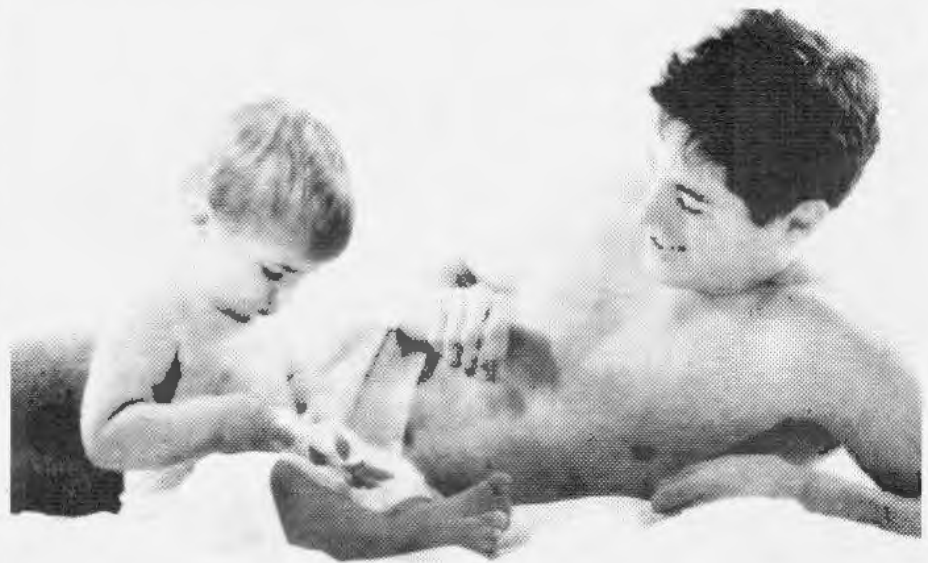
Namreč: če starši v svojem najstniku odkrijejo "nevamo" obnašanje oziroma nagnjenja, se odločijo, da je najboljša "rešitev" njihovega sina samo še poroka in to hitro kar se le da. Katastrofa take odločitve leži torej na dobrih namenih staršev. Takšno odločitev sicer kasneje iskreno obžalujejo, vendar...

Ponavadi mlad fant popusti pred odločitvami staršev, kljub temu, da se zaveda svoje homoseksualnosti. Prepozno. In sedaj imamo pravico na glas povedati in priznati, da je poroka bila napaka, ne glede na relacijo obeh spolov. Napaka, da. Vendar ne z vidika očetovstva oziroma starševstva. In na tej točki lahko preidemo na nekaj dosti bolj pomembnega. Dejstvo, da je oče-homoseksualec mnogo boljši pri vzgoji lasnega otroka, kot je oče-hetero usmerjen.

Vprašati se moramo, zakaj? Slednji posveča svojo pozornost in skrb med materjo-soprogo in otrokom, medtem ko se homoseksualni oče poda na pot prijateljstva in spoštovanja do svoje žene, ki je zaradi svoje usmerjenosti ne more ljubiti. In tako se avtomatično vsa nežnost in ljubezen prelijeta na otroka in vzpostavi se iskrena psihična pro-

jekcija med očetom in otrokom. Otrok po svoji intuiciji spozna, od kod žarči ta ljubezen ter vzpostavi enakopravno projekcijo v zvezi s svojim instinktom in potrebo po biti ljubljen. Pojavi se zanimiv fenomen, ki ga zaznamo, kadar pride do družinskega prepira ali konflikta. Otrok vedno da svoj prav očetu. To ne izkazuje direktno, ampak demonstrira s svojim obnašanjem. To se predvsem izkaže, ko se starša odločita za razvezo. Toda, kako se to izkazuje pozneje? Reakcije žena so zelo različne in kompleksne, povezane. Nekatere želijo, na svoj način ter ne mislijo na psiho otroka, le-tega

in potrebe. Takšno obnašanje pa tudi pri materi sproži mehanizem. Boji se, da bo otrok šel po poti očeta in na vsak način poskuša uničiti vsakršno vez med očetom in otrokom. In spet enkrat doživi ženska poraz, kajti ta vez je močnejša kot popkovina. Dobro je, da v veliki večini obstajajo matere, ki zaupajo v zdravo relacijo otrok-oče homoseksualec. Tako se tudi same sprostijo, saj lahko tako težko nalogo, kot je vzgoja in skrb za otroka ter s tem tudi odgovornost, prenesejo na pleča svojega bivšega sopotnika. V takšnih primerih se oče znajde v situaciji, ki je ni pričakoval. Toda, ko se

ločiti od očeta, kar je, v večini primerov, nemogoče, saj smo že ugotovili, komu je namenjen večji delež pripadnosti in ljubezni. Druge poskušajo z maščevanjem in aktom sramote. Te ženske same sebi nanesejo tako imenovan "čustveni kriminal" s tem, ko si poiščejo ljubimca. Streznitev je hujska od boleznih. Kajti sramoto povzročijo sebi, okolju in celotnemu daljnemu in bližnjemu sorodstvu. Po takšnem postopku je najhujše za takšno žensko, ko spozna, da je s tem dejanjem otroka in očeta še bolj zblížala in utrdila njuno vez, kar sicer ni bil njen namen.

In kako vpliva ločitev staršev na otroka? Njegova reakcija je navidez normalna. Otrok že ima svojo prioriteto. V tem primeru očeta. Starši se torej ločujejo in to je zanj pomembno. Ne glede na starost otroka, je resnično prisotna. Gledano skozi oči otroka: kljub temu, da se zaveda situacije, vzrokov in dejstev, brezčustveno obločuje. Izdaja ga njegovo obnašanje in sicer, če ga zakonsko dodelijo materi. Od tega trenutka dalje bo vso svojo pozornost, nežnost, ljubezen izkazoval očetu z vso močjo, ki jo premore. Seveda pri tem trpi mati, saj se do nje obnaša trdo in na momente popolnoma netolerantno in celo zlobno. V svoji notranjosti čuti, da mati, ki ga je rodila, nosi breme odgovornosti, da je razbila njegovo otroštvo

razprši prvi trenutek presenečenja, je njegova spontana reakcija sreča, ki mu daje sposobnost in moč, da se sooči z vsemi problemi, ki jih v dobro otroka rešuje mnogo bolje in samozavestno kot oče heteroseksualec. In če je prisoten še en moški, na otroka to dejstvo ne vpliva.

Sicer pa: kot ni sreče brez žalosti, tako tudi nikaj problemov ne manjka. Ti problemi pa se kompenzirajo z občutki sreče in zadovoljstva. Tak moški, oče-homoseksualec, je ponosen oče, kajti prav njemu največ pomeni dejstvo in odgovornost, ki jo do otroka nosi sam. In v veliki večini problemi ne obstajajo. Oče homoseksualec je popolnoma sposoben vzgajati otroka tudi brez ženske pomoči. Takšni očetje so vsekakor nekaj posebnega, svoje otroke ne obremenjujejo s svojim življenjem in se v dobro otroka marsikdaj žrtvujejo, kar otroku omogoča normalno in brezskrbno odraščanje, ki bi mu bilo sicer kruto uničeno. Kakšna bo otrokova pot pozneje pa naj bo popolnoma njegova stvar. Pomagali mu bomo, kadar bo v zagati ali imel probleme. Sicer se pa držimo načela: kakršnokoli življenje si bo ustvaril, to bo njegovo življenje in lahko mu zaželimo samo srečo. Srečo, ki je mogoče kdo od nas nikoli ni bil deležen.

mlb

Maurice ali odkrivanje samega sebe

Umiranje je lahko. Življenje je tisto, ki me plaši na smrt.

(Annie Lennox)

Vsak gay bo potrdil, da je najtežji del njegovega življenja pravzaprav že za njim - odkrivanje in spoznavanje samega sebe in lastnih čustev. Od zunaj potrebuje mo nek znak ali informacijo, ki nam bo pomagala razkriti ali ustvariti to spoznanje. Nekateri zbirajo te signale tja do dvajsetega leta in še čez, ko si ustvarijo dokončen mozaik. Vsi ti kamenčki pa pravzaprav prihajajo od rojstva dalje. V obliki pogovorov, prisluškovanj, sestavkov v dnevnem časopisju, knjig ali kletvic. In filmov...

Vedno sem rad videl, če staršev za nekaj časa ni bilo doma (v bistvu še danes nimam nič proti). S tem sem imel prost vstop v prepovedane prostore ali omare in predale, posebno tiste v spalnici, kamor sem lahko vtikal svoj nos. Nekoč sem v enem teh predalov odkril revijo, ki je sicer bila brez slik, je bila pa polna vseh mogočih sestavkov. Vročih sestavkov. Bili so vsi zanimivi, najbolj pa tisti trije, ki so opisovali precej aktiven seks med mladeniči. Z vsemi podrobnostmi. Tolikokrat sem jih prebral, da sem jih znal potem že na pamet. Nikarkršnega gnusa ali česa podobnega nisem občutil, prej neko neznano vznemirjenje.

Konec četrtega letnika in maturantski večer. Naslednje jutro sem telefoniral prijatelju, da pospraviva vse, kar je ostalo po večernem žuru, ki je bil pri meni doma (in če mislite, da staršev spet ni bilo, se prav nič ne motite). Ko sva res vse uredila, sva utrujena padla v naslanjače. Ogletovala sva si neko pornografsko revijo in se nato igrala. Igrala sva se "pokaži mi svojega, pa ti bom jaz svojega". Sčasoma je bila glavna ideja ista, le da ni ostalo samo pri "razstavah". Ampak kaj - saj sva bila le radovedna, sem si razlagal. Od tega še ne postaneš "tisto".

Padel sem v krizno obdobje. Še celo prvo leto v Ljubljani sem si dopovedoval, da sem "normalen", le da pač še nisem srečal pravega dekleta. Na teh me je motilo edino to, da so bila dekleta. Kakršnikoli občutki ljubezni ali nekaj podobnega so mi bili tuji.

25. januar, 1991, petek

V dnevnem časopisju sem prebral, da bo na TV film "Maurice". Po vsebini sem

sklepal na to, da je nekaj, kar je vredno ogleda. Še en film pač, le da sem cel dan buljil v tiste dve strani. Imel sem kaj razmišljati, toda zakaj?

Po filmu sem imel občutek, da več ne vem zase. Neka otopelost in praznina sta me napolnili, potem pa so mi švigali po glavi inserti iz filma.

Ljubezenska zgodba dveh mladeničev, studentov viktorijanske Anglije. Maurice Hall je pravkar vstopil v Cambridge - svetlolas fant rjavih oči, katerega je (po mojem mnenju) čudovito zaigral James Wilby (sedaj imate priložnost ogledati si ga v "Howardovem kotu"). Ko se Maurice vme z večernega razmišljanja s svojimi kolegi, odkrije v svoji sobi tri leta starejšega čmolasca Clivea Durhama. Splete se prijateljstvo. Pravzaprav nekaj več kot samo prijateljstvo. Po vikendu, ki ga vsak preživi doma, se zopet srečata v Hallovi sobi. Eden najlepših prizorov v filmu: Clive sedi ob Mauriceovih kolenih in po laseh ter izza ušesa molče prenaša Mauriceovo roko, pozneje pa končata v objemu. Maurice se še ne znajde ob veliko bolj izkušenemu Cliveu: ne ve, kam bi položil roke, kaj bi s sabo... iz vsega bi lahko nastalo še veliko več, če ne bi (jasna stvar) vpadli prijatelji. Toda vse se odvija naprej z veliko naglico: Clive izpove Mauriceu svojo ljubezen, ta pa je zgrožen vpriču takšne iskrenosti, dokler ne občuti, celo bolj intenzivno, natančno enako, nekaj novega. Skupaj se pričneta potepati, zanamarita vse študijske obveznosti in ju zato izključijo. Clive vztraja na platonskem odnosu, Mauriceu pa to povsem razumljivo ni dovolj. Medtem obsodijo Lorda Rinsleya, Cliveovega kolega, na šest mesecev zapora zaradi nemoralnega obnašanja. Clive je prizadet, prične se sramovati svojih nagnjenj, izogiba se tesnejšim stikom z Mauriceom in beži pred njim - odloči se za poroko z njegovo sestro Ado. Mauriceu razloži, da ne namerava žrtvovati ugleda in kariere, za kar je Mauriceu malo mar: "Kako si lahko leopard zamenja proge?" Ločitev je vse prej kot mirna. Mauricea je neznanško strah novega življenja - postane nespečen in

depresiven, zdi se mu, da se utaplja v lastnem čolnu življenja, prav tako ne zaležejo psihiatrične seanse. Medtem živi na velikem posestvu pri Cliveu, ki ni srečen, kljub vsem svojim načrtom. Pojavi se logarjev sin Alec; po začetnem zadržanem odnosu na relaciji gospod-služabnik Alec brez vseh besed razbere, kaj pesti njegovega gospodarja; sredi noči pristavi lestev v njegovo sobo. Maurice se prepusti vsemu, kar sledi. Vendar Alec v svojih preprostih možganih razmišlja čisto drugače in misli, da bo lahko Mauricea izsiljeval, zato ga celo obišče v Londonu. Kjer dela Maurice kot posrednik na borzi. Maurice odkrije, kaj je prava ljubezen z vsemi potrebnimi dejstvi. Čeprav Alec ponudijo službo v Ameriki, se ta žrtvuje in čaka, da se bo Maurice odločil v prid njuni skupni prihodnosti brez ugleda in brez denarja. Srečata se v stari čolnarni, kjer ima Alec svoj drugi dom. Kakšna pa je njuna prihodnost, ne izvemo - film se zaključí ob začetku (srečnega) konca.

Še ko se je pričelo svitati, sem ležal v postelji in blodil po vsemu temu. O kakršnemkoli spanju zdaj ni bilo niti govora. Naslednji teden sem preživel kot v transu - sicer sem študiral za izpite in tako dalje, toda ponoči sem navadno sedel kje ob prižganem kasetniku in skodelici kave ter intenzivno razmišljal o tem, kakšna prihodnost čaka mene. Obenem mi je postalo brez vsakih dvomov popolnoma jasno, kaj in kdo sem. Gay. In zdaj sem bil ponosen na to. Mauriceova sestra Anna je dejala: "Na koncu se sprijaznimo s tistim, kar smo." Nisem pa še vedel, kako priti do tistih, ki mislijo isto in čutijo isto. Imel sem tako močan občutek osamljenosti, da me je bilo groza. Pot naprej se je šele pričela.

Čez mesec dni sem se prvič zaljubil. Pravijo, da prve ljubezni nikoli ne pozabiš. Čeprav je bil to straight in čeprav je bil eden domišljavih in prevzetnih, me to vsaj takrat ni motilo. Vendar pa sem si želel še kaj več kot samo to. Po naključju sem spet naletel na Mauricea...

10. junij, 1991, ponedeljek

... na enem od kanalov italijanske TV. Slučajno sem prižgal in vskočil v prizor, v katerem Clive razlaga Mauriceu svojo transformacijo. Najprej se mi je zmešalo od glavobola, potem sem ugasnil luč in se pogreznil v film. Nič več ni bilo važno. In zopet sem videl...

Mauriceovi pšenični valoviti lasje v vetru na sprehodu po gozdu...

Cliveova odvrtna hinavščina, oblečena v tako medle prisposodbe o novi konvencionalni prihodnosti z žensko, katere pa po mojem mnenju nikoli ni ljubil, saj ni bil sposoben... (tisti čas sem se dokončno odločil, da bo poroka zadnja stvar, v katero bom pristal)...

lestev, prislonjena pod sobnim oknom, za katerim se Maurice bori v svojih sanjah, konfuzno srečanje z Alecom, igra kriketa po grešni noči...

Mauriceova omahovanja in srečanje v čolnarni, Cliveovi izgubljeni pogledi v noč...

Preveč sem se poistovetil z glavno osebo in kot takšen sem pričakoval, da se

mi bo zgodilo nekaj natanko istega. Pomota, dragec, pomota...

Decembra sva se razšla s prijateljem, s katerim sem odkril telesni stik z moškim. Fant se je namreč odločil, da zaživi z dekletom in že leto in pol je tega, vendar njuna veza še vedno traja. Cliveova prisrčnost, sem si rekel.

Nisem se še odločil za psihiatrične seanse, temveč za Roza klub. Sam pa ne bi šel v nedeljski K4, četudi bi me z bučdožerjem zvelkli na Kersnikovo. Istočasno sem se v drugo zaljubil v svojega najboljšega kolega na faksu. Bilo je že malo bolje kot prvič: veliko časa sva preživela skupaj, pogovarjala sva se o vsem in tudi o "tistem", kjer sem raje previdno molčal. Ko sva v medsebojnem zaupanju pririnjila že precej daleč, sem uvidel, da je neizbežno prišlo do trenutku, ko bom moral biti zelo iskren. V to me je še bolj prepričal njegov stavek neko dopoldne: **"Skrivanje in laž se ne izplačata. Bolj se trudiš, prej te najdejo."** Coming-out sem načrtoval kot vojaške manevre, od ure do postopka z vsemi potrebnimi operacijami. Petek dopoldan ob devetih. Kolega sem vprašal, če ima čas za pogovor na štiri oči in potem izhoda več ni bilo. Ravno isti dan sem izvedel za ponovno predvajanje Mauricea na HTV1. In to ravno na tisti dan, ko sem si zastavil svoj podvig. No, čudovito - obšlo me je, da sem morda s tem filmom povezan celo malo bolj, kot samo na nivoju gledalca.

8. maj, 1992, petek

Slaščičarna "Maxi", deveta ura zjutraj. Kolega je prišel s kolesom in medtem sem se trudil, da mi kavna skodelica ne bi zletela iz rok. Ko je ravno dvignil svojo, sem mu povedal, kaj sem, in zdelo se mi je, da bi lažje izrgel preko ustnic "Imam raka na

požiralnika" ali kaj podobno neumnega. Čakal sem in ga gledal v (zelo lepe) oči, kjer sem pričakoval v najboljšem primeru kakšno zgražanje. Nič od tega ni bilo; držal je še naprej mirno svojo kavico, ne da bi trenil, rekoč: **"Ja, in? Ne vidim, kaj bi bilo v tem takšnega."** Potem sem se zmedel jaz namesto njega. No, prva izkušnja je bila tako izredno pozitivna. Moja čustva do njega so se tako še bolj poglobila in čisto ob pamet sem bil. On pa je imel ravno tisti čas začetek lastne romance in lotevalo se me je čustvo, ki ga tudi še danes najbolj sovražim - zelena sluzasta ljubosumnost. Isti večer sem se spet poglobil v film. Sprehajal sem se po vrtovih takratne Anglije in zdelo se mi je, da bom nekega dne srečal Clivea in Mauricea na ulici. Dobro sem razumel in podoživljal Mauriceova iskanja, vedno bolj sem bil prepričan, da je čutil nekaj podobnega. Vse skupaj mi je preveč načelo živce, ob treh zjutraj sem se razjokal povsem sam v sobi kot kakšna prisnuknjena teenagerka. Redko jočem, pravzaprav nikoli, toda navadno se potem počutim bolj, no, tokrat se nisem. Vse je bilo tako prekleto neumno.

S kolegom pa sva še vedno prijatelja. In ne obžalujem, da je ostalo samo pri tem. Bolje je, če na sprehodih po gozdu pustimo potoniko rasti v naravnem okolju sredi grmovja. Kajti ko jo odrgamo in vtaknemo v vazo, odčevete in smrdi.

Naslednji dan sva na tekmovanju fizikov s sodelavko prenašala mize. Zamisljal sem si sebe s cigareto v ustih, na drugi strani mize pa Aleca. Tudi mize ni bilo, temveč črn klavir. In s stropa je kapljala voda...

Točno čez teden dni je bilo vse drugače. Vse, kar sem si od nekdaj želel, se je uresničilo, pravzaprav je bilo potrebno

premagati notranji strah in se pojaviti na sobotnem pogovoru na Kersnikovi. To ni bilo kot v filmu, čeprav je bilo na trenutke čutiti tako. Mesec dni sem preživel kot na brzovlaku: nova ljubezen, toda ljubezen do gaya, cel kup coming-outov. Novi znanci in prijatelji. Novi sovražniki.

28. julij, 1992, nedelja

Good boys go to heaven, bad boys go to Roza disko. Na ekranu se dogaja Maurice, kolega z desne mi zaupa, da je bila njegova življenjska želja ustvariti si trajno zvezo. Samo na pol ga poslušam, z očmi spremljam že znano zgodnico na ekranu. Nekam težko je gledati, če se meter od tebe vrtijo reflektorji, pleše na (pre)glasno muziko in se izmenjujejo pogledi. Za ljudi okoli sebe takrat dvomim, da jim je isto v cilju. Bolj te vidijo kot konzervo, ki jo je treba odpreti, preden ji je potekel rok trajanja. Toda že iz vojske vem, da so vse pločevinke enakega okusa. Maurice? Alec? Trajna zveza? Dajte no mir. V tem življenju najbrž ne. Ampak sredi tega polja makov se sem in tja najde še kakšen žitni klas in te je treba požeti. Dobra (?) stara gay scena.

Življenje lahko da piše romane, toda ne pravljic. Tako kot Maurice, bodo te še vedno na video kasetah, v žepnih izdajah Penguin Books ali pa prihodnjic na TV. Ker video rekorderja nimam, knjige pa si tudi še nisem uspel nabaviti, mi preostane še mali ekran doma in veliki ekran v K4. In čeprav vem že za vsako dejanje v filmu na pamet, si ga bom zopet ogledal od začetka do konca. In vsakič izgubil še tisto upanje, ki ga še imam.

Jadran

Gayi in straight ženske Past prijateljskega ognja

"Zakaj vsaj enkrat ne spiš z menoj," moleduje. Obzorje tone v mraku, ki preplavlja obalo Costa del Sol. Čez ožino, komaj šestdeset milj daleč, je Maroko s svojimi vedno voljnimi dečki...

"Ne bodi nora," ji pravim.

"Resno mislim."

"Vem."

"Vsaj enkrat?"

"Samo preko mojega trupla."

Razočarano vzdihne in se loti paelle.

Ni prvič, da se pogovarjava o tem. Navsezadnje sva zelo dobra prijatelja. Najboljša. Veliko več sva kot le nesojena ljubimca, soborca, duševna dvojčka. Najini življenji sta po petih letih povezani v nedeljivo celoto. Nosiva skupna oblačila, bereva si misli, potujeva, delava, sanjava skupaj. Sva brat in sestra, mama in sin, terapevt in pacient, mučitelj in žrtev.

In zdaj sva tam, od koder ni rešitve, v skupnem hreztu: ona pripravljena, da sleče hlačke, jaz z vsemi silami branec svojo čast.

"Žal mi je. Ne morem," ponovim.

"Ne moreš?"

"Ne bom!"

To je resnica. Ne grem se igrati in ona to ve. Drugače kot večina gayev (ne mislim na biseksualce) imam sam rad seks z ženskami. Rad imam vonj parfuma in svilnato kožo, dotik dojk, preplet udov. Če bi bil šibkejši ali pijan, bi mogoče popustil, toda namesto tega raje pomijem posodo za seboj in odidem. Sam.

Veliko sem se naučil iz svojih dosedanjih napak. Ženske so bile moji najboljši pri-

jatelji. Večina je na koncu hotela nekaj več. Bile so pripravljene ignorirati moje moške prijatelje (zlasti še, ko so bile z njimi v istem prostoru), verjele so mojim obljubam, za katere so vedele, da jih ne morem izpolniti, se oklepale upanja, da bo njihova predanost spremenila, ne, spreobrnila mojo naravo. Toda to se ne zgodi - vsaj meni se ni - in vsakič, ko sem bil tako naiven, da sem tem ženskam verjel na besedo, je bila cena velikanska.

Te neuravnotežene ljubezenske afere so pogostejše, kot si mislite. Vprašajte svojo prijateljico, kdo ji je prvič pognal mravljinice po telesu. V petih primerih od desetih je bil to homoseksualni moški. Vprašajte homoseksualca, koliko žensk ga je že vzbujalo, in presenečeni boste. Jutro po velikem puku je narava perverzno povezala gaye in straight ženske. Zakaj?

Povedal vam bom. Toda najprej opravimo s klišeji:

1. Straight ženske, ki ljubijo gaye, so nepotešenke, ki ne znajo leči na hrbet.
2. Gayi, ki ljubijo heteroseksualne ženske, vlečejo za nos svoje iname.
3. Nepotešene straight ženske in gayi so čustveni kriplji, ki drug drugemu ližejo rane, medtem ko se jim Mr. Pravi izogiba.
4. Imajo skupne interese (na primer zbiranje Merchant/Ivory filmov).
5. Bili so poročeni v prejšnjem življenju.
6. V prejšnjem življenju so imeli zamenjani vloži.

Izmišljotine, nič drugega. Nobena od žensk, ki sem jih imel rad, ni bila nepotešeno žen-

če. Bile so ljubke, briljantne, odločne. Bile so odpadnice in kršiteljice pravil in tabujev. Večina je bila, tako kot mnogi gayi, razočarana nad moškimi. Potrebovale so več od golega fukanja in bile so naveličane igranja dekliških vlog in tradicionalnih znamenkov. Bile so "bad girls", ki niso umaknile rok, ko jim je mama rekla "ne dotikaj se". Sprejemale so izzive. Hrepenele so po težavah.

Simone, na primer. Ženska, ki je imela vse. Telo kot Sophia Loren, diplomo s Sorbonne, modre oči, avto znamke Fiat... Lahko bi si privoščila vsakega straight moškega, ki bi si ga želela (in si ga tudi je), toda utrujena je bila od "lahkih zmag". Zato je izbrala mene. "Kakšen je dogovor?" sem jo nekoč vprašal. "Rada sem na vrhu," je odgovorila. "V postelji in izven nje."

Simone je verjela, da so mlajši gayi (ona jih je imela štirideset, jaz dvajset) bolj skrivnostni. Bili smo podobnih nazorov in duha, divji in neulovljivi, tako kot ona.

"Straight moški mislijo, da ima ženska rada dogovore in pravila, vendar se motijo. Ženska želi biti presenečena. Poleg tega," mi je šepetala, "me dva moška neznošno vznemirjata. Vse te mišice..."

Nikoli nisem pomislil na to, da tako kot moški, ki opazujejo dve ženski, uživajo tudi ženske, ko opazujejo dva moška. Simone je govorila o Leonardu in Salalu, Sokratu in Alkibiadesu... "Le kaj je veličastnejše od tega?" me je vprašala.

"Večina se jih ne bi strinjala s teboj."

"Omejenci."

"Ne omejenci. Navadni ljudje."

"Natančno tako," je odgovorila, kot bi zadel bistvo.

Ženske, ki ljubijo gaye, nočejo imeti opravka z navadnostjo. Rade se igrajo na samem robu, na novo izumljajo same sebe. In tu nastopimo mi, Einsteini pretvarjanja. Naša razmerja so dolge improvizacije, brez pravil. Uporniške ženske, kakršna je Simone, to obožujejo. Rade so nore tam, kjer je vsem vseeno, nosijo krila tam, kjer nihče ne želi tistega, kar je spodaj. Druge ženske so tekmičice, straight moški so običajni in dolgočasni, gayi so izstopna viza.

Kaj pa mladeniči? Kaj imamo od družjenja s straight ženskami? Naj zveni še tako patetično: srce. V naše samsko življenje vnesejo materinstvo, predanost in smeh. Samosvoji, toda gayi smo še vedno moški z vso spremljajočo prtljago. Ščasoma sem se naučil, da če že ne spiš z ženskami, potem je dobro, da jih imaš okoli sebe zaradi uravnoteženosti. Pogosto so odsev realnosti v zvijačnostnem ogledalu "mesta dečkov". Rečejo nam, naj popustimo ko se zapremo vase, in nas spomnijo na zemeljske stvari, ko iz nas vpije Peter Pan. Predvsem pa je za tiste, ki imajo radi nasprotja in drugačnost, zgolj moška družba preveč dolgočasna. Z uganko ljubezni med gayi in straight ženskami je nekaj, kar ima opraviti z dušo. Straight ženska za gaya naredi nekaj, česar ljubimci ne morejo: ponudi mu zatočišče, dom. Gay ji za protiuslugo ponudi nekaj, kar zmore le redkokateri straight moški: svobodo.

Seveda le v primeru, da jima ne spodrsne in da ne padeta v prepad, ko drug od drugega pričakujeta nemogoče.

Mark Matousek

straight

foto 1

Ino Knabino: GANIMED IN DRUGI

(Založba ŠKUC, zbirka Lambda, 1993) - odlomek

Roman Ina Knabina bi težko primerjali s kakim podobnim delom v slovenski literaturi. Zgodbi, ki se prepletata, sta sicer znani: v eni gre za občudovanje telesne lepote, v drugi za iskanje čim popolnejših seksualnih užitkov. Nikoli pa nista bili postavljeni tako v ospredje in prignani do svojega nujnega konca. Tako eno kot drugo iskanje absolutna vodi v smrt: v raztelesenje dečkove lepote ali v orgazem, ki pokonča žrtev. Gotovo, branje za vsakogar, ki ga zanima raziskovanje polja erotike.

Rajski fuk, kakršnega svet ne vidi vsak dan

Dečki so prihajali goli kot jih je mati rodila. V travo so počepali, počasi, dostojanstveno, brez zlobnih pripomb in otročjih šal kot bi čutili, da se nekaj prav posebnega pripravlja. Od rose mokre bilke so kurji polti na večini mladcev botrovale.

Ognjen v tuniko sem omamljen od obdajajoče lepote na klop sedel in najbližjega dečka k sebi poklical. Postavil se je obme, njegov bingelj pa je začasna igračka mojim prstom postal. Po stegnih sem ga gladil in mu mošnjico stiskal, da je zdaj eno, zdaj drugo modo vidnejše postajalo. Odsotnost duha do njegove prikupnosti ni ravno poštena bila, a je že tako, da so mladi tujci vedno neko svežino prinesli in pozornost pritegnili...

Zlasti Sredinec je s svojo pojavo vse prisotne razvnel, da so mili varovanci glave sikali in se med šepetom po kurčkih gladili. Na prizorišču je sluga Petronij stopil. Počasen in slavnosten je bil njegov korak. Najprej si je roke umil in to tako, da je predse dečka z lavorjem poklical. Za brisačo je njegove svetle kodre uporabil. Potem je Lepokurčnika, Sredinca in Leporitnika po travi razpostavil, da so si hrbte kazali in se s štrlečimi hlebci dotikali. Za začetek so se v travo pomočili. Leporitnik je najdlje lulal. Njegov curek je tudi najtanjši bil, saj sta Sredinec in Lepokurčnik na široko po konjsko scala. Že na prvi pogled so na vodnjak s tremi lulajočimi kipci spominjali.

Po lulanju so morali še naprej mirovati, da jih je sluga pretipal kot bi žrebce na trgu kupoval. Vsakega posebej je po kurčku potrepljal, da so v svoji mladi lepoti zanihali in se poslednjih kapljic otesli.

Iz skupinice je najprej Leporitnika potegnili. Deček se je razkoračil, se upognil, in ritko razprl, da je sončni žarek med jedrim mesom pot do luknjice našel.

Nato je Sredincu naročil, naj razmazano spermo skupaj zbere in si ustrezno mažo za boljši zdrs kurca pripravi. Tako je ostanke sluzi Leporitniku okrog luknjice razmazal. Že samo pogled na ponujeno lepoto je v trenutku orodje za vdor pripravil. Ker mu je preveč k trebuščku štrlel, si ga je z roko

obtežil. Kljub velikosti bi ob ustrezni maži zlahka v črevo zdrsnil, a je upognjeni lepotec v strahu za zdravje svoje ritne češplje premočno hlebca stisnil. Meso je ob meso udarilo in ker glavica špranje ni razmaknila, se je ud v naletu nevarno upognil. To pa ni novega napada preprečilo. S podvojeno odločnostjo je sveder med ritnici zavrtal, meseno školjko brez milosti razprl in luknjici velikanski grizljaj vsilil...

Ko je tako Sredinec svojega junaka na toplem začutil, ga je želja po porivanju zagrabila. Izvlekel je bodež skoraj do konca, da bi znova napadel, pa ga je sluga z grobo brco v rit upozoril naj pravila igre spoštuje.

Namesto kazni je Sredincu uslugo storil. Ob sunku v zadnjo plat je Leporitnika do jajc naguzil, da je revež z belim pogledal. Tako priklopljena sta na mestu obstala; nabodeni je z bedri mel in kdo ve od kod nabrano scalnico v travo spuščal.

Potem je Lepokurčnik na vrsto prišel. Ob pogledu na sklopljeni par, se mu je ror brez sodelovanja roke kvišku postavil. Še dodatno naslado je Sredinčeva rit obljubljala, ki je po poštenem zalogaju hlepela.

To pa je višek predstave pomenilo: najlepši med najlepšimi je veselo porival in hkrati porivan bil!

Vsi trje dečki so hitro pravi ritem ujeli, čeprav pred tem fuka v troje niso vadili in se je sluga bal, kako bo njihovo potrebno meso v prazno tleskalo in si bodo morali kar naprej kurčke popravljati in jih na novo vdevati...

Leporitniku, prvemu iz poželenja vrednega venčka, je drobnicek pridno štrlel in ker ni nobene ritke na razpolago imel, je svojo desnico na pomoč poklical. Medtem mu je Sredinec kot za stavo rov ometal. Nič čudnega, da je pobu hitro prišlo. Če se ob tem ne bi po vsem telesu stresel kot bi ga čudni krči napadli, marsikdo njegovega orgazma niti opazil ne bi. Zato pa je Sredinec utripanje Leporitnikove rinčice občutil in je nov zalet dobil. Med suvanjem je od zadaj po dečkovih prsnih bradavicah segal in mu prsa gnetel, v zgodnji puberteti kakor pri mladi deklici oblikovana. Število ubodov je povečal, s tem pa je ritno mažo izbrabil. Leporitnikovo strast je z bolečino zamenjal. Da bi si pobič razbeljeno guzo vsaj malo ohladil, se je Sredincu s cevi snel in v travo zagazil. Poba je hotel za njim skočiti, pa se je spomnil, da je na Lepokurčnika priklopljen. Zato je na mestu obstal in za ubežnikom roki iztegnil. Ponovno bi ga nakoličil, a se tokrat Leporitnikove mišice niso vdale. Naleti prepotrebne kurca so se med ritnicama ustavljali, kar pa je vseeno za mogočen izbrizg zadostovalo. Curek močefita je Leporitnikov hrbet pobelil, mi pa smo se zaprepadeno spraševali, kako polna jajca je pob imel, da se je dvakrat zaporedoma tako silovito izbrizgal...

Lepokurčnik kljub razburljivemu dogajanju pred seboj ni nameraval Sredincu svobode vrniti. Zaprtih oči se mu je na hrbet obešal in brez prestanka zarival. Potem pa se je iznenada umiril, se usločil, žile na vratu so se mu napele in na obrazu se mu je blažen nasmeš zarisal. Kar dolgo je trajalo, preden je nago telo stresel kot bi skušal še zadnjo kapljo v Sredinca iztisniti.

Nisem več na mestu zdržal. Spet sem stari jaz postajal! Petronij je res fant od fare bil in tudi Grobarju sem zahvalo dolgoval. Zamera je počasi v pozabo tonila in kmalu se je med bilkami vsesplošno ljubljenje začelo. Dečki so se objemali, se poljubljali, stebelca drgnili in se kar povprek porivali. Tudi s Petronijem in Grobarjem nismo prekržanih rok držali. Moj bog, v tistih nekaj urah sem si celomesečni post izplačati pustil!

Založba ŠKUC
birka Lambda

Prividi Benedette Carlini

V inventarju pozabljenih dokumentov v državnem arhivu v Firencah je najti tudi naslednji zapis: *"Dokumenti, povezani s sodnim procesom proti sestri Benedetti Carlini iz Vellana, predstojnici samostanskega reda teatinik v Pescii, ki se je pretvarjala, da je mistik, za katero pa se je ugotovilo, da je ženska na slabem glasu."*

Benedetta Carlini se je rodila v noči Sv. Sebastijana leta 1590, v Vellanu, odročni planinski vasi na obrobju Apeninov. Njena mati Midea je imela zelo težek porod, tako da je oče Giuliano na koljenih prosil boga, naj mu žena in hči ne umrta. Preživeli sta obe in oče je dal deklici ime Benedetta - blagoslovljena - in jo zaobljubil službi boži. Zanimivo je, da je oče Giuliano nenavadno veliko sodeloval pri vzgoji svoje hčere, mati pa jo je nekako zaupala Devici Mariji, ki naj bi bila Benedetti boljša mati in zaščitnica. Ko je bila hči stara devet let, sta Giuliano in Midea izpolnila obljubo in jo odpehala v samostan v sedem milj oddaljeno mesto Pescia.

S prihodom v mesto se je končalo brezskrbno Benedettino otroštvo. Njeni starši so bili sicer bogati v svoji vasi, niso se pa mogli meriti s pescianskim plemstvom. Tako so Benedetto zaupali novejši cerkveni instituciji, redu teatinik, ki je bil bistveno cenejši od starejših in uglednejših samostanov. Teatinski red je bil ustanovljen v začetku osemdesetih let 16. stoletja. Ustanovile so ga redovnice, ki niso bile zadovoljne z nizko moralo v drugih samostanih, kamor so se velikokrat zatekale ženske, ki so izgubile družbeni ugled in nemalokrat v samostanih nadaljevale povsem posvetno življenje.

Zapisi o prvih letih Benedettinega življenja v samostanu so zelo pohvalni. Benedetta je veljala za pokorno in vzorno dekle. Kralu pa je začelo to dekle vzbujati nemalo pozornosti. Leta 1613, ko je napočila 23 let, je predstojnici samostana in Paolu Ricordatiju, očetu spovedniku povedala, da ima vizije. V zamaknjenih stanjih je hodila po božjih vrtovih, srečala Kristusa, ki ji je dal svoje srce in celo spregovoril skozi njo. Po prvih vizijah je Benedetta zbolela in se v morali bojevala z moškimi, s katerimi jo je preizkušal hudič. V teh težkih trenutkih so ji dodelili mlado spremljevalko **Bartolomeo Crivelli**. Benedettine vizije so se okrepile leta 1617, ko ji je bilo rečeno, da bo postala Kristusova nevesta. V samostanu so na njeno zahtevo celo organizirali poroko, čeprav na ceremoniji nihče izmed prisotnih ni videl Kristusa ali zaznal karkoli nadnaravnega. Benedetta pa je bila že na poti svetnice. Leta 1619 je postala predstojnica teatinskega samostana, kar je bilo za takratne razmere zelo neobičajno, saj predstojnice praviloma

niso bile mlajše od štirideset let. Benedettine zasluge so bile seveda vizije in možnost, da nekoč postane svetnica. Poleg tega so se teatinke še vedno borile za popolno zaprtje samostana, kar bi pomenilo, da posvetni ljudje več ne bi imeli pravice do vstopa, in k temu bi lahko predstojnica - mističarka precej pripomogla.

Leta 1619 pa so cerkveni krogi zahtevali tudi prvo preiskavo Benedettinih vizij. Seveda v tistih časih ni nihče dvomil v njene vizije, vprašanje je bilo le, ali gre za božje ali hudičovo delo. Nova predstojnica je prvo preiskavo uspešno prestala, nihče ni podvomil v njene vizije niti v stigme, torej v krvave Kristusove rane, ki se so začele pojavljati na njenih dlaneh, nogah in glavi.

Leta 1621 je Benedetta sestram oznanila, da bo umrla, ker ji je tako bilo rečeno v vizijah. Nekaj dni kasneje je umrla in sestre so poklicale očeta **Ricordatija**, ki jo je "oživil". Benedettina "smrt" in čudežno vstajenje sta še dodatno razburila javnost in seveda sumničavo cerkvene kroge. Med letoma 1622 in 1623 se je začela druga preiskava, ki jo je naročil papeški nuncij, ki je kot predstavnik Svete stolice imel sodno oblast nad pescianskim področjem. Tako se je začela Benedettina sodna pot navzdol, saj je od skorajšnje svetnice padla na položaj ženske na slabem glasu. Zanimivo je, da so njene samostanske sestre veliko pripomogle k temu. Čeprav je težko natanko ugotoviti, kaj jih je navedlo k temu, da so spremenile svoja pričevanja, obstaja domneva, da so se začele bati njene moči in so morda že imele v mislih drago predstojnico. Tehtnejši razlogi Benedettine nenadne obsodbe pa so v tem, da je samostanski spovednik oče Paolo Ricordati umrl tik pred preiskavo. Razen njega pa Benedetta ni imela nobenih zaščitnikov in nobenih sorodnikov med vplivnim pescianskim plemstvom, ki ga je začelo motiti hribovsko dekle, ki je segalo po tako visokem položaju. Redovnice so preiskovalcem obkolodanile vrsto Benedettinih prevar. Mnoge so namreč videli, da si je Benedetta sama povzročala stigme. Prav tako je veljala za precej oholo redovnico, ki je podrejene sestre kaznovala tudi z zavčnicami. Kristus, ki je govoril skozi njo, se imel nenavadno veliko pohval za njo samo. Najbolj obremenilna priča pa je bila njena spremljevalka Bartolomea Crivelli, ki je razodela njuno spolno razmerje. Skozi Benedetto je namreč govoril tudi angel zaščitnik po imenu Splenditello, ki je Bartolomeo nagovarjal v telesno ljubezen. Bartolomea je pristala na vse, ker Splenditello pač ni upala ugovarjati. Le-ta jo je namreč prepričeval, da ni grešila. Medtem ko je Benedetta počela z njo "tiste brezsrčne stvari", ji je Splenditello govoril: *"Predaj se mi s srcem in dušo in mi dovolj, da*

počnem, kar bočeni, in nudil ti bom toliko užitek, kolikor boš hotela." Bartolomea je opisala, kako jo je Benedetta ob večerih prišiljevala, da leže na postelo, potem je legla natjo kot moški in se toliko časa premikala na njej, da sta se obe "skrivili". Benedetta naj bi se tudi velikokrat pretvarjala, da je bolna, in s prevezo poklicala Bartolomeo k sebi. Potem je nasilno pograbila njeno roko, jo porinila podse in zahtevala, da uvede prst v njene genitalije. Prav tako je Benedetta nasilno uvajala prst v Bartolomeine genitalije in jo "skrivila". Če Bartolomea nikakor ni hotela sodelovati, je Benedetta položila roko na svoje genitalije in se sama "skrivila" (op. doživela orgazem).

Ko so preiskovalci Benedetto povprašali o njunem razmerju, je povedala, da se ničesar ne spominja oziroma da ne more vedeti, kaj je govoril in počel Splenditello. - Benedetta je bila obsojena na 35 let zapora v samostanu. Kazen bi bila prestopa zgolj za istospolno razmerje, največji greh je bil v tem, da so Benedettine vizije po ugotovitvi sodnikov bile hudičovo delo.

Kakšen je bil pravzaprav odnos do lezbištva oziroma do ženske sodomije v časih, ko je živela Benedetta Carlini? Zgodovina pozna, v primerjavi z moško homoseksualnostjo, zelo malo primerov obsodbe spolnih odnosov med ženskami. Odnos cerkvenih krogov do ženske sodomije je bil vedno precej zmeden in nedosleden. Znanih je nekaj primerov smrtnih kazni (obešanje, utopitev), po večini pa je bila ženska sodomija deležna blažjih kazni v obliki bičanja in javnega opomina. Temu je botrovalo popolno nepoznavanje ženske anatomije in ženske seksualnosti. Žensko so cerkveni pisci opisovali kot nekakšnega deformiranega ali nepopolnega moškega, njene genitalije pa naj bi bile torej podobne moškim, le da so nepopolne. Sodomijo so opisali kot analni odnos, ki se pojavlja tudi med moškim in žensko. Ker med ženskami ni penetracije, se niso mogli zediniti, kaj naj bi pravzaprav bila sodomija pri ženskah. Čeprav so trdili, da med ženskami ne more biti spolne privlačnosti, oziroma da na ženski ni nič takega, kar bi spolno privlačilo drugo žensko, so vendarle implicitno priznavali obstoj lezbičnih odnosov. Z njimi so se namreč precej podrobno ukvarjali. Tako so nekako ugotovili, da se ženski resno pregrešita, kadar gre za penetrantne spolne odnose oziroma za uvajanje predmetov v nožnico. Druga možnost ženske sodomije pa je večji klitoris pri ženski, ki omogoča uvajanje le-tega v nožnico druge.

Tako pravzaprav ne preseneča, da Benedetta ni doletela smrtna kazen zaradi istospolnih odnosov. Prav gotovo je bila v večji meri kaznovana zaradi svojih visokih

ambicij. V Benedettnih časih namreč ženske skorajda niso imele nikakršnih možnosti za pridobitev družbene veljave. Njihov položaj je bil boljši le v primeru, če so pripadale vladarski rodbini ali obvladale veščino, ki je ni znal noben drug moški ali pa če so postale mističarke. Tukaj velja omeniti primere smrtnih kazni za ženske, ki so se oblačile kot moški in morda na ta način prevarale svoje okolje ter opravljale "moške" poklice.

V tako mizogini družbi je seveda težko zaslediti karkoli o lezbilstvu, morda tudi sam termin za predmoderno obdobje ni najbolj ustrezen. Terinini "lezbijka" in "lezbična spolnost" se niso uporabljali pred koncem 19. stoletja, ko so se začeli pojavljati novi načini razmišljanja o ženskah in ženski seksualnosti. Pri uporabi spolnih opisov je treba vedeti, da so seksualna izkušnja, označevanje in ugotavljanje lastne identitete zelo raznoliki in da delujejo znotraj družbeno določenih kategorij, ki vplivajo na identiteto in obnašanje. Pred 19. stoletjem ženske, ki so imele spolne odnose z ženskami, sebe niso mogle prepoznati kot posebno spolno in družbeno skupino, pa tudi drugi jih niso videli tako. Izgon žensk v skrito sfero je onemogočal takšna opažanja in preprečeval formiranje homoseksualnih subkultur tiste vrste, ki so na primer bile odprte moškim. Razen v samostanih in bordelih so bila živ-

ljenja in spolne identitete žensk omejene z njihovimi družinami, z zidovi njihovih domov.

Zaradi kompleksnosti problema in njegove povezanosti z današnjimi spolnimi definicijami je bilo veliko razprav o tem, ali je mogoče uporabljati izraz "lezbično" za predmoderno obdobje. **Adrienne Rich** je postavila teorijo o lezbičnem kontinuumu, v katerem lezbična identiteta ni toliko povezana s samozavedanjem niti s spolnimi vezmi ali privlačnostjo, pač pa z emocionalnimi vezmi, ki se porajajo med ženskami sredi patriarhalne družbe. Tako bi vse ženske v preteklosti, ki so v nekem trenutku svojega življenja začutile bes znotraj mej, ki so jim jih vsilili moški, in ki so čutile določene vezi solidarnosti in sorodnosti z drugimi ženskami, lahko poimenovali lezbijke. Drugače razmišlja **Anne Ferguson**, ki meni, da so sicer nekatere ženske lahko opisane kot spolno "iztirjene", ker odstopajo od družbenih norm, vendar pa se termin lezbijka ne bi smel uporabljati za ženske, ki so živele pred 19. stoletjem, ko se ta termin še ni pojavil kot kulturna kategorija.

Podobna vprašanja se pojavljajo tudi v razpravah o uporabi spolnih oznak za moške. Pri tem velja poudariti, da se zgodovina moške homoseksualnosti razlikuje od zgodovine ženske homoseksualnosti, tako glede na čas, v katerem je prišlo do spre-

memb, kot tudi glede na družbene in intelektualne tokove, ki so na te spremembe vplivali.

Tako se je v ožjem smislu zgodovina lezbilstva začela šele z 19. stoletjem, ki je prineslo veliko sprememb za ženske nasploh. Zato pravzaprav ne preseneča, da se je lezbično nagnjenje redovnice Benedette Carlina, ki je živele v renesančni Italiji, izražalo tako zamegljeno in prikrito, dobesedno skozi njene vizije. - Kljub temu pa je mogoče najti pesem, morda edini primer srednjeveške lezbične literature, ki jo navaja **John Boswell** v delu "*Christianity, Social Tolerance and Homosexuality*". Pesem je inspirirala odsotnost ene izmed zaljubljenk. Namenjena je "G., njeni edini vrtnici, od A. - veze dragocene ljubezni... *Ko se spomnim poljubov, ki si mi jih dala, in kako si z nežnimi besedami božala moje majhne prsi, želim umreti, ker te ne morem videti... Vrni se domov, sladka ljubezen! Ne podaljšuj svojega potovanja; vedi, da več ne morem prenašati tvoje odsotnosti. Zbogom. Spomni se me.*"

Judith C. Brown: *Nedolični čini, život jedne lezbijke opatice u renesansnoj Italiji*. Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1989.

Pripravila Bojana Vesel

Terpsihorini otroci

Tudi ko govorimo o plesu kot umetniškemu dejanju, moramo daleč nazaj v zgodovino, k starim Grkom kakopak. Razbrzdane in improvizirane dionizije, nemimo (in namerno) gnane k uživanju, so zadobile čvrsto strukturo rituala, ko so se leta 508 pr.n.š. pojavila tekmovanja v ditirambu. Obredne pesmi na čast bogu Dionizu so peli ob spremljavi na aulos in zraven plesali. Tekmujoče skupine je za nastop pripravljval choregus, tu pa nahajamo tudi korenine za današnjo besedo koreograf. Profesionalni ples pa se je pravzaprav pojavil šele v Rimu (22 pr.n.š.), za začetnika pa sta bila ustoličena dva velika umetnika, **Pylades** in **Bathyllus**. S pomočjo odgovarjajoče glasbe, neštetih kostumov in mask, sta s plesnimi koraki in mimom nemo portretirala karakterje tragedij in mitov in tako že pred dvajsetimi vekovi zakoličila standarde plesnega teatra. Od tod naprej se je plesni vokabular samo še bogatil. Za besedo balet prvič slišimo v zgodnjem 16. stoletju, ko so scensko postavljene verzije družabnih plesov, ki so jih na svojih razkošnih zabavah in dvornih banketih prirejali italijanski vojvode, poimenovali balletti. Pogojno imenovan prvi balet pa datira v leto 1581, ko je **Balthasar de Beaujoyeux** v Franciji postavil na oder grandiozni spektakel "Ballet Comique". Sicer pa je bil v tem času aktualen ballet de cour, ki je imel prvenstveno nalogo radostiti in veseliti njegovo veličanstvo. V klasičnem smislu se je balet razvil šele za časa **Ludvika XIV.**, ki je bil sam sredi 17. stoletja eden najpopularnejših plesalcev. To je bil čas, ko je bil balet na ogled postavljen že tudi običajni publiki, "sončni kralj" pa se je potrudil, da so glasbo zanj pisali tudi tako veliki skla-

datelji kot je bil **Jean-Baptiste Lully** (*Le Triomphe de l'Amour*), s plesnimi interludiji pa so bile prepletene tudi številne Molièrove komedije. Leta 1661 je skupina baletnih mojstrov od kralja dobila celo dovoljenje za ustanovitev Kraljeve plesne akademije (*Academie Royale de Danse*). Pred francosko revolucijo so v plesu dominirali moški, tudi v ženskih vlogah. Uglednim damam je bil na plesni podij "vstop prepovedan" in tako se prva baletka na odru pariške Opere pojavil šele leta 1681. Naslednje stoletje je kot plesalec in koreograf obeležil **Jean Georges Noverre**, ki je delal na razvoju baletta d'action. Bil je genij in je svoja dela, ki jih je postavljval na odrih Pariza, Stuttgarta, Dunaja in Londona, obogatil z dramsko strukturo in dobro razvidnimi karakterizacijami. V okusu in imaginaciji je bil nedosegljiv, zato so ga imenovali tudi "Shakespeare plesa". Prav nič pa ni navduševal s svojim privatnim življenjem, zato se ga je oprijel tudi nadimek "pohotni fantič". Po letu 1800 nastopi doba romantičnega baleta, ki se nam s svojimi izjemnimi preobrazbami, elegantnimi prizori, briljantnimi efekti, norim razkošjem in nevsakdanjim sijem še danes zdi izjemno ljubeč. Kot je še danes izjemno popularen tudi "pas de deux", ki je vedno vseboval predpisan adagio in variacijo za vsakega posebej ter tehnično briljanten allegro coda. Klasično delo "Labodje jezero", katerega avtor je **Peter Iljič Čajkovski** (Hrestač, Trnuljčica), še danes izjemno popularno tudi med gay občinstvom, ne sledi več tradicionalnemu obrazcu: ves elegični pas de deux je en sam adagio bogate ekspresivnosti. Dobo romantike pa mogoče še najbolj zaznamujeta baleta "La Sylphide"

(1832) in "Giselle" (1841), v katerih so primat prevzele plesalke, pogosto tudi v moških vlogah. Baletka je postala tako skorajda sinonim za razuzdanost, saj se je balet vse bolj spreminjal v "lahko umetnost", namenjeno uživanju buržoazije, ki je bolj kot ples sam občudovala lepe noge balerin. Po drugi strani pa je stil baletne romantike odkril ples na konici prstov, s čimer se je spremenila vloga plesalca, ki se je povsem podredil plesalki in se v gibanju feminiziral. Takrat se je razširilo tudi mnenje, da balet izvajajo izključno "pedri in kurbe", biti baletnik pa še danes ni časten poklic za "pravega" moškega. Tako v filmu "Bloodbrothers", ki smo ga letos videli na programu TVS, pravi oče sinu Stonyju: "Za teden dni greš delat na gradbišče pa dokažeš, da si moški, potem lahko obuješ copatke in greš plesat balet". Nobena novinarka (o baletu pri nas praviloma pišejo le ženske!) v intervjuju s plesalcem ne pozabi vprašati, kako je s tem, plesalci pa se izmažejo na bolj ali manj prepričljiv način. Na precej motno "Antenino" trditev: "Ljudje mislijo, da ste baletniki bolj samosvoji fantje", znani ljubljanski plesalec **Drago Grabnar** odgovarja: "Umetniki imamo svoj način življenja in navade. Baletniki ponavadi 'hodimo ven', labkotno se pozibavamo in podobno. Zato nekateri mislijo, da smo bolj mežvasti fantje. Pa ne bo dr-žalo!". **Aleksandar Izralovski** pa na vprašanje, zakaj balet mnogi povezujejo s homoseksualnostjo, odgovarja: "Ta fama ako i postoji vezana je za starije generacije. Mislim da se oko toga više frke diže nego što bi trebalo." Pa vendar, frka gor ali dol, v študiji "Patterns of Dominance: Men, Women, and Homosexuality in Dance" ugotavlja njena avtorica **Judith Lynne Hanna**, da med plesalci pride na vsakega heteroseksualca vedno vsaj en gay. Če se zdaj sprehodimo skozi baletno umetnost 20. stoletja, ko si je končno pridobila status, ki ji gre, zlahka ugotovimo, da so si jo "izmislili" prav homoseksualci. Preden pa predstavimo njihova imena, z omembo priznajmo dolžno pozornost vsaj še plesalkam in koreografinjam kot so **Isadora Duncan, Loie Fuller, Mary Wigman, Martha Graham, Trisha Brown, Pina Bausch...**

Ruska carica Katarina Velika je v 18. stoletju iz Zahodne Evrope "uvozila" številne slavne baletne mojstre in tako ustvarila izjemno plodna tla iz katerih sta vzniknila **Kirov** in **Bolšoj**, še danes pojma klasičnega baletnega teatra. Vendar se je "ruska revolucija" na področju baleta zgodila šele leta 1909, ko je **Serge Djagilev** za predstavitev v tujini okrog sebe zbral skupino eminentnih plesalcev in tako ustvaril znameniti Ruski balet (Ballets Russes). Odlični mentor in inresarij Djagilev, izvrsten poznavalec umetnosti, je s smelo domišljijo, nezagrešljivim okusom in neobičajno dalekovidnostjo, povezal ples z glasbo in likovno umetnostjo v edinstveno

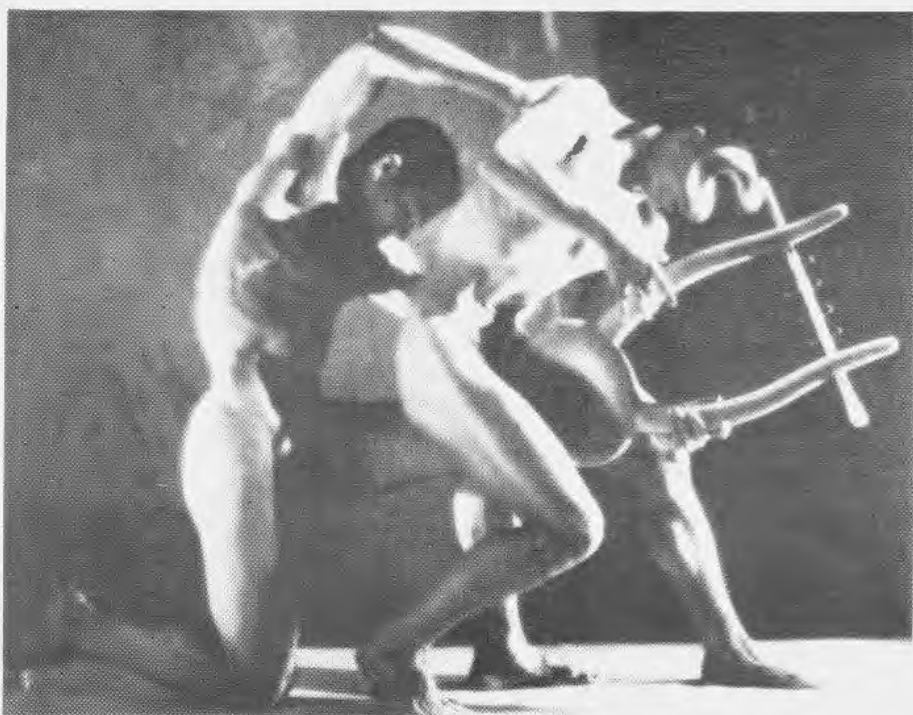

foto iz baleta Orpheus and Dark Angel

delo. Pri tem je bil inspiriran z ljubimi, udeleženi v svojih teroričnih varovancih, ki so vsi po vrsti postali velike zvezde svetovnih odrov. Prvi in največja je bil mlad baletnega skoka, **Vaclav Nijžinski**. "Odstopil" ni ga je princ Pavel Lvov, bogat aristokrat, ki je bil njegov "zaščitnik", ko je bil Nijžinski še mladi obetajoč plesalec Kraljevega baleta. V prvih letih družjenja je Djagilev iz njega napravil najboljšega plesalca, kar jih je svet do takrat premozel, predvsem pa je briljiral v izjemnih in nikdar presloženih postavitvah **Stravinskega** "Pomladnega obredja" in **Debussyjevega** "Favnotega popoldneva". Žal se mu je na ameriški turneji izneveril, pobegnil z neko madžarsko plesalko in se poročil. Dobil je "odpoved", tako zapečatil kamero in preostanek življenja preživel kot duševni bolnik. Pri Djagilevu ga je nadomestil takrat komaj 16-letni **Leonide Massine**, ki je šel v zavestno razmerje z njim, preprosto z željo, da bi mu bil prav on učitelj. Ko se mu je tudi ta izneveril z neko plesalko, se je ponovila scena, podobna tisti z Nijžinskim pred sedmimi leti. V zadnjem obdobju dveh desetletij nadvse uspešnega dela pa je Djagilev svetu predstavil še dva umetnika. Šad njegove ljubezni in znanja sta bila tako tudi angleški plesalec **Patrick Healy Kay** (bolj znan po imenu **Anton Dolin**, ki mu ga je nadel impresarij) in ruski plesalec **Serge Lifar**.

V Ameriki je balet ubiral izjemno počasne korake, saj je pred "Deklaracijo neodvisnosti" puščanska morala blokirala razvoj kakršnegakoli teatra, ker se je gledališče smatralo za "kolo zapeljavanja" in zato čisto razuzdanih. Pa vendar se je na koncu Ruskega baleta pojavil prvi sovjetki klasičnega baleta, ki je bil v svoji vrsti pravi klasični baletni tehnik. Prvi v Ameriki sproži nova usmeritev, ki danes rečemo moderni ples. Največ zaslug za to ima šola Denis-Lafont, ki jo je vodil **Ted Shawn**. Usmeril se je k eksotiki, tehniki plesa je obogatil z elementi indijskega klasičnega balera, joga in gibalnimi značilnostmi plesov primitivnih kultur. Kot učitelj in vzgojitelj je bil do plesalcev očetovski in velikodušen. Nagrajeval jih je obilno, celo bolje kot sindikat v času slabih let depresije. Privatno si ni nikoli skušal posegati katerega svojih varovancev, od njih je zahteval samo da vzdržujejo neokrnjeno podobo moškosti, ki ni smela razkazovati znakov femininosti. To je poudaril že božen pogled na telesa plesalcev, ki jih je videl v skupini *Men Dancers*. Čeprav se je v svojih intelektualnih razlagah nasmiral na ples kot a moralno lubezni homoseksualnost, ni nikoli nikomur vsihevati. Bil je gay, a nikoli se nje ni bil priložnostno tip, ampak je bil s svojimi partnerji vzporedno kariera do njihovega razmerja.

Prva stvar, ki se jo izkazoval, sta v svetu klasičnega baleta poznali zlasti **Anton Dolin** s svojim partnerjem **Angie** in **John Cranko**, ki sta bila vodilni avstrijskega baleta, ki sta bila v Evropi najbolj poznane figure "priljubljenosti" in "seksualnosti". Moderni ples, ki je gibanje iz notranosti, pa ima v tem pogledu z izskrajeno vspeh gibalnih

konvencij precej manj težav. Koreograf **Merce Cunningham** je tako postal sinonim za vse kar je nenavadno. Izjemno "kratka" v plesu "avantgardno". Izjemno plodno je bilo njegovo sodelovanje z eksperimentalnim skladateljem **Johnom Cageom**, ki je znal uglasiti tudi zvok, tišine. Le nekaj mesecev po Cageovi smrti so na lanskem ljubljanskem Video/film dance festivalu predvajali film "Cage/Cunningham", ki je predstavil njuno dolgoletno življenjsko in umetniško dopolnjevanje. Ob tem naj vas opozorim še na film "Nik and Murray", ki govori prav tako o vseobsegajočem razmerju para **Alvin Nikols** (umrl je letošnjega maja) in **Murray Louis**, ki sta svoje predstave poimenovala "plesno gledališče gibanja, oblike, svetlobe in barv". V liberalni atmosferi 60-ih se pojavi iskraje novega plesnega jezika, ki ga v predstavah izrekajo izključno moški plesalci. Poleg Cunninghama, ki ga je navdihoval unisex trend "postmoderna" plesa, je v tem še bolj radikalen **Maurice Bejart**, dolgoletni vodja belgijskega Baleta XX. stoletja, ki je v svoji skupini popolnoma porušil konvencionalne seksualne vloge. Ko se je Bejart preselil v Lausanne (Švica), ga je leta 1987 v Bruslju nadomestil **Mark Morris**, izjemno muzikalen in eksploziven plesalec, obkramen z bujno dvoumno erotično teatersko domišljijo, ki vedno znova preseneča in poznavalsko kombinira vulgarnost s kultiviranostjo. Ekstravaganten je tako na odru kot v zasebnem življenju in je eden redkih baletnikov, ki ni nikoli skrival, da je gay. Tega pa zlasti danes, v dobi pandemije aida, svet plesa nikakor ne dopušča. Nizozemski HIV-pozitivni baletnik **Lucas van Dapperen** je s tem v zvezi sklenil pretrgati dokl. 30-letni. Petlolas, zelo visok in lep plesalec je nehaj plesati pred štirimi leti in ne obsoja bojazni tistih, ki o svoji boleznii molčijo: "Vsakdo ima pravico, da molči ali pa jo na glas prizna. Tudi jaz sem bil sprva negotov. Da sem seropozitiven, sem zvedel leta 1986. Padel sem v depresijo. Moja prva misel je bila, da bi napisal poslastično pismo in končal življenje. Vendar sem optimističnega značaja". Ves čas boleznii je aktiven, prav zdaj pa pripravlja bilten "Sida, Solidarit, Spectacle", namenjen svetu filma in gledališča. Znano je, da med plesalci vlada velika solidarnost, zato nekateri umrejo po "dolgi hudi boleznii", spet druge zadene "zlo strelja". Kakorkoli že, aids je med velikani baletne umetnosti zahteval že kar prevelik davček. 1987. Ko je umrl **Michael Bennett**, koreograf in režiser, postavitelj izjemno uspešnega musicala "A Chorus Line", so na gledališke deske na Broadwayu zamapale nazaj te umetniške vrste pa se je zaustavil za vrsto let. 1988: **Arnie Zane**, ameriški plesalec in koreograf žulovskega rodu, s svojim partnerjem, v peklju in ljubezni **Billom T. Jonesom** je vse do konca ustvarjal nove predstave, med katerimi naj bosta omenjeni vsaj "Lost Summer in Uncle Tom's Cabin" in "The Princess and". Sprva se je pojavil koreografji in k baletu prišel šele leta 1973, ko je na pevski deli državnega gledališča v Birminghamu spoznal Billa T. Jonesa. Ustanovila sta American Dance Asylum in kmalu postala

nepogrešljiv duo newyorške plesne scene - veliki črnc in mali belec sta nastopala v najbolj norih, z energijo nabih duetih, ki so zaradi akrobatike in neverjetne hitrosti gibanja jemali gledalcem sapo. Vrhovnost njunega plesa in humanistična razsežnost njunih koreografij sta jima prinesli vrsto nagrad in stipendij. Kot koreograf sta radikalneje od drugih podirala staro shemo razdelitve "mlog in parohialna črna-bele klišee. Kot plesalca pa sta dobeseda dva posem hasprotna principa: Bill mehke, valovite in pretrvajajoče se linije, Arnie pa strogo geometrično, oglati gibanje. 1989: **Alvin Ailey**, ustanovitelj enega najslavnejših ansamblov modernega plesa na svetu, American Dance Theater. 1990: Umrl je plesalec, koreograf in režiser **Michael Shawn**, ki je še pred tem poskrbel za skandal, ko je tožil producente predstave "Legs Diamond", ker so ga odpustili, ko so izvedeli, da ima aids. Pravni postopek ni bil uveden, poravnava se je zgodila izven sodišča. 1991: **Edward Stierle**, mladi, komaj 23-letni plesalec. Droben po postavi, a drzne in smeje tehnike, je bil vodilni v skupini *Luffrey*. 1992: **Jorge Dolin**, skoraj tridesetletni vodilni plesalec v skupini Mauricea Bejarta. Zlasti ga je proslavil Ravelov "Bolero", v katerem se ni posluževal nobenih klasičnih tehnik, ampak je svoj tehnični in umetniški potencial izrazil vseskozi skozi umirjen ples. 1993: **Rudolf Nurejev**, Neverending story.

Kljub tolikoerim gayem na sceni baletnih odrov, v samih predstavah homoseksualnost skoraj ni omenjanj vredna. Edini, ki jo konstantno, eksplicitno in radikalno izkazuje je **Lindsay Kemp** s svojim koreodramskim teatrom. V njegovih predstavah se visoki in vitki fantje z mehкими, ženskimi kretnjami in dolgimi mamečimi pogledi ter napol odprtimi usi, igrajo s svojimi telesi. Bolj kot lačni srca so žejni življenja in v svoji narcisoidnosti do vrelišča poželjivi. Najsi gre za priredbo Shakespeareovega "Sna poletne noči" ali Wildove "Salome", vse je odeto v dekadentne kostume, največkrat narisane na golo kožo, v razkošje spektakla, perverznosti in vsakršnega blišča demonstrativne homocitnosti - in smrti. Precej bolj liričen je v svojih predstavah **Rudi Van Danzig**, ki je za Nizozemski nacionalni balet koreografil "Monument za mirnim dečkam", v katerem se homoseksualce, smrti arde v oči, spominja svojega mlak polnega življenja in zdaj, dame in gospodje: Sex and drugs and rock n roll and **Michael Clark**. Pred leti nas je s svojim "kozmičnim" plesom osvojil z odra CD, potem je zapadel v krizo. Vero v ples, življenje in ljubezn mu je povrnil boyfriend **Stephen Petronio**, dušek modernega plesa. In mu pravijo tudi *Johnny bad boy*. In če se je Petronio, ki se mu najlepša življenjska izkušnja ni zgodila na odru, ampak v postelji, ko je prvič seksal z Michaelom (od tedaj tudi njun skupni projekt "Red Pea-cock", pred koncem mladosti Dunajskih plesnih tednih, se je Clark s svojo "Moderno nastrojnimi" poročno predstavil v ljubljani škola, da v tem primeru življenje ni bilo zares oder!

Janina G.

Leonor Fini (1908)

Ženske so se po prvi svetovni vojni pričele bliskovito osvobodjati v vseh pogledih; brez sprenevedanja in pretiranih zadržkov so izražale ne samo svojo erotiko, svojo seksualnost, pač pa tudi globoko jezo in upor proti moškim kot izključnim nosilcem družbene ureditve in kulture. Zato ne preseneča, da so se na primer v slikarstvu pojavile izjemne stilistike in interpretke likovne umetnosti, kot na primer Marie Laurencin, Tamara de Lempicka, Jean Mammen, Romaine Brooks, Leonor Fini... ki so resda vsaka na svoj način, pa vendarle prikazovale oziroma slikale novo, neodvisno žensko; skratka, prav ženska je bila osrednji motiv njihove ustvarjalnosti. Povedano drugače - ženske so se končno osvobodile do te mere, da so tudi ali predvsem skozi umetnost po dolgih stoletjih skoraj popolnega molka spregovorile o sebi; končno so si torej predrzile odvzeti moškimi privilegiji, da namesto njih samih govorijo v njihovem imenu.

Leonor Fini, foto: Veno Pilon

Njena ljubica, foto Veno Pilon

Če je Gladys Hynes v svoji znani sliki z naslovom *The Flower* (Roža), ki je nastala leta 1920, danes pa je del stalne zbirke v londonski Piccadilly Gallery, izpovedala svojo jezo in ostro, zajedljivo kritiko na račun moških, je šla Leonor Fini (rojena leta 1908 v Buenos Airesu v Argentini, odrasčala pa je pri starih starših v Trstu) še mnogo dlje v prikazovanju totalnega odpora in upora proti moški prevladi, proti njihovi družbeni moči; včasih celo na način, da moških ni zgolj ironizirala, ampak jih je cinično, v metaforičnem smislu, preprosto uničila. Medtem ko je Gladys Hynes v delu *The Flower* ta svoj upor izražala skozi kolektivno (na sliki so namreč tri ženske figure, ki se dvigajo nad klečečim moškim in ga opazujejo, medtem ko le-ta spravlja v mrežo ujete ptice) in porazdeljeno žensko moč (kar je razvidno iz njihovih visokih figur in sklenjenih rok), Leonor Fini vse to izraža mnogo bolj neposredno; tako v njenih upodobitvah lezbijk kot tudi androgenih likov. Ena njenih osrednjih tem skozi vso kariero in kljub nekaterim spremembam stila je prikaz ljubezenskega odnosa, katerega temelj pa ni več princip ljubezni, položene na oltar žrtvovanja; s tem je vsekakor posegla v romantične, iluzionistične in seveda varljive predstave o ljubezni in se pogumno lotila rušenja enega izmed najtrdneje postavljenih tabujev - namreč vprašanja čiste, brezmadežne, vseodpuščajoče, požrtvovalne krščanske ljubezenske etike. Finijeva v svojih delih prikazuje ženske v vlogi protagonistk, često zapletenih v kompleksne dramatične situacije in mračne rituale, v katerih pa imajo vsekoli vodilno vlogo. Iz tega je razvidna ideja o tem, da so ženske močna, morda celo močnejša bitja od moških. S tem Leonor Fini razbija še en mit - mit o pripisani ženski šibkosti, slabotnosti, podrejenosti in nezmožnosti samostojne eksistence. Kot kontrast v svojih slikah upodablja moške kot pasivne in nemočne, zgolj sence v primerjavi z živimi in čvrstimi ženskimi figurami. S prikazom starodavnih boginj Leonor Fini izraža prastaro žensko moč; moč, ki izvira iz davne preteklosti. Uporaba slikanja tradi-

cionalnih vlog ji omogoča komentiranje "ženske narave" in nakazuje, kako se le-ta lahko spreminja. Pri slikanju sodobnosti pa so ženske Leonor Fini blede, belih obrazov, njihove glave so obdane s košatimi lasmi, kar sugerira sanjske, irealne kvalitete. Te slike ne govorijo toliko o tem, kako naj se ali bi se morala ženska obnašati v moški dominantni družbi; bolj gre za radikalna vprašanja glede tradicionalnih vlog, pripisanih ženskam, kot so pasivnost, nežnost in popolna predanost v ljubezenskih odnosih.

Večina njenih del vsebuje močne elemente nadrealizma, katerega tokovom se je pridružila sredi tridesetih let, ko se je preselila v Pariz. Čeprav je bila prepričana, da je nadrealizem v osnovi, v svojem primarnem pogledu do žensk zatiralski in reakcionaren. V nekem intervjuju je nekoč omenila, da je v glavnem snov za svoje slike zajemala naravnost iz podzavesti, ne da bi pri tem zavestno razmišljala o simbolih.

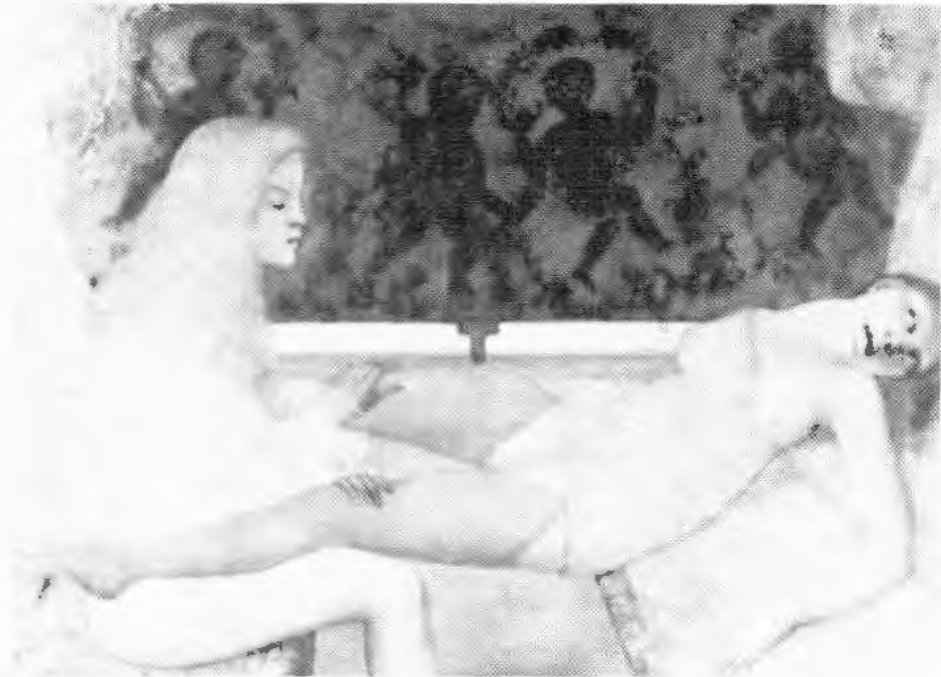
Leonor Fini pa ni bila samo slikarka, pač pa je bila znana tudi kot modna kreatorka, ilustratorka, grafična oblikovalka in celo pisateljica. Leta 1935 je bila s svojimi nadrealističnimi performanci v samem središču umetniškega dogajanja v tedanjem Parizu. Catherine Styles McLeod, ki je Finijeva in njeno ustvarjalnost zelo dobro poznala, je o njej nekoč zapisala: "*Ona je čudovita, silovita, dubovita, zagonetna, težavna in sočutna.*" V tridesetih letih je v Parizu med drugimi umetniki srečala tudi Maxa Ernsta in Man Raya, pozneje pa se je v New Yorku spoprijateljila še s Pavlom Tchelitshewim. Sodelovala je tudi z Jeanom Genetom. Le-ta ji je leta 1950 pisal znano pismo (objavljeno kot *Lettre à Leonor Fini*), v katerem se loteva kritike njenega dela. Glede na njene nasilne podobe je v njenem delu odkril elemente potlačene divjosti in celo okrutnosti. Nekateri izmed njenih portretov je označil za okrutno nežne, za portrete, ki neusmiljeno razgaljajo resničnost. Ta dvoumnost, ta nezatrt divjost je na zelo direkten način razvidna iz njene slike *Le Long du Chemin*, ki prikazuje dve lezbijki v intimni situaciji. Ti ženski se nahajata v kupeju na vlaku, ena leži na hrbtu, iz izraza na njenem obrazu lahko razberemo, da je v stanju ekstaze, da torej brezmejno uživa; je na pol razgaljena, razkrečene noge pa ovija okoli pasu svoje partnerke, ki ji sedi nasproti. Na obrazu te druge ženske pa je razviden izraz, ki govori o tem, da se želi s svojo prijateljico ljubiti divje, strastno, skoraj nasilno, pa vendarle nežno. Gre torej za prikaz erotičnega srečanja, ki opisuje žensko hrepenenje in želje kot nekaj nad vse strastnega in močnega, kot nekaj, kar je povsem primerljivo z moškimi doživljanjem erotike.

V slikah iz obdobja zgodnjih sedemdesetih let postajajo njene ženske, ki jih je tako zvesto in dosledno upodabljala skozi vse življenje, še močnejše, mračni rituali, ki jih opravljajo, pa še grozljivejši. Žensk ni nikoli zakrivala ali zamolčala njihovih ženskih značilnosti; njihova telesa so čvrsta in privlačna, lasje dolgi in valoviti, kar dodatno

prispeva k skrivnostni atmosferi, ki jo njena likovna dela brez dvoma izžarevajo; ženske, ki jih je upodabljala, niso prijazne in zaščitniške, kot si jih večina ljudi zamišlja, pač pa pri gledalcu sprožajo občutke nelagodja; skratka, nanj delujejo skorajda moteče. To je torej ta efekt, ki ga je Leonor Fini uspelo doseči: namreč, ob njenem slikarstvu je potrebno razmišljati, se spraševati o pomenu, ne samo njenih slik, pač pa tudi širšega družbenega konteksta, iz katerega je njeno slikarstvo izšlo.

Tako vidimo na sliki *Les Etrangères* tri ženske, ki iz neposredne bližine opazujejo razkosane dele človeškega telesa v stekleni posodi za ribe. Čeprav ni povsem razvidno, ali gre za moško ali žensko telo, se zdi, da gre vendarle za moškega, tujca oziroma vsiljivca, ki so ga ženske na sliki pokončale; tujec je svoje življenje končal razkosan. Sploh je za Leonor Fini značilno, da je v obdobju med koncem šestdesetih in začetkom sedemdesetih let naslikala serijo slik s podobno vsebino - slik, na katerih s trdo neizprosnostjo, okrutnostjo, celo brutalnostjo moške preprosto uniči, jih pokonča. Tako na primer na sliki *The Sending* iz leta 1970 tri gole ženske zvežejo ogromen, črn, toplo izgledajoč objekt, za katerega ne vemo natanko, kaj predstavlja, vendar močno asociira na moški spolni ud.

Njeno nakazovanje ženske nadmoči, možnosti obstoja ženskega sveta, seveda ne izpostavlja idealiziranja ženske kot take, temveč predvsem osvobaja ženske pred

Leonor Fini - Med potjo (1966)

mejami, ki jih povzročajo izkrivljeni stereotipi na njihov račun. Leonor Fini je v svojem slikarstvu sprejela in uporabila tradicionalno pripisano lepoto ženske, vendar ne v tistem klasičnem, banalnem smislu, pač pa kot nekakšno aromo, kot poseben dodatek, ki še posebej prispeva k izjemnemu užitku, ko njene slike gledamo.

Nataša S. Vegan

Vir: Emmanuel Cooper: *The Sexual Perspective*. Routledge & Kegan Paul, London 1986.

Leonor Fini - Tujke (1968)

Hvalnica deški lepoti

Baron Wilhelm von Gloeden (1856 - 1931)

nemški fotograf

Rodil se je na severu, blizu Wismarja ob Baltičkem morju. Bil je blage narave in ni čutil nikakršnih afinitet, da bi nadaljeval družinsko tradicijo v politiki. Poleg tega pa je bil slabotnega zdravja, pri zgodnjih dvajsetih so se pojavili bolezenski znaki tuberkuloze, zato so mu priporočili toplejšo in bolj suho klimo. Leta 1878 se je tako naselil v Taormini, kjer je lahko dal duška tudi svoji ljubezni do umetnosti, točneje slikarstva. In homoseksualnosti v "igrah brez meja". S pomočjo strica Wilhelma von Plüschowa, profesionalnega fotografa v Neaplju, se je seznanil s to novo zvrstjo umetnosti, postal poet fotografije in jo ustoličil kot neodvisno umetniško obliko. Tako kot je bil Capri, skalnati otok v Neapeljskem zalivu (s pogledom na Vezuv), pribežališče (azil) za neštete homoseksualce, tudi Taormina, poslednje bizantinsko (arabsko) mesto na Siciliji (s pogledom na Etno), v tem pogledu ni nič zaostajala.

Atraktivni "scugnizzi", mestni pobalini, so bili izjemno "strupeni sadeži" in številni pedofili jim niso bili kos: baron Jacques d'Adelswärd Fersen, francoski aristokrat in pisatelj, je orgije končal s preveliko dozo opija in kokaina, nemški industrialec Friedrich Alfred Krupp zaradi škandala kar s samomorom. Van Gloeden pa je, se zdi, ob deški lepoti neovirano užival vse življenje, in hvala bogu, del tega na fotografijah ohranil tudi za poznejša pokolenja. Že res, da so se fašistične avtoritete po njegovi smrti zganile in od dediča Pancrazia Bucinija (ki je bil pri 14-tih njegov model) zaplenile okoli 3 tisoč negativov na steklenih ploščah, vendar je bila med sodnim procesom zoper obscenost obramba uspešna, žal pa je bilo pri tem izgubljenih (prisvojenih) okoli dve tretjini del. Verjetno so končala v zasebnih zbirkah nacističnih ideologov, ki si s homoseksualnostjo tako ali tako niso bili nikoli na jasnem. Kot da so jo prepovedali zato, da bi bila izključno njihov privilegij. Nacistično idealiziranje lepih, zdravih in "nedolžnih" deških teles, se je natanko ujemalo s klasično grško lepoto, ki jo je s sicilijanskimi dečki na svojih fotografijah upodabljal Wilhelm von Gloeden.

Goran

Noč z omamno Elsie

Anna Livia

Draga Hester!

Krščenduš! Kdo bi si mislil, kaj takega, in nikoli ne boš uganila kaj. V torek ponoči, devetindvajsetega marca tisoč devesto trinosemdeset (včeraj, če smo natančni), se je vdano tvoja znašla v postelji, telo ob telesu, z omamno Elsie Hooper. Saj veš, tisto, v katero skrivoma zijamo izza fasciklov na sestankih naše skupine (oh, kakšne ustnice!), tisto, ki vedno zamudi in ne gre nikoli z nami na pivo (oh, njeni dolgi prsti, ki pišejo zapisnik) in za katero smo prepričane, da ima doma ljubosumno punco. S to Elsie torej sem spala sinoči, za kar sem bila naslednjega dne, se pravi danes zjutraj, nagrajena s pismom, ki me je čakalo na blazini, potem ko je ona že odšla. Tebi bi se zdelo, da gre za pismo zahvale, sama se bolj nagiham k temu, da bi ga imela za ljubezensko izjavo. Prilagam ti ga v oceno. (Ah, sladki drget, ki napolni srce, ko v glavi zaigrajo spomini na besede ljubljene in oboževane osebe.)

Okoliščine najinega srečanja so bile sledeče: Z Maeve sva šli na večerjo v libanonsko restavracijo pri Earl's Court. Domov sem se vračala z District Line. Ura je bila devet. Stala sem na postaji in srce mi je trepetalo, ker sem se zavedala, da bi lahko, da bi morda lahko srečala omamno Elsie. Dela kot blagajničarka ali nekaj podobnega v Razstavnem centru, kar me je napeljalo na to, da sem Maeve predlagala, naj večerjava v tistem koncu. V turkiznih kavbojkih, ki sem jih imela na sebi, sem se počutila precej greha vredno. Razmišljala sem, na katero stran naj nagnem baretko, in si predstavljala, kako bi bilo, če bi se Elsie nenadoma prikazala izza kakšnega vogala, me opazila v množici, pokimala v mojo smer, se mi morda celo nasmehnila in me pozdravila. Elsie bi mi pokimala! Se mi nasmehnila! Lahko bi celo, seveda, če vagon ne bi bil preveč poln in bi bila ona nekadilka - nekako sem si predstavljala, da je - lahko bi del poti potovali skupaj, sedeli bi druga ob drugi in se celo pogovarjali. Kot ponosna mati, ki zna ponoviti vsako besedo, ki jo je kdaj izgovoril njen otrok, sem znala na pamet vse, kar mi je Elsie do tedaj kdajkoli mimogrede navrgla, medtem ko je hitela iskat stol, s katerega bi vodila sestanek naše skupine.

Strmela sem v obraze v množici in med njimi iskala koga, ki bi bil podoben Elsie: mlada dekleta s slušalkami so prepevala besedila neslišnih pesmi, dva Avstralca sta na klopi jedla pomaranče... Ta je imela njena usta, ona njeno postavo. Včasih se mi je zazdelo, da jo vidim, kako prihaja proti meni. Zaprla sem oči in v mislih ponovila vsako potezo njenega obraza. Ko se mi je zazdelo, da sem ujela zadnjo senco, vsako podrobnost, sem odprla oči in si želela, da bi stala pred menoj. Kakšna množica se je valila iz predora Ideal Homes! Koliko ljudi, ki niso bili Elsie!

Pripeljal je moj vlak in ne bi bilo dobro, če bi me preveč zaneslo. Saj si sama

rekla prejšnji petek: "Ta teden Elsie, naslednji teden katera druga." Vejetno Maeve, če ne celo ti, Hester, če te ne bi preveč poznala, da bi si dovolila sanjariti. Ampak Elsie, Elsie je tako zelo pametna, tako strupeno zbadljiva, tak izziv, da se ga je vredno lotiti. Hotela sem jo srečati nekje drugje, na običajnem mestu, kjer ne bi imela moči, ki jo ima na sestankih. O tem sem razmišljala, ko sem stopila v vagon in nisem takoj opazila, da je bil namenjen kadilcem. Nisem hotela kot kašen skinhead med vožnjo odpirati vrat med vagoni, zato sem se odločila počakati do naslednje postaje.

V vagonu je bilo čudno vzdušje. Nekaj takega kot vljudno sprenevedanje, kot bi bilo komu potihem slabo. Dve ženski v zelenih volnenih jopicah sta zaskrbnjeno zrli v spečo pojavo na nasprotnem sedežu.

"Misliš, da je z njo vse v redu?"

"Najbrž spi."

"Morda bi morali koga obvestiti."

"Ne misli, da bi ti bila hvaležna."

Speča pojava je neugledno zgrbljena nihala v ritmu tresenja vlaka. Imela je temne kolobarje okoli oči in prekrizane noge. Modro krilo in dolg brezrokavnik. Neke vrste uniformo. Hecno je, kako pogosto v uniformi sploh ne vidimo človeka. Pričakujemo, da uniforma nekaj čisti, in bolj obzirno se zdi, če se pretvarjamo, da nismo nič opazili. Ženska je spala. Lahko, da se je utrujena vračala z dela, sesedla se je, ali pa... Vlak je zapeljal v ovinek, luči so utripnile, njena noga je trznila.

"Morda bi jo morali zbuditi. Prespala bo svojo postajo."

"Nisi v Sheffieldu. Barbara. Najbolje, da jo pušči pri miru."

"Tejle pa ni posebej dobro," sem pomislila in še naprej gledala v spečo žensko. Ne bi se zmenila zanjo, če oni dve ne bi zveneli tako zaskrbnjeno. Ljudje se kar naprej sesedajo in bolje je, da jih pustimo pri miru in se brigamo zase. Pojava se je rahlo premaknila. Temni kolobarji, pomečkano krilo, umazan brezrokavnik: bila je Elsie.

Elsie Hooper! Elsie, ki je bila tako zabavna, tako vznemirljiva, ki je celo Maeve lahko pripravila do tega, da je utihnila in jo poslušala. Elsie, ki je imela na obrazu rdeče sledi od naslonjala za roke, na katerem je počivala njena glava. Elsie, ki je na sestankih kar prekipevala od energije, vedno pripravljena, da poskoči. Elsie, ki se je premetavala na sedežu podzemne in v spanju trzala z nogami.

"Že v redu," sem rekla ženskama v zelenih volnenih jopicah, "moja prijateljica je."

"No, sem ti rekla," je ena s širokim nasmeškom rekla drugi in se končno lahko udobno namestila in se posvetila svoji knjigi.

Sedla sem poleg Elsie. Vedno se je tako lepo izražala, 'hrpava od retorike', kot si rada rekla, in ko sem sanjarila o najinem

prvem poljubu, sem si -najbrž zato, ker je toliko starejša od mene- predstavljala, da me bo kar dvignilo v neskončne višave. V tistem trenutku ni kazalo, da bi bila Elsie sposobna dvigniti navaden krompirjev olupek.

Bila sem priča padcu svojega idola, razočarana in nekako užaljena. Želela sem si briljantno, duhovito, rahlo zlobno žensko s čutnimi ustnicami, ne pa še eno utrujeno feministko, za katero bom morala skrbeti. Te misli so me hitro minile. Ko sem prisedla, je odprla krmezljave oči in z naslonjala šibko vprašala: "Na kateri postaji smo?"

"Na Victoriji. Ravno speljujemo."

"Speljujemo?" je zacvilila. "Ne! Tega mi ne morete storiti. To je moja postaja." Stresla je z glavo, se popolnoma zbudila in potrto boljčala v modre ploščice postaje, ki so počasi izginjale v tunelu. V sebi ni imela niti toliko moči kot ujeta ptica, da bi z glavo udarjala ob steklo. Začela je jokati.

"Tega ne morem prenesti," je tiho soplja, "ne vem, kaj bom storila." Sesedla se je nazaj na stol in spoznala sem, da v njej tisti hip ni bilo nikakršne energije, nobene vzmeti, ki bi ji pomagala skočiti. Z zadnjimi močmi, kot bi recitirala, je rekla: "Šla bom na Embankment. Presedla na Northern Line. Zveza je hitra. Zaprla bom oči za dve postaji. Spomniti se bom, da se moram zbuditi."

"Elsie," sem jo nežno prekinila. "naslednja postaja je Saint James's. Pojdi z mano domov."

Končno mi je bilo enkrat všeč, da živim v West Endu. Drugače je to pomenilo vsaj šest postaj do spodobnega lezbičnega življenja.

"Pridi," sem ponovila. "Navzgor po tekočih stopnicah, oddaš vozovnico, greš čez prehod za pešce in doma sva."

Elsie je zamomljala nekaj o vsiljevanju, vendar se je vseeno skobacala na noge in kot kakšna brezdomka pobrala svoje vrečke.

Jaz sem že jedla z Maeve, vendar sem zaradi nje pristavila ponev na kuhalnik. S steklenim pogledom me je opazovala, ko sem rezala, sekljala in cvrla.

Nenadoma je skočila pokonci in rekla: "Ne, ne moreš me streči. To ni prav!"

Prijela je ročaj ponve in začela mešati s čajno žličko. Najbrž se ji je zadržala prelahka, sumničavo jo je pogledala in jo nekajkrat stresla, kot da je dežnik, ki se noče odpreti. Ubožica mala! čisto sem bila uničena od pomilovanja, vendar si tega nisem upala pokazati.

...

Elsie je nehala jokati. Upala sem, da zato, ker ji je bolje. Pred njo sem postavila krožnik juhe, vendar je njena glava zdrsnila z dlani, na kateri je počivala in padla v lečo. Dvignila sem jo, jo objela okoli ramen in odvlekla v posteljo. Slekla sem jo in šla v kuhinjo po termofo. Ljubeče sem ga ovila v kostonjev pulover iz kašmirske volne, da si ne bi poparila prstov na nogi. Zmanjkalo jo je v hipu.

Umila sem se in gledala televizijo. Nič posebnega. Razmišljala sem o Elsie, o službah, ženskah in skodelicah čaja. O tem, da je usmiljenije učinkovitejša od broma. Elsie se mi je tako smilila, da mi ni bilo do seksa. Potem sem še sama šla v posteljo. Slekla sem se v temi in pritipala na levo stran postelje. Nekaj časa sem ležala budna in se spraševala, kaj ti bom povedala. Končno sem se znašla v postelji z omamno Ell, ona pa je presmrčala moj epski trenutek.

Ob 8:30 naslednjega jutra, danes zjutraj, sem se zbudila. Prvi hip sem nisem premaknila. Imala sem razločen občutek, da se je preteklo noč nekaj zgodilo, vendar se nisem mogla spomniti kaj. Obrnila sem glavo in se takoj zavedla, da je še nekdo spal z menoj, sicer bi ne bila na levi strani postelje. Sem pobrala koga v disku? Tega načeloma ne počnem. Je prespala kakšna stara prijateljica? Zanimalo me je, če je bilo dobro. Mi je prišlo ali sem se prestrašila? Kdorkoli je že bil, je odšel in pustil popisano list papirja. Razgmila sem ga. Tole je pisalo na njem:

Lepa si kot štirje sendviči in osem čajev, ki stanejo točno pet funtov, ko v blagajni nimam drobiža.

Lepa si kot potlačena kremšnita, ki jo je stranka vrnila in jaz skrivaj pojedla.

Lepa si kot umazana skodelica v umivalniku.

Sonya, niti polomljen stol, ki ga skrivam za vozičkom in včasih sedem nanj,

niti ura, ki označuje konec delovnega časa, nista lepša od tebe.

Hvala!
Poljub, Elsie

Pa mi povej, Hester, je to pismo zahvale ali ljubezenska izjava? Jo mika moje telo ali si želi skodelico toplega čaja?
Vdano tvoja Sonya

*Anna Livia ima 37 let, je radikalna lezbičnica, feministka, pisateljica. Živi v Londonu. Pričujejoči odlomek je iz kratke zgodbe **1 woman = 7 cups of tea**, ki je prvič izšla leta 1984 v antologiji lezbične feministične proze **The Reach pri Onlywomen Press Ltd** v Londonu. Objavila je tri romane (**Relatively Norma, Accommodation Offered in Bulldozer Rising**), zbirko kratkih zgodb **Incidents Involving Warmth** in bila med soustanoviteljicami radikalno lezbičnega četletnika **Gossip**.*

Amado mio

Pier Paolo Pasolini:

**pesnik, pisatelj, esejist,
scenarist in dramatik. Slikar.**

**Filmski režiser in igravec. Komunist
(Marx), kristjan (Jezus) in pedofil (Freud).
Monstrum! - ali - poet?**

Bil je obseden z resničnostjo, najbolj skritim bistvom človekove duše, in ni izbiral umetniških sredstev, da bi prodlr vanjo, da bi jo razumel, obvladal in estetsko formuliral. In zdi se, da mu črke, besede, črte niti gibljive slike pri tem niso bile dovolj. Tudi če se je do resnice dokopal, mi od tega nimamo nobene koristi. Pokvarjeno življenje je tako in tako naš vsakdan. Zato je potrebno tu nujno dodati, kar je bilo na začetku izpuščeno: Pasolini je bil tudi prerok in na žalost so se njegove prerokbe uresničile. Bistvo življenja je torej smrt. Zato se lahko v nedogled sprašujemo, ga je res ubil 17-letni prostitutiranec **Pelosi**, ga je mogoče pokončala skupina neofašistov, ali se mogoče, resda posredno, lahko govori o samomoru. Ko govorimo o Pasolinijevi smrti, nas pravzaprav ne bi smelo nič (za)čuditi. Razen čudeža samega. Marksist, zaljubljen v Boga, bi lahko končal tudi kot s smrto opit borec. Paradoks za paradoksom, zato je kontradikcija ključna beseda za razumevanje njegovega življenja, njegove umetniške poti. In smrti.

Vojaškemu oficirju **Carlu Pasoliniju** in učiteljici **Susanni Colussi** se je Pier Paolo rodil 5. marca 1922 v Bologni. Zaradi očetove vojaške kariere se je družina neprestano selila, a najbolj srečen je bil, ko se je z materjo naselil v njenem rojstnem vaškem Casarse della Delizia v Furlaniji. Življenje v Furlaniji je posebej pomembno obdobje za formiranje Pasolinija kot osebnosti in ustvarjalca. Začuti korenine in doživi preobrazbo. Najprej na emocionalnem nivoju. Pozabi očeta in se brezpogojno zaljubi v svojo oboževano mater. Odbije fašizem in se zaljubi v kmečki svet. Najbolj ga privlači tisti naravni, poetični odnos, ki ga imajo kmetje do religije. To je direkten pogled k Bogu, univerzumu, brez posredovanja kakršnekoli cerkvene institucije. Takšen odnos ima do sveta otrok, ki na vse gleda radovedno in s spoštovanjem. Prvi razlog, da je svoj pogled obrnil in uprl na vaško življenje, ki mu je vzdramilo ljubezen do vrednot pozabljenega

raja, je bilo branje Gramscija. Prepričan je bil, da je prav tu moč najti moč, ki lahko privede iz slepe ulice, v katero je človeštvo pahnila buržoazna civilizacija potrošniške družbe. Na vasi se skriva revolucionarni potencial, postane komunist. Da so se prav v teh mladosnih letih mitičnega, arhaičnega, religioznega in čistega življenja v Casarci izoblikovale poleg temeljnih družbenih tudi njegove osnovne poteze literarne angažiranosti, pričajo pesmi v zbirki *"Slavec katoliške Cerkve"* (L'usignolo della Chiesa Cattolica) in še posebej njen zadnji del, ki nosi naslov *"Odkritje Marxa"*. Marksist, nagnjen k misticismu. In povrh še homoseksualec. Družba je morala pokazati svoje kremplje. Pasolini je moral pobegniti iz Casarse. Bil je namreč učitelj in čeprav je sam nekoč zapisal: *"Razen tega seksualna sproščenost v nobenem primeru ne izključuje poklica pedagoga. Sokrat je bil razuzdanec. Od Lisida do Fedre je imel številna ljubezenska razmerja z dečki. In kdor ljubi dečke, ta enostavno mora ljubiti vse dečke (in prav tu tiči razlog za njegov pedagoški poklic)." je mlademu profesorju to javno razkritje kratkoma o nemogočilo normalno življenje. Neki mlad fant je namreč izpovedal župniku, da je imel Pasolini z njim spolne odnose. Vprašanje homoseksualnosti zanj nikoli ni bilo moralno, ne etično. Izmisli si ga je katoliško meščanstvo in avtomatično so mu nasledili tudi komunisti. In tako je bil leta 1949 prav zaradi homoseksualnosti izključen iz KPI. A svojim načelom je ostal zvest: *"Ni me čudila diabolčna pokvarjenost demokristjanov, osupnila me je vaša nečloveškost. Popolnoma bedasto je govoriti o ideološkem odklonu. Jaz bom ostal in sem še vedno komunist, v najbolj avtentičnem pomenu te besede"*. Odbije ga sredina, iz katere izhaja, kakor tudi razred, ki ga s simpatijo podpira. Utemeljuje pozicijo outsiderstva in postane monstrum. A zgodovina nas uči, kako monstumi končujejo: v zapisih kronik škandalov in smrti. In res, skozi leta obtožbe kar dežujejo: za perverzijo, homoseksualnost in pomografijo,*

za hujskanje k sovraštvo med socialnimi razredi, celo za izmišljen, fantazmagoričen oborožen rop.

Živi v Rimu. V mestu administracije, kulture, turistov. A tudi v mestu beračev, klošarjev, prostitutk in dečkov, ki prodajajo telo prav takšnim monstroom kot je on sam. To je prelomnica v njegovem življenju in realnost postane zdaj prav tako pomembna kot je bila pred tem irealnost. Hermetičnost se meša s surovim svetom vsakdanjosti. Iz sveta otroštva prehaja v hladno ozaveščeno zrelost. In čeprav za večne otroke velja, da nikoli v popolnosti ne pozabijo bajno čudovit svet otroških let, Pasoliniju ni bilo nikoli mogoče uskladiti realnosti in sanj; tega ideala ni (iz)živel. V Rimu je sprva preživljal izjemno težavno obdobje, bil je obupan brezposelnež, podoben tistim, ki izščejo izhod v samomoru. Tujec v mestu. Furlanska vaška idila se izrodi v naturalizem urbanega, proletarskega dna. Kot nekoč med vaškimi mulci, zdaj svojo homoseksualnost izživlja med otroci barakarjev lumpenproletarskega rimskega predmestja. Vendar ni bil zadovoljen: *"Zdaj se predmestni fantje vozijo z motorji in gledajo televizijo, a se ne znajo več pogovarjati, komaj da se spakujejo"*. Kot da ne bi vedel, da je tudi za njih samo izobčenec. Zgolj sprevernena podoba sprevernene družbe, ki jo je nujno potrebno zrati. To spoznanje mu zapusti globoke brazde, na obrazu in duši.

Leta 1955 je objavil svoj prvi veliki literarni uspeh, roman *"Dečki s ceste"* (Ragazzi di vita). Resničnost je obupna, umazana in neusmiljena, zato je tudi vsebina neobičajno surova. Jezik, ki ga je iz furlanskega narečja zgodnje poezije kmalu zamenjal s pesniškim begom v enigma (labirint), je tu čista reprodukcija žargona "sottoproletaria". Le tako se je lahko soočil z realnostjo, brskal in kopal po njej; hodil za tistim, kar je izza nje, kar je izpod nje. Roman zato nima samo izjemne literarne vrednosti, ampak je tudi svojevrsten, neprecenljiv dokument. Je pogumna ljubezenska pripoved, polna boleče poetičnosti vrvenja dečkov nekakšnega mestnega obrobja, polna nočnega dogajanja predrznih krutih dejanj in grozljive smrti. Smrt sama je opisana šele na koncu, ko reka odnese malega Genesia. Nič se ne trudi z dramatičnim poudarjanjem, smrt ima samo simbolni pomen. Izidu knjige, ki je bila izjemno lepo sprejeta tako med bralci in kritiki, je seveda sledil proces zaradi obscenosti. Kronika škandalov in smrti gre svojo nezaustavljivo pot. Zbirki lirskih pesmi *"Gramscijev pepel"* (Le ceneri di Gramsci, 1957) sledi dve leti kasneje roman *"Nasilno življenje"* (Una vita violenta), ki ga uvrsti med redke italijanske pisatelje, ki uživajo ugled tudi v tujini. Tudi tu je prizorišče revno rimsko predmestje, tudi tu v glavnih vlogah nastopajo "fantje s ceste", katerih dejanja so "stranpoti", ki jim pomagajo preganjati dolgčas ali pa zgolj preživeti. Tudi tu je prikazovanje moralne telesne bede nepomirljivo in tudi tu je glavni junak Tomasso, navidezno predren, ko od ostarelih pedrov izvablja denar, sicer pa plah in molčeč, preko neizbežnih usojenih postaj, (pre)gnan v smrt. Kasnejša prozna dela so v primerjavi s pesniško pro-

dukcijo manj pomembna. V zbirkah "Religija mojega časa" (La religione del mio tempo) in "Pesem v obliki vrtnice" (Poesia in forma di rosa) njegovo intimno doživljanje, strastno polemiziranje in nepomirljivost, slavo življenju ter boleča erotika, najdejo tako svohoden in pogumen izraz, da bi mu le stežka našli primerjavo. Iz bogate literarne zapuščine njegova dela izhajajo tudi posthumno. Tako je italijanski založnik Einaudi letos izdal roman "Petrolio" in kritiki se kar ne morejo odločiti, gre za "visoko pesem" ali zgolj za pornografijo. Ali testament?

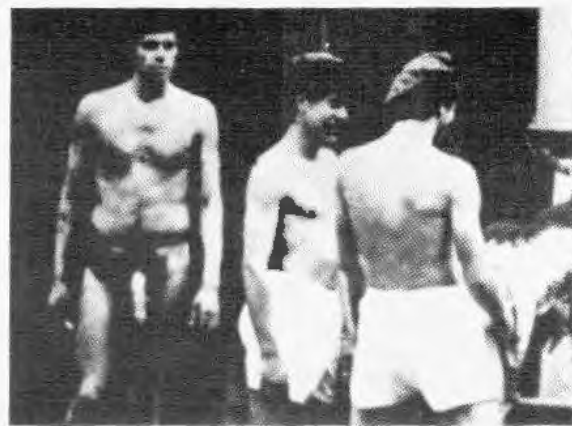
Ne smemo pa pozabiti, da je bil Pasolini vselej tudi v središču intelektualnih polemik. Naj je razpravljaj o čemerkoli, vedno je razodeval nekakšno hrepenenje po absolutnem, po "moralnosti" v najvišjem pomenu besede. Globoko se je zavedal svoje "drugičnosti", "izobčenosti", "zaznamovanosti" in zato je v najbolj vročih debatah večkrat nastopil z napadalnostjo krotkega posameznika proti hinaščini in lažni strpnosti večine. Tako v eseju "Ječa in bratstvo homoseksualne ljubezni" med drugim pravi: "Ne imeti avta in ne živeti v dvoje lahko velja danes, ko je splošna obveznost, da imamo avto in odnos v dvoje (pošast potrošniškega gospostva z Janusovo glavo), le kot velika nesreča, kot neznozna frustracija. Heteroseksualna ljubezen, ki je tako neomejeno dovoljena, da se je že izrodila v prisilo, se je razcvetela v neke vrste "družbeno erotomanijo". Poleg tega niso seksualne svobode zahtevali in izvedli od spodaj, ampak je bila vzpostavljena od zgoraj navzdol (ko je potrošniško-hedonistični oblastniški aparat navidezno popustil vztrajnemu pritisku progresivnih elit). In končno "velja vse to samo za večino". Manjšine (bolj ali manj določljive) so izključene iz velikega nevrotičnega žrtja. Tistim, ki so "ubogi" še v klasičnem smislu, nekaterim skupinam žensk, grdim, bolnim in - da se vrnemo k naši temi - homoseksualcem, je prepovedano uživanje nove svobode, svobode večine, ki si sicer jemlje pravico iluzorne tolerance, vendar je pri tem bolj netolerantna kot kadarkoli."

Grozljivo in neopravičljivo je, a potrebno je povedati: Pasolini v slovenščino še ni preveden. Tistega nekaj malega, kar se nahaja v revijalnem tisku, to "pravilo" samo še potrjuje. Je pa v sezoni 1985/86 PDG Nova Gorica postavilo na oder dramo "Orgija", v kateri se Pasolini (v verzih) sprašuje o telesnosti, nasilju (simbolizaciji) zgodovine na človeškem telesu. Leta 1988 pa je za posebno presenečenje poskrbel CD, ki je pripravil njegov teden in ga poimenoval "Pasolini - kdo je?". Razstavi, literarnim večerom in filmskim projekcijam so prisostvovali številni prijatelji, med njimi njegov igralec in ljubimec **Ninno Davoli**, ki je ob tej priložnosti dejal, da je bil Pasolini zanj "tutta la mia vita".

Zares zavirljivo svetovno slavo je Pasolini doživel, ko je s svojimi deli obogatil filmski svet. Najprej kot scenarist, da bi leta 1961 s filmom "Berač" uresničil svoje sanje o avtorskem filmu. In Pasolini je bil avtor par excellence. Avtor, za katerega je bila tudi filmska teorija preozka koža. Skozi lik Accatoneja (Franco Citti), mladega zvodnika z obrobja Rima, željnega lagodnega življe-

nja, a ubitega pri pobegu iz aresta, uprizoril lov na resnico realnosti, vendar ne skozi simbole, ampak skozi resničnost samo. Resnica: smrt?! Čeprav uporablja izkušnje neorealizma, je že zaznati težnjo k estetizaciji in stilizaciji: berači ob spremljavi Bachove glasbe. Tudi drugi film, "Mamma Rimini", se dogaja v subproletarskem okolju, potem pa ga je slast po pronicanju v vse sloje resničnosti vodila od realizma do baroka, od rimskih predmestij do antične Grčije, od vsakdanjosti do mitologije. Poskrbel je za eklectičizem tako na tematskem kot tudi stilističnem nivoju. Od "rimskih" filmov se je zatekel k izvorom: zemlji, poganski in krščanski mitologiji: "Evangelij po svetem Mateju", "Kralj Ojdip", "Medeja". Vmes: "Priči in ptičke", "Teorema", "Svinjak". Leta 1971 je posnel uvodni sprev v Trilogijo življenja. V njej se je vmlil k čistemu telesu ter k spolu kot razkrivanju polti in kože, k izvirnemu erotičnemu stiku. Ekranizacijo srednjeveških del si je zamislil kot del vsedruženega procesa seksualnega osvobajanja in zato "Dekameron" prikazuje najbolj "primitivne", "avtentične" in "izvirne" oblike človekove seksualnosti. Podoživimo vitalno arhaično moč spolnih organov, nepozaben pa je kader, ki v velikem planu pokaže med nogami ležeč deški ud. S tem prizorom je Pasolini temu "objektu" napravil najlepši filmski spomenik. "Canterburjske zgodbe" so manj uspele, z ekranizacijo pripovedk "Cvet tisoč in ene noči" pa je trilogijo "della vita" triumfalno zaključil.

Spet prelomnica. Osvobajanje kot da ni uspelo, Trilogiji življenja se odreče, teme zanimanja pa postanejo laž lažne tolerance, masovna manipulacija, degradacija telesa. Posname uvod v Trilogijo smrti, film "Saló ali 120 dni Sodome". V njem razkrije mehanizme fašizma kot oblasti zločina, ki je v svojem bistvu pederastična. Saló je prisopodoba nemoči, impotence mrtvosemenske družbe (suhih vej). Gre le še za avtodestrukcijo in popoln razkroj, celo smrt sama je le še gola eksistenca. Na (ne)srečo se Trilogija smrti ni nadaljevala. Ali pač: leži na trebušu, ena roka je odtegnjena, druga skrita pod telesom. S krvjo popackani lasje padajo na

odrgnjeno in poškodovano čelo. Obraz, deformiran od podplutb, je črn od modric in ran. Tudi roke so modročrne in rdeče od krvi. Nekateri prsti leve roke so polomljeni, drugi odrezani. Leva stran vilice je zlomljena. Sploščen nos obrnjen na desno. Ušesa porezana na pol, levo uho iztrgano iz korena. Rane po ramenih, prsnem košu, sledmi gum lastnega avtomobila, s katerim je bil povežen. Deset polomljenih reber, polomljen prsni koš. Jetra poškodovana. Srce počeno... Ne, to ni scenarij za film, to je realizacija scenarija, ki ga je Pasolini pisal vse življenje za svojo lastno smrt. Zgodila se je 2. novembra 1975 na malem nogometnem igrišču obale Ostije. Orožniki so zapisali: (...) Pelosi (17-letnik, ki je priznal krivdo) je dodal, da ga je moški povedel na nogometno igrišče (...) rekel mu je, naj odneha, vendar je oni (Pasolini) pobral takšno palico za ograjo vrtov in mu jo hotel vtakniti v zadnjico... da se je Pelosi obrnil in začutil na sebi Pasolinija, ki ga je s palico udaril po glavi... da je (Pelosi) zagledal na tleh desko, jo pobral in mu jo razbil na glavi...

Ko je nekdo v barakarskih naseljih spraševal ljudi, kaj mislijo o Pasolinijevi smrti, mu je neka ženska na vprašanje, ali bi raje imela sina kot je Pelosi, ali sina kot je Pasolini, odgovorila: Kot Pelosija seveda. Pasolini je vendar peder!

Goran Glonar

foto: iz filma Saló

Orlando

"Orlando", film o androgenosti in nesmrtnosti, ki ga je režirala **Sally Potter**, je posnet po istoimenski noveli **Virginie Woolf**, fantastični biografiji, ki jo je posvetila svoji prijateljici in ljubimki ter prav tako pisateljici **Viti Sackville-West**; gre torej za delo, v katerem avtorica z uporabo fantazije izraža realnost. Za Orlando pravijo, da je to najdaljše in najbolj šarmantno ljubezensko pismo, ki je bilo doslej napisano v literarni obliki. Iz pisem je jasno razvidna njuna vzajemna omama; "če bi te videla," je zapisala Virginia, "ali bi me poljubila? Če bi bila v postelji, ali bi..." Vznemirljivo, zares!

Orlando je zgodba o nekom, ki živi štiristo let; od obdobja Tudorjev vse do sodobnosti in to sprva kot moški, ki se zatem transformira v žensko. Zgodba se prične v času Elizabete I, ki jo upodablja **Quentin Crisp**, "prva dama" angleškega gay gibanja; falzet pa ji posodi svetovno znani pop pevec **Jimmy Somerville**. Kljub temu, da se film začne daleč v preteklosti, režiserka Potterjeva trdi, da ne gre za zgodovinski film, pač pa za prikaz Orlanda kot povsem sodobnega lika. Orlando, torej moškega in ženskega, igra angleška igralka **Tilda Swinton** in to več kot samo uspešno! Glavna oseba najprej nastopi kot šestnajstletnik, ki se pri tridesetih spremeni v žensko. Kot nesmrtna ženska preživi osemnajsto in devetnajsto stoletje, vse do leta 1928, ko se roman konča, film pa nadaljuje pripoved v današnji čas. Skozi filmske prizore, ki se vrstijo pred nami, tako skupaj z Orlandom potujemo skozi stoletja; na dvoru kralja Jamesa (**Dudley Sutton**)

srečamo Orlanda, ki se brezupno zaljubi v rusko princeso. Ta strast ostane neizpolnjena, princesa pa se vrne v Rusijo. Orlando išče tolažbo in uteho v poeziji, vendar je tudi tu izigran in osleparjen s strani brezvestnega pesnika. Težnje po poeziji zamenja popotniška mrzlica: Orlando se tako odpravi na dolgo pot v Centralno Azijo in podpre Khana (**Lothaire Bluteau**). Vsakič, ko se izkaže, da bi lahko koga ubil ali da bi bil sam ubit, Orlando spremeni spol. Kot žensko srečamo Orlanda na našem popotovanju skozi zgodovino v londonskih salonih osemnajstega stoletja, v viktorijanskem obdobju, prežetem z represijo in hipokrizijo, na koncu pa še v hrupnem dvajsetem stoletju, ki je vso zaznamovano z večno naglico; Orlando v vlogi ženske je na koncu sicer oropan denarne blaginje, vendar pa v zameno za to najde sam(ega) sebe. Skozi celotno filmsko dogajanje smo torej priča zgodovinskim ozadjem in neizogibnim spremembam, ki jih minevanje časa prinaša s seboj, vidimo pa tudi, kako malo ali skoraj nič se ni spremenilo glede vlog, ki jih je družba določila ali bolje rečeno pripisala moškim in ženskam. Ta kritika izzveni še posebej ostro na platnu, ker nam je ves čas popolnoma jasno, da je Orlando, ki se zaljubi v Sasho (igra jo **Charlotte Valandrey**), v resnici moški, ki ga igra ženska. Tildi Swinton je moška vloga očitno pisana na kožo, saj jo je pred tem uspešno odigrala v igri *Moški moškemu* (*Man to Man*). Njena androgenost in nespornost igralske sposobnosti so tisti ključ, ki ji je odprl vrata do glavne vloge v filmu Orlando.

Film je delo ljubezni vseh, ki so ga ustvarjali; delo, ki je bilo naporno in trdo in kjer ni bilo nobenih kompromisov. Zaradi stiliziranega načina prikazovanja zgodbe, ki se odvija pred nami, zaradi povsem nekonven-

cionalne estetike, pa tudi zaradi same vsebine, ki je vsekakor zapletena in neobičajna, je to seveda film, ki vsem ne more biti enako blizu ali, če hočete, film, ki ga marsikdo ne bo ne začutil ne razumel. Relativnost in fleksibilnost spola, vlog, ki jih v življenju igramo, je v zadnjem času tema, ki je vse pogostejše prisotna v javnosti; glavna odlika tega filma je neskončna zapletenost človekove podobe in ne toliko to, da se ukvarja z moškimi oziroma ženskami kot takimi.

Za film Orlando so značilni čudoviti kratki igralski vložki drugih likov, ki še bolj povdarjajo in poživljajo epsko pojavljanje Tilde Swinton, ki redkokdaj sploh izgine s platna. Quentin Crisp, ki igra kraljico Elizabeto I, se pred nami premika kot kakšen velik, zlomljen metulj; edina ustrezna ocena za to vlogo bi se glasila: naravnost veličastno! Celotno igralko kot Flora Robson, Bette Davis in Glenda Jackson so bile v primerjavi s Quentonom prav klavne zgodovinske dame. Resnično, to je kraljevsko odigrana vloga kraljice, vredna posebne pozornosti. Za Jimmija Somervilla pa lahko v šali rečemo, da ne samo da poje kot angel, ampak ga tudi igra.

Orlando se nam boja v letošnji jesenski cineastični ponudbi obeta tudi v Ljubljani. Upajmo, da res! Do takrat pa se bomo moral(i)de zadovoljiti z nekaj razkošno oblečenimi liki iz filma, za katerega lahko z vso resnostjo trdimo, da bi bilo neodpušljivo, ko ga ne bi imeli priložnosti videti tudi v domačih kinematografih.

Nataša S. Vegan & Bojana Vesel

Nekega dne sva se s P-jem odločila, da si poiščeva pravo žrtev. Stopila sva v park in se začela pomikati med drevesi, grmovjem, temnimi postavami, ki so kar bile tam in se niso premaknile. Pristopila sva k eni, položil sem ji roko med noge, a ni niti trznila. P. me je povlekel naprej. Morda mu ni bil všeč vonj, morda ne odsotnost luči. Malo naprej, bliže cesti, tako da se je dalo videti obraze, sva presekala pot tipu, ki je zelo mrzlično hitel v temo. Zdel se nama je zanimiv, majhen, dokaj suh, nekako živčen, takorekoč hlepeč po marsičem. Moral je imeti kakih dvajset let, recimo, da je bil nekje na začetku, v poletu, v skoku v življenje. Obrnila sva se in mu sledila po poti. Bil je hiter, zaletav. Brzel je od ene do druge postave, postal na trenutek, skorajda že izginil in se spet vrnil. Pustila sva ga, da je to operacijo večkrat ponovil, torej je res nekaj želel, potem pa, ko se nama je zopet približal, sem ga prijel in mu takoj potisnil jezik v usta, se tesno pritisnil obenj ter ga močno zgrabil za rit. Ni bil niren, malce je trepetal, malce trzal, kot da se mu mudi. Potisnil sem ga v grmovje ter ga vse bolj drgnil med nogami. Vstajal mu je. Zdaj sem si odpel hlače, ga vzel ven, ga prisilil k pokleku in mu ga zani v usta. Pristopil je P., objel me je okoli ramen, me poljubil, šepnil, da je pravi. Kar zijal je, še enkrat me je poljubil, zadelo se mi je, da je srečen, ali vsaj zadovoljen. Žnev mi je cuzala tiča, eno roko pa že stegovala po P-jevem. Čas je bil za najin načrt. Tipa sem povlekel gor, gremo drugam, sem šepnil. Res je bil pravi, sledil nama je proti progi, ob nasipu smo se ustavili, obstopila sva ga, ga močno pritisnila k sebi in začela vleči cunje z njega. Kot v nekakšni vročici sva ga grabila, že zarivala ud vanj, ga ščipala, grizla meso. Od njega je vel obupen vonj po dišavah, obenem se je potil, hlatal za zrakom, se tresel, stokal, da je postajalo neprijetno. P. mu je zvil roke, jaz pa sem mu zadačil robec v usta, ga podril na tla, na isto ostro kamenje, ga sezul, mu povsem povlekel dol hlače, da je bil čisto nag, ta trepetavi suhec, ki je hlepel po kurcih, po stotih življenjih, ki je hotel ustvariti bog ve kaj. Zdaj je gledal prestrašeno, pa vendar še vedno pogledoval v mednožje, zdaj enega zdaj drugega. Nekaj je čakal. S P-jem sva tudi čakala. Morda še ni bilo dovolj pozno, morda postave še vedno slonijo v grmovju, morda je vlak še predaleč. Zgrabil sem se za kurca, ga začel drkati, počenil k tipovi glavi, da ga je imel pred seboj, tak, razprtih oči, nekako nemiren. P. je storil enako, vendar z druge strani. Tipa sploh ni bilo več treba držati, kar ležal je pod nama, boljčal v najina štrleča kurca, čakal, da ga zalijeta, ali morda, da pride še kdo, da se pridruži še kdo, da pride vanj še kdo, da ga buta, buta do konca. Nad nami je začelo ropotati. Seveda, približeval se je vlak, že je bil tu, že je drdral mimo, hitro, saj je bila postaja še daleč. Zdaj, sem zavpil. Vstala sva, pograbila tipa za roke in ga zvlekla po nasipu na

progo. Obrnila sva ga prek tračnic, ki so še podrhtevale, iz jakne sem potegnil vrvi, zvezala sva mu roke in noge, razprte, tako da je s trupom in jajci bingljajl vmes, tam, kamor se spuščajo odpadke z vlakov. Tipa sem vlekel za lase, mu dvigal glavo, da me je lahko gledal med noge, ko sem čepel pred njim, P. pa je legel nanj in ga fukal. Nikoli ga nisem videl, da tako uživa. Tip se je skušal rešiti, kar je bilo nemogoče, obenem pa je z zadnjico vse bolj sledil P-jevemu ritmu. Ko je P-ju prišlo, sem ga zamenjal, P. pa je brisal kurca po tipovi glavi. Šlo je globoko, zadrževal sem, praskal z nohti po njegovem hrbtu, udarjal. Zemlja je začela

drhteti, zapiskalo je skozi noč, vsi trije smo kar odskakovali in vlak je zdrvel po sosednjem tiru. S P-jem sva blazno zakričala, zadiral sem se v žnev, P. je tipu izvlekel robec iz ust, mu potisnil vanj kurca, ki je bil verjetno ves umazan. Tračnice so pojenjavale pa spet začenjale drhteti, vse bolj, tokrat še močnejše. P. je skočil stran, tip je začel kričati, se premetavati, čutil sem prihajanje, butal sem vanj, potem pa se ločil od njegovega telesa ter se prevrnil po nasipu. Vlak je zdrvel čezenj, nekaj je padlo daleč stran, oddihaval sem se, P. se je prižel, nežno, ljubeče, pobožal me je po laseh in me poljubil.

Studio Pandora

Studio Pandora

Jeff Stryker

Najbolj nepričakovano je to, kako zelo je več z besedami. Morda so ga lepih manir naučili v dveh letih v mornariški šoli (tja so ga poslali, ker je bil upornik). Ali pa je to zgolj naraven talent. Dejstvo je, da se pogovarja o vsem - in to čisto spodobno. Celo preklinjanja se izogiba.

Jeff Stryker. Nedvomno eden od najbolj znanih in najbolje plačanih gay porno zvezd na svetu. V poslu, kjer fantje pridejo in gredo, mu je uspelo vreči sidro, obenem pa se je iz

navadne porno zvezde prelevil v gay ikono. Poziral je pred fotografsko kamero francoskih kič fotografov **Pierre et Gilles**, ki sta ga oblekla v ozke hlače in mu nataknila rogove. Lani se je sprehodil na reviji **Thierryja Muglerja**, ki je nalašč zanj kreiral nekaj oblek. Pariški gayi so ponoreli, ko se je sprehodil po modni stezi, straight občinstvo se je spraševalo, kdo je ta možičelj (velik je okoli 170 cm) in zakaj povzroča takšno norišnico. Ko se je razvedelo, so ga oblegali moški in ženske z eno samo mislijo...

Ampak Jeff je še kaj več kot gay ikona. Predvsem v Ameriki je tudi vodilni zvezdnik straight porničev. Uspel mu je prodor na oba trga. In v nasprotju s porno zvezdami, ki končajo brez ficka in zlorabljeni od svojih in tujih želja, je Jeff svojo kariero uspešno prevzel v svoje roke. Z bratom Rickom (ki tudi snema gay porniče) upravljata z lastnim podjetjem Stryker Productions, snemata lastne filme in skrbita za distribucijo. Poleg Jeffovih videofilmov in revij si lahko omislite še vrsto "stranskih" izdelkov - od Jeffa, ki igra karte, kaseto z navodili za samoobrambo, črpalko za večanje penisa, telefonski seks in povrh vsega še plastični posnetek - v naravni velikosti, torej okoli 27 centimetrov - Jeffovega "orodja", ki bo menda postal uspešnica...

Jeff, ko beseda nanese na to, raje govori o "rubber goods". Ponuja dva osnovna modela: "Realistic" in "Rotating Stryker"; oba sta menda ogromna in narejena po originalnem vzorcu. Govori se, da so končnemu izdelku dodali nekaj centimetrov - Jeff pravi, da zato, ker med "poziranjem" ni imel povsem trdega. "Mora ti stati tri minute, ko vse skupaj pripravljajo. Nataknejo ti nekakšen lonc in vanj zlijejo gibs. Tako je malce težko ostati, saj razumete, motiviran..." Pravi, da ni ravno zadovoljen z izdelkoma, predvsem zato ne, ker zanju dobiva samo tantieme. Ampak to se bo spremenilo. Ko bo na mizi nova pogodba, bo lansiral

nove izdelke, predvsem "Jeffa, ki se napihne".

"Ko jih dobim, jih bom napihnil petdeset, šestdeset, in jih spustil na bazen." Mar ni malce nenavadno imeti del telesa v javni lasti in obtoke? Ni to "odtujevanje", če pomisli na svoje oboževalce, ki sedijo (ali karkoli že počno) doma z njegovimi "realističnimi gumijastimi izdelki"? "Res je novo. Vedno prepričujem ljudi, da nosim naokoli original."

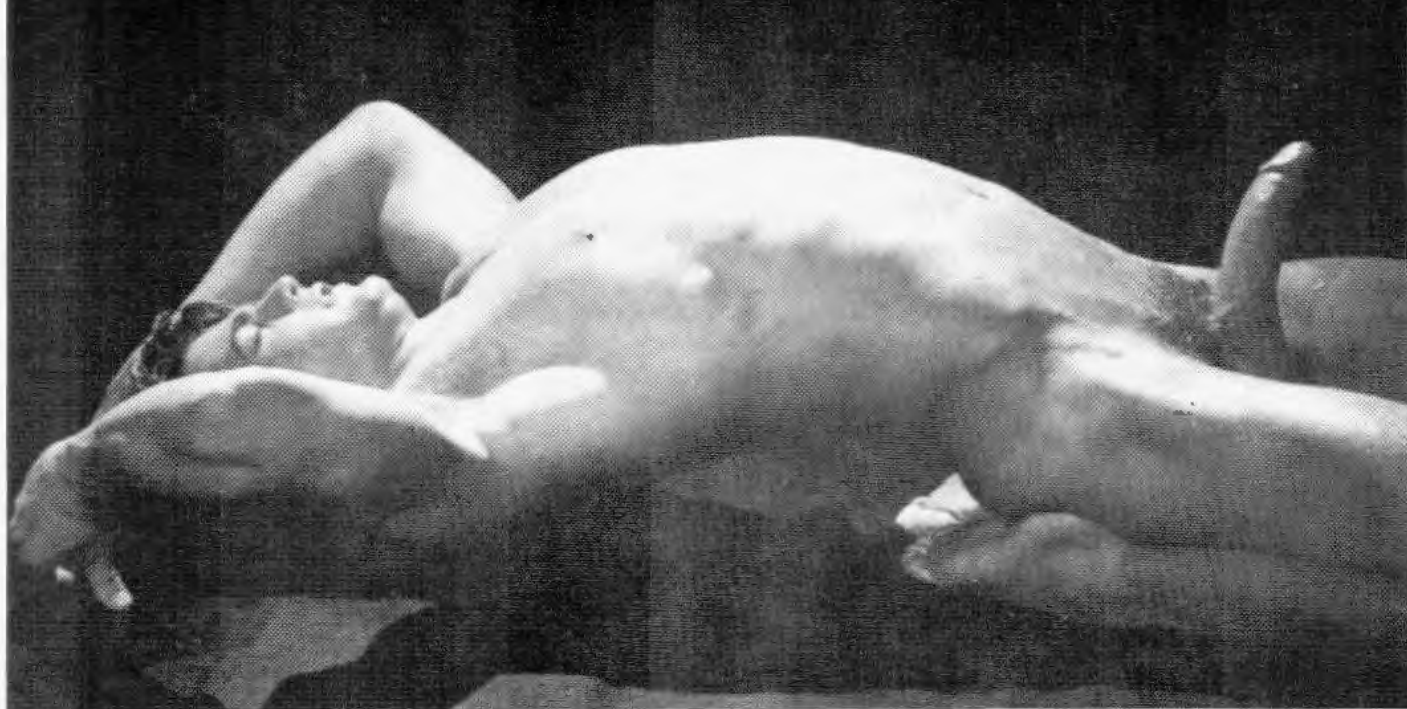
Poveljstvo podjetja Stryker je kar Jeffov dom, skromen bungalov v bohotni ulici v Los Angelesu. Nobenih pripomočkov, ki bi jih človek pričakoval v stanovanju porno zvezde, ni priprav za boljši seks, ostankov orgije iz prejšnje noči... Namesto tega so povsod televizorji in telefoni. V eni sobi so video igrice, v drugi osebni računalnik. V tretji naprave za montiranje videov. Otroška soba - Jeff ima triletnega sina Joeja - je nabasana z igračami. Za hišo je bazen in uteži (ki jih uporablja vsak drugi dan).

Priznati je treba, da je Jeff vedno videti nekako preveč zdrav. Deški videz, s katerim je začel kariero, se je izoblikoval v nekakšno "soap opera" osladno ljubkost. In čeprav že skoraj dve leti ni posnel nobenega novega filma, to ne pomeni, da svoje ljubkosti ne namerava več razkazovati. Za zdaj ureja posle, pregleduje pogodbe in prebira scenarije za "navadne" filme.

Da, Jeff je tako velik, da je težko trditi, da je samo gay ikona. Je praklaj zvezde devetdesetih, ki čaka, da se "zgodí". V kratkem namerava prodreti v "mainstream" filme in glasbo. Nič ni nemogoče. Single je menda že posnet. Nekaj v stilu funka, med katerim ima Jeff monolog o predmetu poželjenja: "Velik je in trd"... "zakričal boš"... itd. "Sam sem napisal besedilo," pravi. "Naslov je Wild Buck. Hotel sem naslov Wild Fuck, pa sem se moral unesti. Mislim, da se bo dobro obnesel v diskotekah."

Čeprav so njegovi posli ravno tako razviti kot njegove pritikline in čeprav se je tega posla redkokdò lotil s takšno preračunljivostjo kot Jeff, sam še vedno trdi, da gre v prvi vrsti predvsem za srečo. Kajti leta 1986, ko je bil tik pred snemanjem prvega filma (*Bigger Than Life*), je skoraj stisnil rep med noge. Producentom je rekel, da ne more... Podvojili so mu honorar. Jeff je zavohal, da očitno ima nekaj... Še enkrat je zavrnil, še enkrat so povišali honorar. In Jeff je uvidel, da je treba samo stegniti roko in vzeti, kar se ponuja. S pomočjo režiserja **Johna Travisa** je izoblikoval edinstveno "marketinško strategijo": trga ne smeš nikoli preplaviti s svojimi izdelki, naj bodo ljudje lačni, vzdržuj distanco in prevzami kontrolo. V osmih letih je posnel 14 filmov. V enakem času bi jih imel "navaden" porno zvezdnik za seboj že na stotine. "Vzdržnost" se je obrestovala: posledica srditih bojov raznih snemalnih družb in "družb" za njegove "usluge" je, da je Jeff najboljše plačan igralec v poslu. Tako je tudi snemanje straight porničev zgolj poslovna odločitev. Videl je nova vrata in zgrabil priložnost. "Hotel sem se prebiti na celotno tržišče - in to v času, ko ni bilo ene osebe, ki bi jo sprejemala tako gay kot straight populacija." Vendar nikoli ne pove.

pri katerih porničih bolj uživa. Je sploh različka? "Več časa porabim za gay filme, ker je občinstvo bolj zabtevno. Zabtevajo popolnost. Vse mora biti perfektno - telo, pričeska, igra, seks, snemalni kotti, produkcija..."

Je morda čutili odpor homoseksualnega trga do njegovih straight filmov in narobe? "Ne vem. Upam, da ne žalim nikogar. Moje vodilo je, da vsak, ki gleda tisti tip videa, ki mu je všeč, pri tem uživa. Upam, da jih prepričam, da smo vsi ljudje enaki in da stereotipi in kategoriziranje ni dobro."

Veliko je kritik na to, da je v filmih vedno aktiven gay. Vedno daje in nikoli ne jemlje. "Moja vloga je bolj močna, dominantna, mačo. V filmu **Powerful 2** sem tudi sprejemal, ampak ljudem to ni bilo všeč. Vsaj tako sem razbral iz pošte. Ljudje imajo raje dominantno, agresivno podobo, in zato sem se odločil zanjo."

Razburjajo pa ga kritike, da ne zna igrati. Zanj je vse, kar dela pred kamero, vse okoli Jeffa Strykerja (ki seveda sploh ni njegovo pravo ime) izredno nadzorovano dejanje. "Ljudje radi rečejo, da je bil film dober, a kaj, ko ne zna igrati... Kaj pa je bilo potem vse skupaj? Noben prizor v mojih filmih ne odraža moje resnične podobe. Vse je igra."

Za koncentracijo ima svoj način, ki vključuje tudi osredotočanje na nekaj, kar ga vzburi in mu zbrše vse ostalo. Uspe mu - trdi, da mu je pri nekem snemanju erekcija "držala" sedem ur...

Druga pomembna sestavina Jeffove metode je dialog. Clint ima svoje "make my day" in "read my leaps", Arnie "fuck you, asshole" ali če vam je bolj všeč cenzurirana verzija, "I'll be back". Jeff ima "suck my dick" ali celo "suck my big dick". In njegovo zombijsko vlečenje besed vdano posnemajo tudi druge porno zvezde. "Kar oprileto se je," pravi sam. "Čeprav so me najprej zmerjali z 'white trash'. Kritiki so mi očitali, da imam polna usta."

Jeff, najstarejši od štirih sinov prodajalca avtomobilov in medicinske sestre, se je rodil v majhnem mestu blizu Chicaga. Starša, ki sta se ločila, ko je bil še najstnik, vesta za njegov poklic. Mati, sicer predana kristjanka (tudi

Jeff je do 12. leta redno hodil v cerkev in pravi, da še vedno verjame v boga) je najprej to dejstvo težko sprejela. Ampak to, da ji je s svojim denarjem kupil avto, ni nič bolelo...

Pa zaradi verovanja nima nobenih moralnih zadržkov? "Sprva sem imel res velike težave. Toda tam, od koder prihajam, ni bilo nobenih priložnosti, in če ne bi uzel poti pod noge, ne bi dosegel ničesar. Mislil sem si, da mi bo v moji mali zavezi z Bogom vse odpuščeno. Spregledano. In verjamem, da to, kar počnem, pomaga marsikomu, da mu prepreči kakšne večje neumnosti."

Vedno je verjel, da ga bo "legalno poziranje" izvleklo iz težaških del v slepi ulici malega mesta. Pri devetnajstih se je za kratek čas zaposlil kot striper v moški plesni skupini. Pravi preboj pa je prišel, ko je dobil prvi manekenski angažma: "Med snemanjem reklame mi je vstal. V tistem času me je vzburil že lahben vetrič... Posnetke je videl nek producent pornografije v Los Angelesu in bil očaran... Tako se je začelo."

Trdi, da se mu v mladih letih niti sanjalo ni, kako zelo je obdarjen. Ampak izguba nedolžnosti je morala brez dvoma pokopati njegove dvome? "Verjeto." Kdaj je bilo to? "Ne spominjam se. Vedno se spominjam samo, kako to delam." Kakorkoli že, srečanja s "starejšimi osebami", kot se previdno izrazi, so utrdila njegovo samozavest.

O pornografiji je začel razmišljati, ko je videl nekdanjega porno prvaka **Johna Holmesa**. Ne spominja se naslova, pač pa se spominja, da ni bil pretirano navdušen. "Zdel se mi je res grd. Nisem razumel, v čem naj bi bila njegova privlačnost. Tudi osli imajo velike tuče, pa me ne prilačijo... Ko sem videl njegovega, sem pomislil, bog, saj imam tudi jaz velikega, a vsaj zgledam kot človek in še lepše telo imam. Kaj torej počnem tu?"

Pri kondomih (vedno jih uporablja in tudi za HIV se testira redno) ima velike težave - težko najde ustreznega. Težava je v obsegu, ne toliko v dolžini, trdi, da lahko namesto prstana za penis vedno vzame ročno uro. "Pravijo, da ni pomembno, kako velika je lajpa, važno je, da pluje. Ampak ali ni bolje pluti na veliki križarki kot v majhnem kanuju?"

So gayi preveč obsedeni z velikostjo? "So, dokler se z njo ne soočijo - takrat je to čisto druga zgodba. Bi pa rekel, da tako moške kot ženske enako... hmmm... zanima..."

Res, velikost je lahko hudič. Pravi, da se sicer čisto rad ljubi ob lučeh, ampak prvič jih vedno ugasne, da ne doživi zavrnitve. Pa ni vse skupaj v temi videti še večje, še bolj grozljivo? "Mogoče... Kaj pa je to? Tvoja noga?..."

Pred leti se je nanj obesila ženska, ki je trdila, da je igrala in da bi rada z njim posnela pomič. Da bi videl, kaj je s tem filmom, se je Jeff tri dni dobival z njo. Potem je izginila, čez nekaj tednov pa je prišla z novico, da je noseča. "Najprej nisem mogel verjeti. Šlo je samo za tri dni!" Toda ko je bil mali Joe rojen, je bil Jeff v porodnišnici z odvetnikom. "Bilo je kot mora. Mati je hotela iz mene izvleči nesramne kupe denarja, da bi lahko obiskal otroka." Očetovstvo je bilo potrjeno in po letu in pol prerokanja po sodiščih je Jeff dobil skrbništvo. Mati je, pravi, zdaj na kliniki za odvajanje od mamil. Na prvi pogled gay porno zvezda res ni najboljši primeren človek za očeta. Toda Jeff ima dober položaj za vzgojo otroka. Ima kratek urnik, veliko denarja in urejen dom. Poskrbel bo, da mu bo lepo, čeprav je razvajen raz-grajajč; noče pa, da bi se lotil istega posla kot oče. Ga je očetovstvo spremenilo?

"Nedvomno. Nenehno sem zaposlen. Terorist je, ampak to mi je všeč. Vse skupaj je kot najlepše sanje: imaš otroka, ni pa se ti treba ukvarjati z noro žensko." Za zdaj kaže, da bo Jeff Joeja vzgajal kar sam (ob pomoči dveh mehiških služkinj). Čeprav si želi stalne zveze, je za zdaj "poročen s svojim delom". Noče povedati, ali je gay, straight ali bi, odklanja celo odgovor na vprašanje, ali ima partnerja. "Vedno se mi je zdelo, da morata biti resnično življenje in tisto na videu posem ločeni. V filmih sem natančno takšen, kakršnega si me želijo. Nikogar nočem žaliti z osebnimi zapletmi." Dober smisel za posel, bi rekli. "Takšno žrtev sem moral narediti. Brezspolnik sem," se zasmeji. Naj mu verjamemo? "Seveda!"

(po The Face)

Vprašajte in boste izvedeli

dober, je postalo vse tako enostransko, ker je zmeraj on prevzel pasivno vlogo," pravi Marko. "Uživam biti pofukan, kadar sem prav razpoložen, vendar sem bil preveč zapet, da bi točno rekel, kaj bočem od njega. Mislim, da je bil to eden od razlogov, da zveza ni trajala dlje časa".

Ni vam potrebno plačati, kot Marku, tako molčeče in dolge tegobe. Že ko imate z nekom seks prvič, je po navadi najboljši čas, da izustite kaj marate in česa ne, svoje fantazije in želje. Brez skupne seksualne preteklosti začenjata na novih temeljih brez vsakih določenih omejitev. Ko se ti izjasniš in upajmo, da bo on enako zgovoren, bosta ugotovila, ali sta združljiva in če nista, ni nobene škode.

Vprašati drugega tipa, kaj rad počne, in mu dati vedeti, kaj vžge pri tebi, je lahko pomemben del cele seksualne scene. Normalno, to očitno pove, kaj si oba želita. Na koncu koncev ni zakona, ki bi pravil, da mora seks potekati v tišini od predigre do vrhunca. Povej, kaj hočeš pri kateremkoli delu igre. Vzpodbujanje partnerja, da pozizkusi nekaj drugačnega kot ponavadi - tepežkanje, rvanje, grizenje, sesanje ali karkoli - bo prineslo dve izkušnji več: to, kar bosta preizkusila, in besedno stimulacijo. Umazano govorjenje v objemih strasti je lahko posebno vznemirljivo, to lahko poudri vsak, ki je kdajkoli videl kakšnega od ameriških porničev. Zunaj konteksta bi to izzvenelo obrabljeno, ampak izrečeno v vročici trenutka naredi stvar še bolj vročo.

Jure, 22-leten in vedno za vročo zabavo, je eden od tipov, ki uživa pri občasnem besedenem vzpodbujanju. "Sem zelo gostobeseden, kadar seksam. Rad potvem tipom, kako uživam pri tem, kar mi delajo, ali pa jih poučujem pri početju nečesa novega. Mogoče izpadem kot slaba porno kaseteta, vendar meni pomaga in še nikoli se ni kdo pritoževal. Odkril sem, da ima večina tipov rada malo čvekanja med seksom."

Obstaja tveganje, da se bo nekdo ohladil za stvar, če omeniš nekaj, kar ga ne vznurja. Ampak bolje je biti malce oster in kot strela z jasnega priti z besedo na dan, kot pa trpeti v tišini in na koncu si rečeta samo še "adijo".

Jože, 24-letni natak, je eden od tipov, ki si upajo tvegati in biti predrzni. Takole pravi: "Enkrat sem rekel enemu tipu, s katerim sva bila v postelji, da bi ga rad zvezal za posteljo in ga našeškal. Faca mu je takoj prebledela kot papir in v trenutku mu je padel. Ko sem videl, kako je reagiral, sem mu hitro začel razlagati, da tega ne bi naredil, če on ne bi privolil v to. Bil je malo neizkušen in nisem prepričan, da mi je po tistem še zaupal. Lahko le ugibam, da je mislil, da sem kak sadist iz pekla ali kaj podobnega."

Fantazije so brez dvoma pomemben del seksualnega okrasja. Pri dajanju duška domišljiji, besedno ali vizualno, z obleko ali igračkami, in da si dovolimo možnost izkoriščanja novih načinov seksa, bi se morali vzpodbujati, kolikor se le da. Bolj ko izražamo sami sebe in navdihujemo druge, da počnejo enako, več zabave bomo vsi skupaj imeli. In na koncu, vse skupaj je samo zabava, mar ne?

Moran Soruz

seks

"Kdor ne vpraša, ta ne ve" - vsaj tako naj bi verjeli, da je res. Drži ta izrek tudi pri seksu ali pa so se na tem področju zgodili kakšni preobrati? Moran Soruz je povprašal nekaj fantov s scene, ki jih ni strah povedati, kaj si v resnici mislijo, vsaj kar se seksa tiče.

...tiščanje kurca po njegovem grlu navzdol je en način izražanja želje, da bi bil rad pofafan...

Živimo v času potrošništva, večina od nas točno ve, kaj hoče, ko zapravlja svoj denar. Obleka mora biti točno v stilu, pristajati mora in kdo bi še prihajal v klub, če glasba ne bi bila "ta prava" in plesišče kot planet "odštekancev"?

Kolikokrat smo že obnemeli, ko je nanese na seks? In kako veš, kdaj spregovoriti? Razen če nisi eden od redkih srečnežev ali Jeff Stryker, imamo vsi seksualne izkušnje, o katerih se raje ne bi pogovarjali, hvala lepa. Vse prevečkrat seks le ni tako zadovoljujoč, ampak to nima, kakorkoli že, nič opraviti z fizično privlačnostjo. Ima pa morda, po drugi strani, grozno veliko opraviti s pogovarjanjem.

Odkriti, kaj ima tip, s katerim si se spraval seksat, rad, kaj mu godi, ni tako težko. Samo odpri usta in vprašaj. Ampak zapomni si, da to deluje v obe smeri - da ne boš zaradel, ko bo začel z navzkrižnim spraševanjem.

Mogoče se tebi zdi, da je zelo očitno, kaj bi ti rad, ampak kako za vraga naj on to ve, če mu ti tega ne poveš. Seveda, tiščanje kurca po njegovem grlu navzdol je en način izražanja želje, da bi bil rad pofafan, ampak veliko bolj prefinjen pristop je, da mu to prej tudi poveš. Pa tako je lahko tudi veliko bolj "rajcig". Kasneje, ko si že prebil led, ne

bo težko preiti še na kaj bolj vročega, samo daj mu vedeti, kaj hočeš. Utegne trajati nekaj časa, da se bosta navadila na ta neposredni pristop.

David, 22-letni natak, je bil malce presenečen, ko je odšel s temle vznurjenim frajerjem, ki mu ni bilo nerodno povedati, kaj si želi.

"Ko sva seksala, me je vprašal, kaj bočem delati. Na začetku sem bil sramežljiv, ker je bil tako direkten, ampak sem hitro spoznal, da je bila to velika priložnost poskusiti nekaj novega."

"Zmeraj me je privlačila ideja mehke sadomazo variante, pa je nisem še nikoli izkoristil. V tej situaciji sem bil preveč zadržan. Kasneje se je stvar preobrnila v veliko zabavo, vendar lahko bi bila še večja avantura." Bistvo je, da nikoli ne boste odkrili ničesar o tipu, ki ste ga srečali, seksualnega ali drugega, če ne boste govorili. Preprosto tako je in pika.

Janez, 25-letni mehanik, je odkril, da nekaj pravilno izbranih besed lahko dela čudeže. "Rad imam zlati tuš," je priznal, "ampak ne nosim vedno rumene rutice v žepu, da bi vsi vedeli. Vem, da ni po okusu vseh, ampak biti bi presenečeni, koliko tipov si to želi poizkusiti, če jih le vprašaš." No, pripravljen moraš biti tudi na negativen odgovor - biti direkten je edini način.

Ni vedno lahko odpreti ust. Biti popolnoma sproščen pri izražanju, kaj hočeš poizkusiti v seksu, vzame dosti časa in zavestnega napora. Lahko je celo težje, če je druga oseba nekdo, s katerim ste že večkrat seksali.

Marko, 24-letni prodajalec, je dober primer. "Enkrat sem bil v vezi s tipom mesec dni ali nekaj takega. Čeprav je bil seks z njim zelo

Let's get physical

Mišliš, da si predebel? Bi rad izgledal kot eden številnih mišičastih tipov, ki se smejiyo z naslovnice gay tiska? Bi rad samo malo popravil svoj videz? Bi se rad znebil zimskih zalog podkožne maščobe? Bi se rad pridružil veseli družbi srečnih homoseksualcev? Če je odgovor na vsaj eno vprašanje pritrdilen, potem je fitness prava odločitev zate.

Najnovejši modni trendi v zahodnih državah so usmerjeni predvsem k slačenju. Torej čim manj imaš na sebi, bolj modno si oblečen. K slačenju pa sodi tudi mišičasto telo. Relief na trebuhu, veliki bicepsi, seksi noge in izbočena ritka so ponos vsakega srečnega gaya.

Najlažje boš za vse to poskrbel, če se boš vpisal v enega od številnih fitness studiev. Izbereš si ga po lastni presoji. Studio mora imeti možnost, da si ga pred dokončno izbiro ogledaš. Bodi pozoren na čistočo in kvaliteto trenažerjev in se o tem pogovori tudi z ljudmi, ki tam vadijo. Studio mora imeti tudi prho, da se lahko po naporni vadbi osvežiš. Je že res, da je naravni človeški vonj tudi modni trend na zahodu in da tvoj Dragi ljubi vonj tvojega znoja, vendar je vseeno boljše poskrbeti za osebno čistočo. Dobro je tudi, če lahko po treningu sprostiš svoje mišice v plavalnem bazenu in spočiješ oči na kakšnem tipu ob bazenu. Vse to namreč spada v okvir fitnessa.

Na začetku boš opravil testiranje in si izbral svojega osebnega trenerja. Ta ti bo sestavil program vadbe, po katerem boš vsak dan pridno dvigoval uteži in se potil. Kriterij za izbiro trenerja bo njegova lepota in odprtost, ki se ji ne boš mogel upreti; njegove izkušnje pri tem seveda ne bodo imele nič opraviti.

Pred vadbo se moraš dobro ogreti. Za to so primerne vaje za ogrevanje, kolo in veslanje. Vem, da ti pogled na kakšnega ful kul tipa požene kri po žilah in dvigne telesno temperaturo, vendar tako ogrevanje pred vadbo ni zadosti. Vadba na trenažerjih je za začetek najbolj običajna za oblikovanje tvojih mišic. Medtem ko čakaš na vrsto pred trenažerjem, lahko vzpostaviš stike z veliko tipi, jih povabiš na sok po fitnessu in potem še k sebi domov na kozarec proteinskega napitka.

Ne pretiravaj s številom uteži! Dokler se tvoje telo ne privadi na obremenitve, je bolje, da natančno slediš programu vadbe. Samo ena poškodba te lahko stane en mesec brez fitnessa! Na fitness hodijo tudi tipi, ki dvigujejo velike količine uteži ter zraven pihajo in stokajo. Ne posnemaj jih, saj imajo že dolg staž, sopihanje, ki se včasih prevrže tudi v krike, pa je samo način za vzbujanje pozornosti. Ti tipi bodo zelo veseli, če jih včasih vprašaš, kako so si razvili to in ono mišično skupino. Sledila bo dolga zgodbica o tem, kaj so počeli in kako so se mučili. Iz lastnih izkušenj ti povem, da lahko verjameš samo polovici zgodbice, drugo polovico pa vzameš z rezervo.

Že po nekaj tednih vadbe boš spoznal ritem fitness studia. Odkril boš, da dobri tipi prihajajo ob večernih urah, ko je na fitnessu tudi največja gneča (te zakaj?). Spoznal boš resne tipe, ki se zvesto predajajo vadbi, in pozerje, ki na fitness hodijo razkazovat svojo najnovejšo športno garderobo. Spoznal boš debele in suhe, velike in majhne, kosmate in depilirane, zato naj te tvoj videz ne moti in se veselo vrzi na delo.

Tvoj športni duh te bo gnal naprej in kmalu boš v skritelem kotu odkril tudi prostor s prostimi utežmi. Le-te so namenjene SM fitnessarjem,

ki jim ni dovolj mučenje na trenažerjih, ampak potrebujejo nekaj

več. V njihovo družbo boš lahko vstopil šele po nekaj tednih naporene vadbe. Proste uteži so namenjene razvoju posebnih mišičnih skupin.

Vadba z njimi je seksi. Ni lepšega kot pogled na mišičastega tipa, v kratkih hlačah iz lycra, ki povdarjajo njegove božanske noge in ritko, ki s prostimi utežmi napihuje svoje bicepse!

Pravilna prehrana je sestavni element fitnessa. Telo mora s hrano dobiti dovolj vitaminov (za obnovo celic) in ogljikovih hidratov (za obnovo energije), zato med obdobjem vadbe jej veliko riža, krompirja, stročnic, različnega sadja in zelenjave. Namesto beljakovin iz mesa lahko telo dobi veliko kvalitetnih beljakovin tudi iz stročnic ali rib, zato ni potrebno uživanje velikih količin mesa. Pomembno pa je, da se izogibaš maščobam, ker zavirajo presnovo. Največ jih je v sirih, polnomastnem mleku, smetani, mastnem mesu. Če je le možno kupuj mleko ali jogurte z največ 1.6 % mlečne tolšče, ki se dobijo v vsaki malo bolje založeni trgovini. Med vadbo telo izgubi tudi mnogo vode, zato je dobro s sabo na trening vzeti enega od izotoničnih napitkov, ki jih prodajajo v skoraj vsaki trgovini. Na začetku ti tudi ne priporočam uživanja proteinskih napitkov, o njihovi uporabi pri nadaljnjem treningu pa se prej obvezno posvetuj s svojim osebnim zdravnikom.

Na fitnessu kar nrgoli tipov, ki se radi pogovarjajo in navezujejo stike. Vprašaj jih

o njihovih izkušnjah, povabi jih na klepet k sebi domov. Če pa se ti mudi in bi rad čimprej videl, kaj si ujel, se lahko dobita tudi v slačilnici... Za druženje ni nobenih ovir, dokler se vse odvija v mejah varnega. Torej, srček, veselo na delo!

Z.P.

Prijatelji, prijateljice!

Roza klub izvaja poseben servis za osebnostne sile, ki ho delovni področje kot druge agencije in vrste, s to razliko, da ho in servis nast, ne bo pridobitinski in ho zato tudi cenješi. Naše edino vodilo ho pomagati v osebnih stikih z iskanjen prijateljem prijateljice (prijatelji in partnerje partnerice) - Uspehi pa je odvisni predvsem od vsakega udeleženca.

Kako se pripraviti? Praskati si prijavo polo jo zpolni ter posli na naslov: **Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, s priloženim Kontakti** (anexa) Roza kluba. Ki so pridatno elanirano, imajo uslugi servisa za tekoče leto brezplačno, ostali priložne 5000SL. Da bi bila diskretnost zagotovljena, je poskibišeno sistemom sifera, prijavitelj sifera dohaja se zdeljeno kuverto s svojimi naslovom... Sifirano kuverto s svojimi podatki homo odprti šele takrat, ko ho homo nasti primarnega partnerja (primarno partnerjo).

Kaj je prijavnina prosta? To je naknadni list, ki vsebuje tvoje fizične in druge podatke, obsevan pri podatke, kakšno partnerjo (kakšnega partnerja) si želiš. To ho omogočilo, da ti nudimo najbolj ustrezno osebo. Partnerstvo je, da zlasti zpolniš vprašanja s svojimi podatki, pri partnerki (partnerju) pa zpolni le tista, kar se ti zdi zelo pomembna ali paš v servisu. Prijavo polo lahko dobiš v Revolucija, osemno ali predvsem na Roza klub... Veliko uspehi pri iskanju svoje partnerice...

ROZA KLUB - LJUBLJANA - KERSNIKOVA 4 - KONTAKT

MOJ PODATKI

KAKŠNEGA PARTNERJA SI ŽELIM

MOJ PODATKI

KAKŠNO PARTNERJO SI ŽELIM

stanovl: _____ starost: večerno, od _____ do _____
 višina: _____ višina: večerno, od _____ do _____
 teža: _____ teža: večerno, od _____ do _____
 lasje: _____ lasje: _____
 oči: _____ oči: _____
 brki: _____ brki: večerno da ne
 brada: _____ brada: večerno da ne
 raso: normalno veliko malo normalno veliko
 atletsko zadržano atletsko zadržano
 postojnost: nile silbke silbke silbke
 srednja umirjena srednja umirjena
 otroci: nevarjen muški izraz naraven muški
 majhno feminilen mladosten majhno feminilen mladosten
 kakšen sem do partnerja: lovarski lovarski
 se naj podležam sem rada nadležna
 sem rada nadležna sem rada nadležna

starost: _____ starost: večerno, od _____ do _____
 višina: _____ višina: večerno, od _____ do _____
 teža: _____ teža: večerno, od _____ do _____
 lasje: _____ lasje: _____
 oči: _____ oči: _____
 raso: normalno veliko malo normalno veliko
 atletsko zadržano atletsko zadržano
 postojnost: nile silbke silbke silbke
 srednja umirjena srednja umirjena
 otroci: nevarjen muški izraz naraven muški
 majhno feminilen mladosten majhno feminilen mladosten
 kakšen je moj odnos do partnerke: lovarski lovarski
 rada se podležam rada se podležam
 sem rada nadležna sem rada nadležna

spolno želje: _____
 kakšen naj bodo partnerji moji: _____
 kakšen partner imam za spolni odnos: _____
 druge posebne želje: _____
 materialna preskrbljenost: silbka dobra odlična
 iz karnogga kralja: predlobo SLO tuje naj bo partner
 interesi: šport kulturne potovanja
 kakšno avto si želim: odvisni silbe tihotna zveza a brez skrupuloz življenja
 skupno življenje kakor ho namisto.

spolno želje: _____
 kakšen naj bodo moji interesi: _____
 kakšen partner mago zam spolni odnos: _____
 druge posebne želje: _____
 materialna preskrbljenost: silbka dobra odlična
 iz karnogga kralja: predlobo SLO tuje naj bo partnerka
 interesi: šport kulturne potovanja
 kakšno avto si želim: odvisni silbe tihotna zveza a brez skrupuloz življenja
 skupno življenje kakor ho namisto.

SIFRA: _____

SIFRA: _____

Vzemi! Prijavitelj polo kradaj zdeljeno kuverto s svojimi imenom, priimkom, naslovom, osemno in telef. na kuverto napisati le svoje šifro!
 Vse skrajni razkovi na Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, (kon-takt).

Vzemi! Prijavitelj polo kradaj zdeljeno kuverto s svojimi imenom, priimkom, naslovom, osemno in telef. na kuverto napisati le svoje šifro!
 Vse skrajni razkovi na Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, (kon-takt).

NON-STOP BREZPLAČNO MUČENJE UŠES NA 89,3 ALI 104,3 OBRATOV

RADIO STUDENT

SPREJEMAMO TUDI NAROČILA ZA MUČENJE OSTALIH ORGANOV

ROZA DISKO

Kersnikova 4,

Ljubljana

vsako nedeljo

22.00 - 4.00

Založba ŠKUC *Zbirka Lambda*

Modra svetloba, antologija

Michel Foucault:
Zgodovina seksualnosti, Skrb zase

Ino Knabino:
Ganimed in drugi, roman

Ciril Bergles:
Ifrikija, pesmi

V jeseni:
Hervé Guibert:
Prijatelju,
ki mi ni rešil življenja, roman

Lezbijke v Sloveniji, zbornik

Tyrševa 23, (62000) Maribor, tel. (062) 212 004, 221 675, fax (062) 222 742

KATIPURA

*9. dnevi
gay in lezbičnega
filma*

5. - 12. 12. 1993

